

අනුරාධපුරයේ

සඳ

**ABHIDHAMMA
PITAKA**

ព្រះ
ក្រែតបិដកច្បាប់
និង
សេចក្តីប្រយោគាសាខ្មែរ
អនាមិយបិដក
យមក ទុកយកាត
៨៨

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុកត្តាមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប្តូរ ក្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃកណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ព. ស. ២៥៥៣

ABHIDHAMMAPIṬAKA

YAMAKA

DUTIYABHĀGA

88

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសច្ឆរាជាធិបតី បួរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសច្ឆរាជ នៃគណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំឆ្ងាយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធ ចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្ណាល័យជាតិធំៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធធម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈ ក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ន នេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេស ម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើប យើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុប មិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាភិយ្យភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមធម៌ ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

VATT Botum Dhammayutt Sangkat Chatumuk Khan Daun Penh P.Penh

အိတ်အိတ်

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយតួទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលី: តសុស គឺ តស្ស ។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជាតញ្ញាណោ (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣) ចំពោះ សន្ធិកម្រាបពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

អភិធម្មបិដក

យមក ទុតិយភាគ

៨៨

ព. ស. ២៥០៩

អភិធម្មបិដកេ

យមកស្ស ទុតិយោ ភាគោ

ធាតុយមកំ

បណ្ណតិវារោ

[១] អដ្ឋាវស ធាតុយោ ចក្កធាតុ សោតធាតុ
យានធាតុ ដីវាធាតុ កាយធាតុ រូបធាតុ សទ្ធិធាតុ
កន្ធិធាតុ វសធាតុ ដោដ្ឋព្វធាតុ ចក្កវិញ្ញាណធាតុ
សោតវិញ្ញាណធាតុ យានវិញ្ញាណធាតុ ដីវាវិញ្ញាណ-
ធាតុ កាយវិញ្ញាណធាតុ មនោធាតុ មនោវិញ្ញាណ-
ធាតុ ធម្មធាតុ ។

ឧទ្ទេសវារោ

[២] ចក្ក ចក្កធាតុ ចក្កធាតុ ចក្ក ។ សោតំ
សោតធាតុ សោតធាតុ សោតំ ។ បេ ។ ចក្កវិញ្ញា-
ណំ ចក្កវិញ្ញាណធាតុ ចក្កវិញ្ញាណធាតុ ចក្កវិញ្ញា-
ណំ ។ បេ ។ មនោ មនោធាតុ មនោធាតុ មនោ ។
មនោវិញ្ញាណំ មនោវិញ្ញាណធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ
មនោវិញ្ញាណំ ។ ធម្មោ ធម្មធាតុ ធម្មធាតុ ធម្មោ ។

អភិធម្មបិដក

យមក ទុតិយភាគ

ធាតុយមកៈ

បណ្ណតិវារៈ

[១] ធាតុ ១៨ គឺ ចក្ខុធាតុ ១ សោតធាតុ ១ យានធាតុ ១ ដ្បិត-
ធាតុ ១ កាយធាតុ ១ រូបធាតុ ១ សទ្ធិធាតុ ១ គន្ធិធាតុ ១ វសធាតុ ១
ដោដ្ឋព្វធាតុ ១ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ១ សោតវិញ្ញាណធាតុ ១ យានវិញ្ញា-
ណធាតុ ១ ដ្បិតវិញ្ញាណធាតុ ១ កាយវិញ្ញាណធាតុ ១ មនោធាតុ ១
មនោវិញ្ញាណធាតុ ១ ធម្មធាតុ ១ ។

ឧទ្ទេសវារៈ

[២] ចក្ខុ ហៅថាចក្ខុធាតុ ចក្ខុធាតុ ហៅថាចក្ខុ ។ សោតៈ
ហៅថាសោតធាតុ សោតធាតុ ហៅថាសោតៈ ។ លេ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណ
ហៅថាចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាចក្ខុវិញ្ញាណ ។ លេ ។
មនៈ ហៅថាមនោធាតុ មនោធាតុ ហៅថាមនៈ ។ មនោវិញ្ញាណ
ហៅថាមនោវិញ្ញាណធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។
ធម៌ ហៅថាធម្មធាតុ ធម្មធាតុ ហៅថាធម៌ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣] ន ចក្ក ន ចក្កជាតុ ន ចក្កជាតុ ន
 ចក្ក ។ ន សោតំ ន សោតជាតុ ន សោតជាតុ
 ន សោតំ ។ បេ ។ ន ចក្កវិញ្ញាណំ ន ចក្កវិញ្ញាណ-
 ជាតុ ន ចក្កវិញ្ញាណជាតុ ន ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។
 ន មនោ ន មនោជាតុ ន មនោជាតុ ន មនោ ។ ន
 មនោវិញ្ញាណំ ន មនោវិញ្ញាណជាតុ ន មនោវិញ្ញា-
 ណជាតុ ន មនោវិញ្ញាណំ ។ ន ធម្មោ ន ធម្មជាតុ
 ន ធម្មជាតុ ន ធម្មោ ។

[៤] ចក្ក ចក្កជាតុ ជាតុ^(១) សោតជាតុ ។ បេ ។
 ចក្ក ចក្កជាតុ ជាតុ ធម្មជាតុ ។ យថា អាយតន-
 យមកេ ចក្កំ ពន្លឹតំ^(២) ឯវមិទ^(៣) ចក្កំ ពន្លឹតព្វំ ។

[៥] ន ចក្ក ន ចក្កជាតុ ន ជាតុ ន សោ-
 តជាតុ ។ ន ចក្ក ន ចក្កជាតុ ន ជាតុ ន
 ឃានជាតុ ។ បេ ។ ន ចក្ក ន ចក្កជាតុ ន ជាតុ
 ន ធម្មជាតុ ។ បេ ។ ន ធម្មោ ន ធម្មជាតុ ន
 ជាតុ ន ចក្កជាតុ ។ បេ ។ ន ធម្មោ ន ធម្មជាតុ
 ន ជាតុ ន មនោវិញ្ញាណជាតុ ។ ចក្កំ ពន្លឹតព្វំ ។

១ ម. ជាតុ ។ ២ ម. ពន្លឹតំ ។ ៣ ម. ឥធសទ្ធា នត្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣] មិនមែនចក្ក មិនហៅថាចក្កធាតុ មិនមែនចក្កធាតុ មិនហៅ
 ថាចក្ក ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថាសោតធាតុ មិនមែនសោតធាតុ
 មិនហៅថាសោតៈ ។ បេ ។ មិនមែនចក្កវិញ្ញាណ មិនហៅថាចក្កវិញ្ញាណ-
 ធាតុ មិនមែនចក្កវិញ្ញាណធាតុ មិនហៅថាចក្កវិញ្ញាណ ។ បេ ។ មិន
 មែនមនៈ មិនហៅថាមនោធាតុ មិនមែនមនោធាតុ មិនហៅថាមនៈ ។
 មិនមែនមនោវិញ្ញាណ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណធាតុ មិនមែនមនោ-
 វិញ្ញាណធាតុ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថា
 ធម្មធាតុ មិនមែនធម្មធាតុ មិនហៅថាធម៌ ។

[៤] ចក្ក ហៅថាចក្កធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាសោតធាតុ
 ។ បេ ។ ចក្ក ហៅថាចក្កធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាធម្មធាតុ ។
 ចក្រ ដែលលោកចង ក្នុងអាយតនយមកៈ យ៉ាងណា ចក្រ ដែល
 លោកចង ក្នុងធាតុយមកៈនេះ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៥] មិនមែនចក្ក មិនហៅថាចក្កធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ
 មិនហៅថាសោតធាតុ ។ មិនមែនចក្ក មិនហៅថាចក្កធាតុ មិនមែនធាតុ
 ទាំងឡាយ មិនហៅថាឃានធាតុ ។ បេ ។ មិនមែនចក្ក មិនហៅថា
 ចក្កធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាធម្មធាតុ ។ បេ ។ មិន
 មែនធម៌ មិនហៅថាធម្មធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាចក្ក-
 ធាតុ ។ បេ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាធម្មធាតុ មិនមែនធាតុទាំង-
 ឡាយ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណធាតុ ។ ចក្រ បណ្ឌិតគប្បីចង ។

ធាតុយមកេ បណ្ណតិវាស្ស ឧទ្ទេសោ

[៦] ចក្កុ ធាតុ ធាតុ ចក្កុ ។ សោតំ ធាតុ
 ធាតុ សោតំ ។ យានំ ជិវ្ហា កាយោ រូបំ សន្នោ
 កន្នោ រសោ ដោដ្ឋព្វោ ។ ចក្កុវិញ្ញាណំ ធាតុ ធាតុ
 ចក្កុវិញ្ញាណំ ។ សោតវិញ្ញាណំ ធាតុ ធាតុ សោតវិញ្ញា-
 ណំ ។ យានវិញ្ញាណំ ជិវ្ហាវិញ្ញាណំ កាយវិញ្ញាណំ ។
 មនោ ធាតុ ធាតុ មនោ ។ មនោវិញ្ញាណំ ធាតុ
 ធាតុ មនោវិញ្ញាណំ ។ ធម្មោ ធាតុ ធាតុ ធម្មោ ។

[៧] ន ចក្កុ ន ធាតុ ន ធាតុ ន ចក្កុ ។
 ន សោតំ ន ធាតុ ន ធាតុ ន សោតំ ។ ន
 យានំ ន ជិវ្ហា ន កាយោ ន រូបំ ន សន្នោ ន កន្នោ
 ន រសោ ន ដោដ្ឋព្វោ ។ ន ចក្កុវិញ្ញាណំ ន ធាតុ
 ន ធាតុ ន ចក្កុវិញ្ញាណំ ។ ន សោតវិញ្ញាណំ
 ន យានវិញ្ញាណំ ន ជិវ្ហាវិញ្ញាណំ ។ ន កាយ-
 វិញ្ញាណំ ន ធាតុ ន ធាតុ ន កាយវិញ្ញាណំ ។
 ន មនោ ន ធាតុ ន ធាតុ ន មនោ ។

ធាតុយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ ឧទ្ទេស

[៦] ចក្ខុ ហៅថាធាតុ ធាតុ ហៅថាចក្ខុ ។ សោតៈ ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាសោតៈ ។ ច្រមុះ អណ្តាត កាយ រូប សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណ ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាចក្ខុវិញ្ញាណ ។ សោតវិញ្ញាណ ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាសោតវិញ្ញាណ ។ ឃានវិញ្ញាណ ជីវ្ហាវិញ្ញាណ កាយវិញ្ញាណ ។ មនៈ ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាមនៈ ។ មនោវិញ្ញាណ ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។ ធម៌ ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាធម៌ ។

[៧] មិនមែនចក្ខុ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាចក្ខុ ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាសោតៈ ។ មិនមែនច្រមុះ មិនមែនអណ្តាត មិនមែនកាយ មិនមែនរូប មិនមែនសំឡេង មិនមែនក្លិន មិនមែនរស មិនមែនផោដ្ឋព្វៈ ។ មិនមែនចក្ខុវិញ្ញាណ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាចក្ខុវិញ្ញាណ ។ មិនមែនសោតវិញ្ញាណ មិនមែនឃានវិញ្ញាណ មិនមែនជីវ្ហាវិញ្ញាណ ។ មិនមែនកាយវិញ្ញាណ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាកាយវិញ្ញាណ ។ មិនមែនមនៈ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាមនៈ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន មនោវិញ្ញាណំ ន ធាតុ ន ធាតុ ន មនោវិញ្ញាណំ ។ ន ធម្មោ ន ធាតុ ន ធាតុ ន ធម្មោ ។

[៨] ចក្កុ ធាតុ ធាតុ សោតំ ។ បេ ។ ចក្កុ ធាតុ ធាតុ ធម្មោ ។ បេ ។ ធម្មោ ធាតុ ធាតុ ចក្កុ ។ បេ ។ ធម្មោ ធាតុ ធាតុ មនោវិញ្ញាណំ ។ ចក្កំ ពន្លឹតព្វំ ។

[៩] ន ចក្កុ ន ធាតុ ន ធាតុ ន សោតំ ។ ន ចក្កុ ន ធាតុ ន ធាតុ ន ឃានំ^(១) ។ បេ ។ ន ចក្កុ ន ធាតុ ន ធាតុ ន ធម្មោ ។ បេ ។ ន ធម្មោ ន ធាតុ ន ធាតុ ន ចក្កុ ។ បេ ។ ន ធម្មោ ន ធាតុ ន ធាតុ ន មនោវិញ្ញាណំ ។ ចក្កំ ពន្លឹតព្វំ ។

ឧទ្ទេសវារោ^(២) ។

និទ្ទេសវារោ^(៣)

[១០] ចក្កុ ចក្កុធាតុតិ ។ ទិព្វចក្កុ បញ្ញាចក្កុ

១ ឱ. ន ធាតុ ន ធម្មោតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ឧទ្ទេសវារំ និដ្ឋិតន្តិ ទិស្សតិ ។ ម. ឧទ្ទេសវារោ នត្ថិ ។ ៣ ឱ. បណ្ណត្តិវារោតិ ទិស្សតិ ។ ម. និទ្ទេសវារោ នត្ថិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនមនោវិញ្ញាណ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិន
ហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុ
ទាំងឡាយ មិនហៅថាធម៌ ។

[៨] ចក្ក ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាសោតៈ ។ បេ ។
ចក្ក ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាធម៌ ។ បេ ។ ធម៌ ហៅថា
ធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាចក្ក ។ បេ ។ ធម៌ ហៅថាធាតុ ធាតុ
ទាំងឡាយ ហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។ ចក្រ បណ្ឌិតគប្បីចង ។

[៩] មិនមែនចក្ក មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិន
ហៅថាសោតៈ ។ មិនមែនចក្ក មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំង-
ឡាយ មិនហៅថាយានៈ ។ បេ ។ មិនមែនចក្ក មិនហៅថាធាតុ មិន
មែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាធម៌ ។ បេ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅ
ថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាចក្ក ។ បេ ។ មិនមែន
ធម៌ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។
ចក្រ បណ្ឌិតគប្បីចង ។

ចប់ឧទ្ទេសវារៈ ។

និទ្ទេសវារៈ

[១០] សួរៈ ចក្ក ហៅថាធាតុឬ ។ ឆ្លើយៈ ទិព្វចក្ក បញ្ញាចក្ក

ធាតុយមកេ បណ្ណត្តិវារស្ស និទ្ទេសោ

ចក្កំ ន ចក្កុណតុ ចក្កុណតុ ចក្កំ ចេវ ចក្កុណតុ
 ច ។ ចក្កុណតុ ចក្កុតិ ។ អាមន្តា ។ សោតំ
 សោតណត្ថតិ ។ ទិព្វសោតំ តណ្ហាសោតំ សោតំ ន
 សោតណតុ សោតណតុ សោតញ្ចេវ សោតណតុ
 ច ។ សោតណតុ សោតន្តិ ។ អាមន្តា ។ យានំ
 យានណត្ថតិ ។ អាមន្តា ។ យានណតុ យានន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ដ្ឋិវិ យានណតុសទិសា ។ កាយោ
 កាយណត្ថតិ ។ កាយណតុំ បមេត្វា អវសេសោ
 កាយោ កាយោ ន កាយណតុ កាយណតុ កា-
 យោ ចេវ កាយណតុ ច ។ កាយណតុ កាយោ-
 តិ ។ អាមន្តា ។ រូបំ រូបណត្ថតិ ។ រូបណតុំ បមេត្វា
 អវសេសំ រូបំ រូបំ ន រូបណតុ រូបណតុ រូបញ្ចេវ
 រូបណតុ ច ។ រូបណតុ រូបន្តិ ។ អាមន្តា ។ សន្នោ
 យានសទិសោ ។ កន្នោ កន្នុណត្ថតិ ។ សីល-
 កន្នោ សមាទិកន្នោ បញ្ញាកន្នោ កន្នោ ន កន្នុណតុ
 កន្នុណតុ កន្នោ ចេវ កន្នុណតុ ច ។ កន្នុណតុ កន្នោ-
 តិ ។ អាមន្តា ។ រសោ រសណត្ថតិ ។ អត្តរសោ

ធាតុយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

ហៅថាចក្ខុ មិនហៅថាចក្ខុធាតុទេ ឯចក្ខុធាតុ ហៅថាចក្ខុផង ហៅថា
 ចក្ខុធាតុផង ។ ចក្ខុធាតុ ហៅថាចក្ខុឫ ។ អើ ។ សោតៈ ហៅថាសោ-
 តធាតុឫ ។ ទិព្វសោតៈ តណ្ហាសោតៈ ហៅថាសោតៈ មិនហៅថា
 សោតធាតុទេ ឯសោតធាតុ ហៅថាសោតៈផង ហៅថាសោតធាតុផង ។
 សោតធាតុ ហៅថាសោតៈឫ ។ អើ ។ ឃានៈ ហៅថាឃានធាតុឫ ។
 អើ ។ ឃានធាតុ ហៅថាឃានៈឫ ។ អើ ។ ជិវ្ហា ដូចគ្នានឹងឃានធាតុ ។
 កាយ ហៅថាកាយធាតុឫ ។ កាយដ៏សេស រៀរលែងកាយធាតុចេញ
 ហៅថាកាយ មិនហៅថាកាយធាតុទេ ឯកាយធាតុ ហៅថាកាយផង
 ហៅថាកាយធាតុផង ។ កាយធាតុ ហៅថាកាយឫ ។ អើ ។ រូប
 ហៅថារូបធាតុឫ ។ រូបដ៏សេស រៀរលែងរូបធាតុចេញ ហៅថារូប
 មិនហៅថារូបធាតុទេ ឯរូបធាតុ ហៅថារូបផង ហៅថារូបធាតុផង ។
 រូបធាតុ ហៅថារូបឫ ។ អើ ។ សទ្ធាៈ ដូចគ្នានឹងឃានៈ ។ គន្ធាៈ
 ហៅថាគន្ធាតុឫ ។ សីលគន្ធាៈ សមាធិគន្ធាៈ បញ្ញាគន្ធាៈ ហៅថា
 គន្ធាៈ មិនហៅគន្ធាតុទេ ឯគន្ធាតុ ហៅថាគន្ធាៈផង ហៅថាគន្ធាតុ
 ផង ។ គន្ធាតុ ហៅថាគន្ធាៈ ឫ ។ អើ ។ រស ហៅថារសធាតុឫ ។

៦

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ធម្មរសោ វិមុត្តិរសោ រសោ ន រសធាតុ រសធាតុ
 រសោ ចេវ រសធាតុ ច ។ រសធាតុ រសោតិ ។
 អាមន្តា ។ ផោដ្ឋព្វោ យានសទិសោ ។ ចក្កវិញ្ញា-
 ណំ ចក្កវិញ្ញាណធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ចក្កវិញ្ញា-
 ណធាតុ ចក្កវិញ្ញាណន្តិ ។ អាមន្តា ។ សោតវិញ្ញា-
 ណំ ។ បេ ។ យានវិញ្ញាណំ ជីវ្ហវិញ្ញាណំ កាយ-
 វិញ្ញាណំ ។ មនោ មនោធាតុតិ ។ មនោធាតុំ ប-
 បេត្វា អរសេសោ មនោ មនោ ន មនោធាតុ ម-
 នោធាតុ មនោ ចេវ មនោធាតុ ច ។ មនោធាតុ
 មនោតិ ។ អាមន្តា ។ មនោវិញ្ញាណំ មនោ-
 វិញ្ញាណធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ មនោវិញ្ញាណធាតុ
 មនោវិញ្ញាណន្តិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មោ ធម្មធាតុតិ ។
 ធម្មធាតុំ បបេត្វា អរសេសោ ធម្មោ ធម្មោ ន
 ធម្មធាតុ ធម្មធាតុ ធម្មោ ចេវ ធម្មធាតុ ច ។
 ធម្មធាតុ ធម្មោតិ ។ អាមន្តា ។

[១១] ន ចក្ក ន ចក្កធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន

អភិធម្មបិដក យមកៈ

អត្ថរស ធម្មរស វិមុត្តិរស ហៅថារស មិនហៅថារសធាតុទេ ឯរស-
 ធាតុ ហៅថារសផង ហៅថារសធាតុផង ។ រសធាតុ ហៅថារសឬ ។
 អើ ។ ដោដ្ឋព្វៈ ដូចគ្នានឹងឃានៈ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណ ហៅថាចក្ខុវិញ្ញាណ-
 ធាតុ ឬ ។ អើ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាចក្ខុវិញ្ញាណឬ ។ អើ ។
 សោតវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ឃានវិញ្ញាណ ជីវាវិញ្ញាណ កាយវិញ្ញាណ ។
 មនៈ ហៅថាមនោធាតុឬ ។ មនៈដ៏សេស រៀរលែងមនោធាតុចេញ
 ហៅថាមនៈ មិនហៅថាមនោធាតុទេ ឯមនោធាតុ ហៅថាមនៈផង ហៅ
 ថាមនោធាតុផង ។ មនោធាតុ ហៅថាមនៈឬ ។ អើ ។ មនោវិញ្ញាណ
 ហៅថាមនោវិញ្ញាណធាតុឬ ។ អើ ។ មនោវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាមនោ-
 វិញ្ញាណឬ ។ អើ ។ ធម៌ ហៅថាធម្មធាតុឬ ។ ធម៌ដ៏សេស រៀរ
 លែងធម្មធាតុចេញ ហៅថាធម៌ មិនហៅថាធម្មធាតុទេ ឯធម្មធាតុ ហៅ
 ថាធម៌ផង ហៅថាធម្មធាតុផង ។ ធម្មធាតុ ហៅថាធម៌ឬ ។ អើ ។

[១១] មិនមែនចក្ខុ មិនហៅថាចក្ខុធាតុ ឬ ។ អើ ។ មិនមែន

ធាតុយមកេ បណ្ណតិវារស្ស និទ្ទេសោ

ចក្កុណតុ ន ចក្កុតិ ។ ទិព្វចក្កុ បញ្ញាចក្កុ ន ចក្កុ-
 ណតុ ចក្កុ ចក្កុញ ចក្កុណតុញ ឋបេត្វា អវសេសំ ន
 ចេវ ចក្កុ ន ច ចក្កុណតុ ។ ន សោតំ ន សោតណ-
 តុតិ ។ អាមន្តា ។ ន សោតណតុ ន សោតន្តិ ។
 ទិព្វសោតំ តណ្ហាសោតំ ន សោតណតុ សោតំ
 សោតញ សោតណតុញ ឋបេត្វា អវសេសំ ន ចេវ
 សោតំ ន ច សោតណតុ ។ ន យានំ ន យានណ-
 តុតិ ។ អាមន្តា ។ ន យានណតុ ន យានន្តិ ។ អា-
 មន្តា ។ យំ សង្ខីតំ ឧភតោ អាមន្តា ។ ន ជីវ្ហា
 ។ មេ ។ ន កាយោ ន កាយណតុតិ ។ អាមន្តា ។
 ន កាយណតុ ន កាយោតិ ។ កាយណតុ
 ឋបេត្វា អវសេសោ កាយោ ន កាយណតុ
 កាយោ កាយញ កាយណតុញ ឋបេត្វា អវសេ-
 សោ ន ចេវ កាយោ ន ច កាយណតុ ។ ន
 រូបំ ន រូបណតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន រូបណតុ ន
 រូបន្តិ ។ រូបណតុ ឋបេត្វា អវសេសំ រូបំ ន រូបណតុ

ធាតុយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេស

ចក្ខុធាតុ មិនហៅថាចក្ខុឬ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ មិនហៅថាចក្ខុធាតុទេ
ហៅថាចក្ខុ ធម្មជាតិដ៏សេស រៀរលែងចក្ខុនិងចក្ខុធាតុចេញ មិនហៅថា
ចក្ខុផង មិនហៅថាចក្ខុធាតុផង ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថាសោតធាតុ
ឬ ។ អើ ។ មិនមែនសោតធាតុ មិនហៅថាសោតៈឬ ។ ទិព្វសោតៈ
តណ្ហាសោតៈ មិនហៅថាសោតធាតុទេ ហៅថាសោតៈ ធម្មជាតិ ដ៏
សេស រៀរលែងសោតៈ និងសោតធាតុចេញ មិនហៅថាសោតៈផង
មិនហៅថាសោតធាតុផង ។ មិនមែនឃានៈ មិនហៅថាឃានធាតុឬ ។
អើ ។ មិនមែនឃានធាតុ មិនហៅថាឃានៈឬ ។ អើ ។ ពាក្យណា
ដែលលោកបំប្រួញហើយ (ពាក្យនោះ) មានអាមន្តា ពីរលើក ។ មិនមែន
ជិវ្ហា ។ បេ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថាកាយធាតុឬ ។ អើ ។ មិនមែន
កាយធាតុ មិនហៅថាកាយឬ ។ កាយដ៏សេស រៀរលែងកាយធាតុ
ចេញ មិនហៅថាកាយធាតុទេ ហៅថាកាយ ឯសភាវៈដ៏សេស រៀរ
លែងកាយនិងកាយធាតុចេញ មិនហៅថាកាយផង មិនហៅថាកាយធាតុ
ផង ។ មិនមែនរូប មិនហៅថារូបធាតុឬ ។ អើ ។ មិនមែនរូបធាតុ មិន
ហៅថារូបឬ ។ រូបដ៏សេស រៀរលែងរូបធាតុចេញ មិនហៅថារូបធាតុទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

រូបំ រូបញ្ច រូបធាតុញ្ច ឋយេត្វា អវសេសំ ន ចេវ រូបំ
 ន ច រូបធាតុ ។ ន សន្នោ ។ បេ ។ ន កន្នោ ន
 កន្នុធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន កន្នុធាតុ ន កន្នោតិ ។
 សីលកន្នោ សមាធិកន្នោ បញ្ញាកន្នោ ន កន្នុធាតុ
 កន្នោ កន្នុញ្ច កន្នុធាតុញ្ច ឋយេត្វា អវសេសោ ន
 ចេវ កន្នោ ន ច កន្នុធាតុ ។ ន រសោ ន រសធា-
 តុតិ ។ អាមន្តា ។ ន រសធាតុ ន រសោតិ ។
 អត្តរសោ ធម្មរសោ វិមុត្តិរសោ ន រសធាតុ រសោ
 រសញ្ច រសធាតុញ្ច ឋយេត្វា អវសេសោ ន ចេវ
 រសោ ន ច រសធាតុ ។ ន ផោដ្ឋព្វោ ។ បេ ។
 ន ចក្កុវិញ្ញាណំ ន ចក្កុវិញ្ញាណធាតុតិ ។ អាមន្តា ។
 ន ចក្កុវិញ្ញាណធាតុ ន ចក្កុវិញ្ញាណន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន សោតវិញ្ញាណំ ន យានវិញ្ញាណំ ន ជីវ្ហវិញ្ញាណំ
 ន កាយវិញ្ញាណំ ។ ន មនោ ន មនោធាតុតិ ។
 អាមន្តា ។ ន មនោធាតុ ន មនោតិ ។ មនោធា-
 តុំ ឋយេត្វា អវសេសោ មនោ ន មនោធាតុ មនោ
 មនញ្ច មនោធាតុញ្ច ឋយេត្វា អវសេសោ ន ចេវ
 មនោ ន ច មនោធាតុ ។ ន មនោវិញ្ញាណំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ហៅថារូប ឯធម្មជាតិ ដ៏សេស រៀរលែងរូប និងរូបធាតុចេញ មិន
ហៅថារូបផង មិនហៅថារូបធាតុផង ។ មិនមែនសទ្ធុៈ ។ បេ ។ មិន
មែនគន្ធុៈ មិនហៅថាគន្ធុធាតុឬ ។ អើ ។ មិនមែនគន្ធុធាតុ មិនហៅថា
គន្ធុៈឬ ។ សីលគន្ធុៈ សមាធិគន្ធុៈ បញ្ញាគន្ធុៈ មិនហៅថាគន្ធុធាតុទេ
ហៅថាគន្ធុៈ ឯសភាវៈដ៏សេស រៀរលែងគន្ធុៈ និងគន្ធុធាតុចេញ មិន
ហៅថាគន្ធុៈផង មិនហៅថាគន្ធុធាតុផង ។ មិនមែនរសៈ មិនហៅថារស-
ធាតុឬ ។ អើ ។ មិនមែនរសធាតុ មិនហៅថារសៈឬ ។ អត្តរស ធម្មរស
វិមុត្តិរស មិនហៅថារសធាតុទេ ហៅថារសៈ ឯសភាវៈដ៏សេស រៀរ
លែងរសៈ និងរសធាតុចេញ មិនហៅថារសៈផង មិនហៅថារសធាតុផង ។
មិនមែនផោដ្ឋព្វៈ ។ បេ ។ មិនមែនចក្កុវិញ្ញាណ មិនហៅថាចក្កុវិញ្ញា-
ណធាតុ ឬ ។ អើ ។ មិនមែនចក្កុវិញ្ញាណធាតុ មិនហៅថាចក្កុវិញ្ញាណ
ឬ ។ អើ ។ មិនមែនសោតវិញ្ញាណ មិនមែនឃានវិញ្ញាណ មិនមែន
ជិវ្ហាវិញ្ញាណ មិនមែនកាយវិញ្ញាណ ។ មិនមែនមនៈ មិនហៅថាមនោ-
ធាតុឬ ។ អើ ។ មិនមែនមនោធាតុ មិនហៅថាមនៈឬ ។ មនៈ
ដ៏សេស រៀរលែងមនោធាតុចេញ មិនហៅថាមនោធាតុទេ ហៅថា
មនៈ ឯសភាវៈដ៏សេស រៀរលែងមនៈ និងមនោធាតុចេញ មិន
ហៅថាមនៈផង មិនហៅថាមនោធាតុផង ។ មិនមែនមនោវិញ្ញាណ

ធាតុយមកេ បណ្ណតិវារស្ស និទ្ទេសោ

ន មនោវិញ្ញាណធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន មនោ-
 វិញ្ញាណធាតុ ន មនោវិញ្ញាណន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន
 ធម្មោ ន ធម្មធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន ធម្មធាតុ
 ន ធម្មាតិ ។ ធម្មធាតុំ ឋបេត្វា អវសេសោ ធម្មោ
 ន ធម្មធាតុ ធម្មោ ធម្មញ្ច ធម្មធាតុញ្ច ឋបេត្វា
 អវសេសោ ន ចេវ ធម្មោ ន ច ធម្មធាតុ ។

[១២] ចក្កុ ចក្កុធាតុតិ ។ ទិព្វចក្កុ បញ្ញា-
 ចក្កុ ចក្កុ ន ចក្កុធាតុ ចក្កុធាតុ ចក្កុ ចេវ
 ចក្កុធាតុ ច ។ ធាតុ សោតធាតុតិ ។ សោតធាតុ
 ធាតុ ចេវ សោតធាតុ ច អវសេសា ធាតុ ធាតុ
 ន សោតធាតុ ។ ចក្កុ ចក្កុធាតុតិ ។ ទិព្វចក្កុ
 បញ្ញាចក្កុ ចក្កុ ន ចក្កុធាតុ ចក្កុធាតុ ចក្កុ ចេវ
 ចក្កុធាតុ ច ។ ធាតុ យានធាតុ ។ បេ ។ ធាតុ
 ធម្មធាតុតិ ។ ធម្មធាតុ ធាតុ ចេវ ធម្មធាតុ ច
 អវសេសា ធាតុ ធាតុ ន ធម្មធាតុ ។ យថា អាយ-
 តនយមកេ បណ្ណតិ ឯវំ ធាតុយមកេបិ បណ្ណតិ ។
 ចក្កំ ពន្លិតព្វំ ។

ធាតុយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេស

មិនហៅថា មនោវិញ្ញាណធាតុឬ ។ អើ ។ មិនមែនមនោវិញ្ញាណធាតុ
មិនហៅថា មនោវិញ្ញាណ ឬ ។ អើ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថា
ធម្មធាតុឬ ។ អើ ។ មិនមែនធម្មធាតុ មិនហៅថាធម៌ឬ ។ ធម៌ដ៏សេស
រៀរលែងធម្មធាតុចេញ មិនហៅថាធម្មធាតុទេ ហៅថាធម៌ ឯសភាវៈ
ដ៏សេស រៀរលែងធម៌ និងធម្មធាតុចេញ មិនហៅថាធម៌ផង មិនហៅ
ថាធម្មធាតុផង ។

[១២] ចក្ខុ ហៅថាចក្ខុធាតុឬ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ហៅថា
ចក្ខុ មិនហៅថាចក្ខុធាតុទេ ឯចក្ខុធាតុ ហៅថាចក្ខុផង ហៅថាចក្ខុ-
ធាតុផង ។ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាសោតធាតុឬ ។ សោតធាតុ
ហៅថាធាតុផង ហៅថាសោតធាតុផង ពួកធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ
មិនហៅថាសោតធាតុទេ ។ ចក្ខុ ហៅថាចក្ខុធាតុឬ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញា-
ចក្ខុ ហៅថាចក្ខុ មិនហៅថាចក្ខុធាតុទេ ឯចក្ខុធាតុ ហៅថាចក្ខុផង
ហៅថាចក្ខុធាតុផង ។ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាយានធាតុ ។ បេ ។
ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាធម្មធាតុឬ ។ ធម្មធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅ
ថាធម្មធាតុផង ពួកធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាធម្មធាតុទេ ។
បណ្ណត្តិ ក្នុងអាយតនយមកៈ យ៉ាងណា បណ្ណត្តិ ក្នុងធាតុយមកៈ ក៏
យ៉ាងនោះ ។ ចក្រ បណ្ឌិតគប្បីចង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៣] ន ចក្កុ ន ចក្កុជាតូតិ ។ អាមន្តា ។
 ន ជាតុ ន សោតជាតូតិ ។ អាមន្តា ។ ន ចក្កុ ន
 ចក្កុជាតូតិ ។ អាមន្តា ។ ន ជាតុ ន យានជាតុ
 ។ បេ ។ ន ជាតុ ន ធម្មជាតូតិ ។ អាមន្តា ។ ចក្កុ
 ពន្លឹតព្វំ ។ សព្វេ អាមន្តា ឧភតោបិ សេសេបិ ។

[១៤] ចក្កុ ជាតូតិ ។ អាមន្តា ។ ជាតុ ចក្កុជា-
 តូតិ ។ ចក្កុជាតុ ជាតុ ចេវ ចក្កុជាតុ ច អវសេសា
 ជាតុ ជាតុ ន ចក្កុជាតុ ។ សោតំ ជាតូតិ ។ អាមន្តា
 ។ បេ ។ យានំ ជិវ្ហា កាយោ រូបំ សន្នោ កន្នោ រសោ
 ដោដ្ឋព្វោ ។ ចក្កុវិញ្ញាណំ ជាតូតិ ។ អាមន្តា ។ ជាតុ
 ចក្កុវិញ្ញាណជាតូតិ ។ ចក្កុវិញ្ញាណជាតុ ជាតុ ចេវ
 ចក្កុវិញ្ញាណជាតុ ច អវសេសា ជាតុ ជាតុ ន ចក្កុ-
 វិញ្ញាណជាតុ ។ សោតវិញ្ញាណំ យានវិញ្ញាណំ
 ជិវ្ហាវិញ្ញាណំ កាយវិញ្ញាណំ ។ មនោ ជាតូតិ ។ អា-
 មន្តា ។ ជាតុ មនោជាតូតិ ។ មនោជាតុ ជាតុ ចេវ
 មនោជាតុ ច អវសេសា ជាតុ ជាតុ ន មនោជាតុ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៣] មិនមែនចក្ខុ មិនហៅថាចក្ខុធាតុឬ ។ អើ ។ មិនមែន
 ធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាសោតធាតុឬ ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ មិន
 ហៅថាចក្ខុធាតុឬ ។ អើ ។ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាឃាន-
 ធាតុ ។ បេ ។ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាធម្មធាតុឬ ។ អើ ។
 ចក្រ បណ្ឌិតគប្បីចង ។ អាមន្តា ទាំងអស់ មានពីរក៏មាន មានសេស
 ក៏មាន ។

[១៤] ចក្ខុ ហៅថាធាតុឬ ។ អើ ។ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថា
 ចក្ខុធាតុឬ ។ ចក្ខុធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថាចក្ខុធាតុផង ពួកធាតុ
 ដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាចក្ខុធាតុទេ ។ សោតៈ ហៅថា
 ធាតុឬ ។ អើ ។ បេ ។ ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ រូប សទ្ធៈ គន្ធៈ
 រសៈ ផោដ្ឋព្វៈ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណ ហៅថាធាតុឬ ។ អើ ។ ធាតុទាំង-
 ឡាយ ហៅថាចក្ខុវិញ្ញាណធាតុឬ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាធាតុ
 ផង ហៅថាចក្ខុវិញ្ញាណធាតុផង ពួកធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិន
 ហៅថាចក្ខុវិញ្ញាណធាតុទេ ។ សោតវិញ្ញាណ ឃានវិញ្ញាណ ជិវ្ហា-
 វិញ្ញាណ កាយវិញ្ញាណ ។ មនៈ ហៅថាធាតុឬ ។ អើ ។ ធាតុទាំង-
 ឡាយ ហៅថាមនោធាតុឬ ។ មនោធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថាម-
 នោធាតុផង ពួកធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាមនោធាតុទេ ។

ធាតុយមកេ បណ្ណតិវារស្ស និទ្ទេសោ

មនោវិញ្ញាណំ ធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ធាតុ មនោ-
 វិញ្ញាណធាតុតិ ។ មនោវិញ្ញាណធាតុ ធាតុ ចេវ
 មនោវិញ្ញាណធាតុ ច អវសេសា ធាតុ ធាតុ ន
 មនោវិញ្ញាណធាតុ ។ ធម្មោ ធាតុតិ ។ អាមន្តា ។
 ធាតុ ធម្មធាតុតិ ។ ធម្មធាតុ ធាតុ ចេវ ធម្មធាតុ
 ច អវសេសា ធាតុ ធាតុ ន ធម្មធាតុ ។

[១៥] ន ចក្កំ ន ធាតុតិ ។ ចក្កំ បរេត្វា
 អវសេសា ធាតុ ន ចក្កធាតុ ចក្កញ្ច ធាតុញ្ច
 បរេត្វា អវសេសា ន ចេវ ចក្កំ ន ច ធាតុ ។ ន
 ធាតុ ន ចក្កធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន សោតំ ន
 ធាតុតិ ។ សោតំ បរេត្វា ។ មេ ។ ឃានំ បរេ-
 ត្វា ជីវំ បរេត្វា ។ មេ ។ ន កាយោ ន ធាតុតិ ។
 អាមន្តា ។ ន ធាតុ ន កាយធាតុតិ ។ អាមន្តា ។
 ន រូបំ ន ធាតុតិ ។ រូបំ បរេត្វា ។ មេ ។ សទ្ធិ
 កន្ធិ រសំ ដោដ្ឋព្វំ ចក្កវិញ្ញាណំ សោតវិញ្ញាណំ
 ឃានវិញ្ញាណំ ជីវវិញ្ញាណំ កាយវិញ្ញាណំ មនំ ម-
 នោវិញ្ញាណំ បរេត្វា ។ មេ ។ ន ធម្មោ ន ធាតុតិ ។
 អាមន្តា ។ ន ធាតុ ន ធម្មធាតុតិ ។ អាមន្តា ។

ធាតុយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេស

មនោវិញ្ញាណ ហៅថាធាតុប្ម ។ អើ ។ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថា
មនោវិញ្ញាណធាតុប្ម ។ មនោវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថា
មនោវិញ្ញាណធាតុផង ពួកធាតុ ដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថា
មនោវិញ្ញាណធាតុទេ ។ ធម៌ ហៅធាតុប្ម ។ អើ ។ ធាតុទាំងឡាយ
ហៅថាធម្មធាតុប្ម ។ ធម្មធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថាធម្មធាតុផង
ពួកធាតុ ដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាធម្មធាតុទេ ។

[១៥] មិនមែនចក្ក មិនហៅថាធាតុប្ម ។ ពួកធាតុដ៏សេស រៀរ
លែងចក្កចេញ មិនហៅថាចក្កធាតុ ឯធម្មជាតិដ៏សេស រៀរលែងចក្ក
និងធាតុចេញ មិនហៅថាចក្កផង មិនហៅថាធាតុផង ។ មិនមែនធាតុ
ទាំងឡាយ មិនហៅថាចក្កធាតុប្ម ។ អើ ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថា
ធាតុប្ម ។ (ពួកធាតុដ៏សេស) រៀរលែងសោតៈចេញ ។ បេ ។ រៀរ
លែងឃានៈ រៀរលែងជិវ្ហាចេញ ។ បេ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថា
ធាតុប្ម ។ អើ ។ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាកាយធាតុប្ម ។
អើ ។ មិនមែនរូប មិនហៅថាធាតុប្ម ។ (ពួកធាតុដ៏សេស) រៀរលែង
រូបចេញ ។ បេ ។ រៀរលែង សទ្ទៈ គន្ធាៈ រសៈ ផោដ្ឋព្វៈ ចក្ក-
វិញ្ញាណ សោតវិញ្ញាណ ឃានវិញ្ញាណ ជិវ្ហាវិញ្ញាណ កាយវិញ្ញាណ
មនៈ មនោវិញ្ញាណចេញ ។ បេ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាធាតុ
ប្ម ។ អើ ។ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាធម្មធាតុប្ម ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៦] ចក្កុ ជាតូតិ ។ អាមន្តា ។ ជាតូ
 សោតជាតូតិ ។ សោតជាតុ ជាតុ ចេវ សោតជាតុ
 ច អវសេសា ជាតូ ជាតូ ន សោតជាតុ ។ ចក្កុ
 ជាតូតិ ។ អាមន្តា ។ ជាតូ យានជាតុ ។ បេ ។
 ជាតូ ធម្មជាតូតិ ។ ធម្មជាតុ ជាតុ ចេវ ធម្មជាតុ
 ច អវសេសា ជាតូ ជាតូ ន ធម្មជាតុ ។ ចក្កំ
 ពន្លឹតព្វំ ។

[១៧] ន ចក្កុ ន ជាតូតិ ។ ចក្កុ បបេត្វា
 អវសេសា ជាតូ ន ចក្កុជាតុ ចក្កុញ្ច ជាតុញ្ច ប-
 បេត្វា អវសេសា ន ចេវ ចក្កុ ន ច ជាតុ ។ ន
 ជាតុ ន សោតជាតូតិ ។ អាមន្តា ។ ន ចក្កុ ន
 ជាតូតិ ។ ចក្កុ បបេត្វា អវសេសា ន ចក្កុ ជាតុ
 ចក្កុញ្ច ជាតុញ្ច បបេត្វា អវសេសា ន ចេវ ចក្កុ ន ច
 ជាតុ ។ ន ជាតូ ន យានជាតុ ។ បេ ។ ន ជាតូ ន
 ធម្មជាតូតិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន ធម្មោ ន ជាតូតិ ។
 អាមន្តា ។ ន ជាតុ ន សោតជាតុ ។ បេ ។ ន ជាតូ
 ន មនោវិញ្ញាណជាតូតិ ។ អាមន្តា ។ ចក្កំ ពន្លឹតព្វំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៦] ចក្ក ហៅថាធាតុប្ត ។ អើ ។ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថា សោតធាតុប្ត ។ សោតធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថាសោតធាតុផង ពួកធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាសោតធាតុទេ ។ ចក្ក ហៅ ថាធាតុប្ត ។ អើ ។ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាយានធាតុ ។ បេ ។ ធាតុ ទាំងឡាយ ហៅថាធម្មធាតុប្ត ។ ធម្មធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថា ធម្មធាតុផង ពួកធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាធម្មធាតុទេ ។ ចក្រ បណ្ឌិតគប្បីចង ។

[១៧] មិនមែនចក្ក មិនហៅថាធាតុប្ត ។ ពួកធាតុដ៏សេស រៀរ លែងចក្កចេញ មិនហៅថាចក្កធាតុ ឯធម្មជាតិដ៏សេស រៀរលែងចក្ក និង ធាតុចេញ មិនហៅថាចក្កផង មិនហៅថាធាតុផង ។ មិនមែនធាតុ មិន ហៅថាសោតធាតុប្ត ។ អើ ។ មិនមែនចក្ក មិនហៅថាធាតុប្ត ។ ពួកធាតុដ៏ សេស រៀរលែងចក្កចេញ មិនហៅថាចក្ក ហៅថាធាតុ ឯធម្មជាតិដ៏សេស រៀរលែងចក្ក និងធាតុចេញ មិនហៅថាចក្កផង មិនហៅថាធាតុផង ។ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាយានធាតុ ។ បេ ។ មិនមែនពួកធាតុ មិនហៅថាធម្មធាតុប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាធាតុប្ត ។ អើ ។ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាសោតធាតុ ។ បេ ។ មិនមែនធាតុទាំង- ឡាយ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណធាតុប្ត ។ អើ ។ ចក្របណ្ឌិតគប្បីចង ។

ធាតុយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

យថា អាយតនយមកស្ស បណ្ណតិ ឯវំ ធាតុយម-
កស្ស បណ្ណតិ វិត្តារេតញា ។

បណ្ណតិវារោ ។

[១៨] យស្ស ចក្កុធាតុ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោ-
តធាតុ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សចក្កុកានំ អសោតកានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កុធាតុ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
តេសំ សោតធាតុ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កុកានំ សសោត-
កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កុធាតុ ច ឧប្បជ្ជតិ
សោតធាតុ ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន សោតធាតុ
ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កុធាតុ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សសោ-
តកានំ អចក្កុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតធាតុ
ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ចក្កុធាតុ ឧប្បជ្ជតិ សសោត-
កានំ សចក្កុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតធាតុ
ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុធាតុ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៩] យស្ស ចក្កុធាតុ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យាន-
ធាតុ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សចក្កុកានំ អយានកានំ

ធាតុយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

បណ្ណតិ នៃអាយតនយមកៈ យ៉ាងណា បណ្ណតិនៃធាតុយមកៈ បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់បណ្ណតិវារៈ ។

[១៨] ចក្ខុធាតុ របស់សត្វណា រមែងកើតឡើង សោតធាតុ
របស់សត្វនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមានចក្ខុ មិនមាន
សោតៈ កាលកើតឡើង ចក្ខុធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើង
ឯសោតធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មាន
ចក្ខុ មានសោតៈ កាលកើតឡើង ចក្ខុធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែង
កើតឡើងផង សោតធាតុ រមែងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោត-
ធាតុ របស់សត្វណា រមែងកើតឡើង ចក្ខុធាតុ របស់សត្វនោះ រមែង
កើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ មានសោតៈ មិនមានចក្ខុ កាលកើតឡើង
សោតធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើង ឯចក្ខុធាតុ របស់
សត្វទាំងនោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មានសោតៈ មានចក្ខុ
កាលកើតឡើង សោតធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើងផង
ចក្ខុធាតុ រមែងកើតឡើងផង ។

[១៩] ចក្ខុធាតុ របស់សត្វណា រមែងកើតឡើង ឃានធាតុ
របស់សត្វនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ មានចក្ខុ មិនមានឃានៈ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧបបន្តន្តានំ តេសំ ចក្កុណាតុ ឧប្បន្តតិ នោ ច
 តេសំ យានណាតុ ឧប្បន្តតិ សចក្កុកានំ សយាន-
 កានំ ឧបបន្តន្តានំ តេសំ ចក្កុណាតុ ច ឧប្បន្តតិ
 យានណាតុ ច ឧប្បន្តតិ ។ យស្ស វា បន យាន-
 ណាតុ ឧប្បន្តតិ តស្ស ចក្កុណាតុ ឧប្បន្តតីតិ ។ ស-
 យានកានំ អចក្កុកានំ ឧបបន្តន្តានំ តេសំ យាន-
 ណាតុ ឧប្បន្តតិ នោ ច តេសំ ចក្កុណាតុ ឧប្បន្តតិ
 សយានកានំ សចក្កុកានំ ឧបបន្តន្តានំ តេសំ យា-
 នណាតុ ច ឧប្បន្តតិ ចក្កុណាតុ ច ឧប្បន្តតិ ។

[២០] យស្ស ចក្កុណាតុ ឧប្បន្តតិ តស្ស រូប-
 ណាតុ ឧប្បន្តតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 រូបណាតុ ឧប្បន្តតិ តស្ស ចក្កុណាតុ ឧប្បន្តតីតិ ។
 សរូបកានំ អចក្កុកានំ ឧបបន្តន្តានំ តេសំ រូបណា-
 តុ ឧប្បន្តតិ នោ ច តេសំ ចក្កុណាតុ ឧប្បន្តតិ
 សរូបកានំ សចក្កុកានំ ឧបបន្តន្តានំ តេសំ រូបណា-
 តុ ច ឧប្បន្តតិ ចក្កុណាតុ ច ឧប្បន្តតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាលកើតឡើង ចក្ខុធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើង ឯឃាន-
 ធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មានចក្ខុ
 មានឃានៈ កាលកើតឡើង ចក្ខុធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើត
 ឡើងផង ឃានធាតុ រមែងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឃានធាតុ
 របស់សត្វណា រមែងកើតឡើង ចក្ខុធាតុ របស់សត្វនោះ រមែងកើត
 ឡើងឬ ។ ពួកសត្វ មានឃានៈ មិនមានចក្ខុ កាលកើតឡើង ឃាន-
 ធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើង ឯចក្ខុធាតុ របស់សត្វទាំង
 នោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មានឃានៈ មានចក្ខុ កាលកើត
 ឡើង ឃានធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើងផង ចក្ខុធាតុ
 រមែងកើតឡើងផង ។

[២០] ចក្ខុធាតុ របស់សត្វណា រមែងកើតឡើង រូបធាតុ
 របស់សត្វនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត រូបធាតុ
 របស់សត្វណា រមែងកើតឡើង ចក្ខុធាតុ របស់សត្វនោះ រមែងកើត
 ឡើងឬ ។ ពួកសត្វ មានរូប មិនមានចក្ខុ កាលកើតឡើង រូបធាតុ
 របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើង ឯចក្ខុធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ
 រមែងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មានរូប មានចក្ខុ កាលកើតឡើង រូប-
 ធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើងផង ចក្ខុធាតុ រមែងកើត
 ឡើងផង ។

ធាតុយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

[២១] យស្ស ចក្កុណតុ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ម-
 នោវិញ្ញាណាតុ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន មនោវិញ្ញាណាតុ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កុណតុ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សចិត្តកាណំ អចក្កុកាណំ ឧបបជ្ជន្តាណំ
 តេសំ មនោវិញ្ញាណាតុ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 ចក្កុណតុ ឧប្បជ្ជតិ សចិត្តកាណំ សចក្កុកាណំ ឧប-
 បជ្ជន្តាណំ តេសំ មនោវិញ្ញាណាតុ ច ឧប្បជ្ជតិ
 ចក្កុណតុ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២២] យស្ស ចក្កុណតុ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ធម្ម-
 ណតុ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 ធម្មណតុ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កុណតុ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 អចក្កុកាណំ ឧបបជ្ជន្តាណំ តេសំ ធម្មណតុ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ ចក្កុណតុ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កុកាណំ
 ឧបបជ្ជន្តាណំ តេសំ ធម្មណតុ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុណតុ
 ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យថា អាយតនយមកំ វិភត្តំ វរិ
 ណតុយមកម្មិ វិភជិតពុំ សទិសំ កាតពុំ ។

ធាតុយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[២១] ចក្ខុធាតុ របស់សត្វណា រមែងកើតឡើង មនោវិញ្ញាណធាតុ របស់សត្វនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនោវិញ្ញាណធាតុ របស់សត្វណា រមែងកើតឡើង ចក្ខុធាតុ របស់សត្វនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ មានចិត្ត មិនមានចក្ខុ កាលកើតឡើង មនោវិញ្ញាណធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើង ឯចក្ខុធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មានចិត្ត មានចក្ខុ កាលកើតឡើង មនោវិញ្ញាណធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើងផង ចក្ខុធាតុ រមែងកើតឡើងផង ។

[២២] ចក្ខុធាតុ របស់សត្វណា រមែងកើតឡើង ធម្មធាតុ របស់សត្វនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ធម្មធាតុ របស់សត្វណា រមែងកើតឡើង ចក្ខុធាតុ របស់សត្វនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ មិនមានចក្ខុ កាលកើតឡើង ធម្មធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើង ឯចក្ខុធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វមានចក្ខុ កាលកើតឡើង ធម្មធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើងផង ចក្ខុធាតុ រមែងកើតឡើងផង ។ អាយតនយមកៈ លោកចែកហើយ យ៉ាងណា ឯធាតុយមកៈ បណ្ឌិតគប្បីចែកធ្វើឲ្យដូច ។ គ្នាយ៉ាងនោះដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២៣] យោ ចក្កុណាតុំ បរិជាណាតិ សោ សោ-
តណាតុំ បរិជាណាតីតិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។

ធាតុយមកំ បរិបុណ្ណំ បេយ្យាលេន ។

ធាតុយមកំ និដ្ឋិតំ^(១) ។

សច្ចយមកំ បណ្ណត្តិវារោ

ចត្តារិ សច្ចានិ ទុក្ខុសច្ចំ សមុទយសច្ចំ និរោធសច្ចំ មក្កុសច្ចំ ។

ឧទ្ទេសវារោ

[២៤] ទុក្ខំ ទុក្ខុសច្ចំ ទុក្ខុសច្ចំ ទុក្ខំ ។
សមុទយោ សមុទយសច្ចំ សមុទយសច្ចំ សមុទយោ ។
និរោធា និរោធសច្ចំ និរោធសច្ចំ និរោធា ។ មក្កោ មក្កុសច្ចំ មក្កុសច្ចំ មក្កោ ។

[២៥] ន ទុក្ខំ ន ទុក្ខុសច្ចំ ន ទុក្ខុសច្ចំ ន ទុក្ខំ ។
ន សមុទយោ ន សមុទយសច្ចំ ន សមុទយសច្ចំ ន សមុទយោ ។
ន និរោធា ន និរោធសច្ចំ ន និរោធសច្ចំ ន និរោធា ។ ន មក្កោ
ន មក្កុសច្ចំ ន មក្កុសច្ចំ ន មក្កោ ។

១ ឱ. ចតុត្ថំ យមកវារំ និដ្ឋិតន្តិ ទិស្សន្តិ ។ ម. ចតុត្តោ យមកវារោ និដ្ឋិតោតិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៣] បុគ្គលណា កំណត់ដឹងនូវចក្ខុធាតុ បុគ្គលនោះ កំណត់
ដឹងនូវសោតធាតុឬ ។ អើ ។ លេ ។

ចប់ ធាតុយមកៈ បរិបូណ៌ដោយបេយ្យាល ។

ចប់ ធាតុយមកៈ ។

សច្ចយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ

សច្ចៈ ៤ គឺ ទុក្ខសច្ច ១ សមុទយសច្ច ១ និរោធសច្ច ១
មគ្គសច្ច ១ ។

ឧទ្ទេសវារៈ

[២៤] ទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសច្ច ទុក្ខសច្ច ហៅថាទុក្ខៈ ។ សមុ-
ទយៈ ហៅថាសមុទយសច្ច សមុទយសច្ច ហៅថាសមុទយៈ ។
និរោធពៈ ហៅថានិរោធសច្ច និរោធសច្ច ហៅថានិរោធពៈ ។ មគ្គៈ ហៅ
ថាមគ្គសច្ច មគ្គសច្ច ហៅថាមគ្គៈ ។

[២៥] មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាទុក្ខសច្ច មិនមែនទុក្ខសច្ច មិន
ហៅថាទុក្ខៈ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសមុទយសច្ច មិនមែន
សមុទយសច្ច មិនហៅថាសមុទយៈ ។ មិនមែននិរោធពៈ មិនហៅថា
និរោធសច្ច មិនមែននិរោធសច្ច មិនហៅថានិរោធពៈ ។ មិនមែនមគ្គៈ
មិនហៅថា មគ្គសច្ច មិនមែនមគ្គសច្ច មិនហៅថាមគ្គៈ ។

សច្ចយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស ឧទ្ទេសោ

[២៦] ទុក្ខំ ទុក្ខសច្ចំ សច្ចា សមុទយសច្ចំ ។
 ទុក្ខំ ទុក្ខសច្ចំ សច្ចា និរោធសច្ចំ ។ ទុក្ខំ ទុក្ខ-
 សច្ចំ សច្ចា មក្កសច្ចំ ។ សមុទយោ សមុទយសច្ចំ
 សច្ចា ទុក្ខសច្ចំ ។ សមុទយោ សមុទយសច្ចំ សច្ចា
 និរោធសច្ចំ ។ សមុទយោ សមុទយសច្ចំ សច្ចា
 មក្កសច្ចំ ។ និរោធា និរោធសច្ចំ សច្ចា ទុក្ខសច្ចំ ។
 និរោធា និរោធសច្ចំ សច្ចា សមុទយសច្ចំ ។ និរោ-
 ធា និរោធសច្ចំ សច្ចា មក្កសច្ចំ ។ មក្កោ មក្កសច្ចំ
 សច្ចា ទុក្ខសច្ចំ ។ មក្កោ មក្កសច្ចំ សច្ចា សមុទ-
 យសច្ចំ ។ មក្កោ មក្កសច្ចំ សច្ចា និរោធសច្ចំ ។

[២៧] ន ទុក្ខំ ន ទុក្ខសច្ចំ ន សច្ចា ន
 សមុទយសច្ចំ ។ ន ទុក្ខំ ន ទុក្ខសច្ចំ ន សច្ចា ន
 និរោធសច្ចំ ។ ន ទុក្ខំ ន ទុក្ខសច្ចំ ន សច្ចា ។
 មក្កសច្ចំ ។ ន សមុទយោ ន សមុទយសច្ចំ ន សច្ចា
 ន ទុក្ខសច្ចំ ។ ន សមុទយោ ន សមុទយសច្ចំ ន

សច្ចយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ ឧទ្ទេស

[២៦] ទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសច្ច សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាសមុទយសច្ច ។ ទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសច្ច សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថានិរោធសច្ច ។ ទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសច្ច សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាមគ្គសច្ច ។ សមុទយៈ ហៅថា សមុទយសច្ច សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខសច្ច ។ សមុទយៈ ហៅថាសមុទយសច្ច សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថានិរោធសច្ច ។ សមុទយៈ ហៅថាសមុទយសច្ច សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាមគ្គសច្ច ។ និរោធៈ ហៅថានិរោធសច្ច សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខសច្ច ។ និរោធៈ ហៅថានិរោធសច្ច សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាសមុទយសច្ច ។ និរោធៈ ហៅថានិរោធសច្ច សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាមគ្គសច្ច ។ មគ្គៈ ហៅថាមគ្គសច្ច សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខសច្ច ។ មគ្គៈ ហៅថាមគ្គសច្ច សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាសមុទយសច្ច ។ មគ្គៈហៅថាមគ្គសច្ច សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថានិរោធសច្ច ។

[២៧] មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាទុក្ខសច្ច មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយសច្ច ។ មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាទុក្ខសច្ច មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថានិរោធសច្ច ។ មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាទុក្ខសច្ច មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គសច្ច ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសមុទយសច្ច មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខសច្ច ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសមុទយសច្ច មិនមែន

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សច្ចា ន និរោធសច្ចំ ។ ន សមុទយោ ន សមុ-
 ទយសច្ចំ ន សច្ចា ន មក្កសច្ចំ ។ ន និរោធា
 ន និរោធសច្ចំ ន សច្ចា ទុក្ខសច្ចំ ។ ន និរោ-
 ធា ន និរោធសច្ចំ ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចំ ។
 ន និរោធា ន និរោធសច្ចំ ន សច្ចា ន មក្កសច្ចំ ។
 ន មក្កោ ន មក្កសច្ចំ ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចំ ។ ន
 មក្កោ ន មក្កសច្ចំ ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចំ ។
 ន មក្កោ ន មក្កសច្ចំ ន សច្ចា ន និរោធសច្ចំ ។

[២៨] ទុក្ខំ សច្ចំ សច្ចា ទុក្ខំ ។ សមុទយោ
 សច្ចំ សច្ចា សមុទយោ ។ និរោធា សច្ចំ សច្ចា
 និរោធា ។ មក្កោ សច្ចំ សច្ចា មក្កោ ។

[២៩] ន ទុក្ខំ ន សច្ចំ ន សច្ចា ន ទុក្ខំ ។ ន
 សមុទយោ ន សច្ចំ ន សច្ចា ន សមុទយោ ។ ន
 និរោធា ន សច្ចំ ន សច្ចា ន និរោធា ។ ន
 មក្កោ ន សច្ចំ ន សច្ចា ន មក្កោ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថានិរោធសច្ច ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅ
 ថាសមុទយសច្ច មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គសច្ច ។ មិន
 មែននិរោធិៈ មិនហៅថានិរោធសច្ច មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅ
 ថាទុក្ខសច្ច ។ មិនមែននិរោធិៈ មិនហៅថានិរោធសច្ច មិនមែនសច្ចៈ
 ទាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយសច្ច ។ មិនមែននិរោធិៈ មិនហៅថា
 និរោធសច្ច មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គសច្ច ។ មិនមែន
 មគ្គៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ច មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខសច្ច ។
 មិនមែនមគ្គៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ច មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថា
 សមុទយសច្ច ។ មិនមែនមគ្គៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ច មិនមែនសច្ចៈទាំង-
 ឡាយ មិនហៅថានិរោធសច្ច ។

[២៨] ទុក្ខៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខៈ ។
 សមុទយៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាសមុទយៈ ។
 និរោធិៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថានិរោធិៈ ។ មគ្គៈ
 ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាមគ្គៈ ។

[២៩] មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ
 មិនហៅថាទុក្ខៈ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈ
 ទាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយៈ ។ មិនមែននិរោធិៈ មិនហៅថាសច្ចៈ
 មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថានិរោធិៈ ។ មិនមែនមគ្គៈ មិនហៅ
 ថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គៈ ។

សច្ចយមកេ បណ្ណតិវាស្ស ឧទ្ទេសោ

[៣០] ទុក្ខំ សច្ចំ សច្ចា សមុទយោ ។
 ទុក្ខំ សច្ចំ សច្ចា និរោធា ។ ទុក្ខំ សច្ចំ សច្ចា
 មក្កោ ។ សមុទយោ សច្ចំ សច្ចា ទុក្ខំ ។ បេ ។
 សច្ចា មក្កោ ។ និរោធា សច្ចំ សច្ចា ទុក្ខំ ។ បេ ។
 សច្ចា មក្កោ ។ មក្កោ សច្ចំ សច្ចា ទុក្ខំ ។
 មក្កោ សច្ចំ សច្ចា សមុទយោ ។ មក្កោ សច្ចំ
 សច្ចា និរោធា ។

[៣១] ន ទុក្ខំ ន សច្ចំ ន សច្ចា ន សមុ-
 ទយោ ។ ន ទុក្ខំ ន សច្ចំ ន សច្ចា ន និរោ-
 ធា ។ ន ទុក្ខំ ន សច្ចំ ន សច្ចា ន មក្កោ ។ ន
 សមុទយោ ន សច្ចំ ន សច្ចា ន ទុក្ខំ ។ បេ ។
 ន សច្ចា ន មក្កោ ។ ន និរោធា ន សច្ចំ ន
 សច្ចា ន ទុក្ខំ ។ បេ ។ ន សច្ចា ន មក្កោ ។
 ន មក្កោ ន សច្ចំ ន សច្ចា ន ទុក្ខំ ។ ន
 មក្កោ ន សច្ចំ ន សច្ចា ន សមុទយោ ។

សច្ចយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ ឧទ្ទេស

[៣០] ទុក្ខៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាសមុទយៈ ។
 ទុក្ខៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថានិរោធ�ៈ ។ ទុក្ខៈ ហៅថា
 សច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាមគ្គៈ ។ សមុទយៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈ
 ទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខៈ ។ បេ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាមគ្គៈ ។
 និរោធ�ៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខៈ ។ បេ ។ សច្ចៈទាំង-
 ឡាយ ហៅថាមគ្គៈ ។ មគ្គៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខៈ ។
 មគ្គៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាសមុទយៈ ។ មគ្គៈ ហៅថា
 សច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថានិរោធ�ៈ ។

[៣១] មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ
 មិនហៅថាសមុទយៈ ។ មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈទាំង-
 ឡាយ មិនហៅថានិរោធ�ៈ ។ មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈ
 ទាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គៈ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិន
 មែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខៈ ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិន
 ហៅថាមគ្គៈ ។ មិនមែននិរោធ�ៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ
 មិនហៅថាទុក្ខៈ ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គៈ ។ មិន
 មែនមគ្គៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខៈ ។ មិន
 មែនមគ្គៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយៈ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន មក្កោ ន សច្ចំ ន សច្ចា ន និរោធា ។

ឧទ្ទេសវារោ ។

និទ្ទេសវារោ

[៣២] ទុក្ខំ ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ទុក្ខ-
សច្ចំ ទុក្ខន្តិ ។ កាយិកំ ទុក្ខំ ចេតសិកំ ទុក្ខំ
បរេត្វា អវសេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខសច្ចំ ន ទុក្ខំ
កាយិកំ ទុក្ខំ ចេតសិកំ ទុក្ខំ ទុក្ខញ្ចេវ ទុក្ខ-
សច្ចញ្ច ។ សមុទយោ សមុទយសច្ចន្តិ ។ សមុទយ-
សច្ចំ បរេត្វា អវសេសោ សមុទយោ សមុទយោ
ន សមុទយសច្ចំ សមុទយសច្ចំ សមុទយោ ចេវ
សមុទយសច្ចញ្ច ។ សមុទយសច្ចំ សមុទយោតិ ។
អាមន្តា ។ និរោធា និរោធសច្ចន្តិ ។ និរោធសច្ចំ
បរេត្វា អវសេសោ និរោធា និរោធា ន និរោធសច្ចំ
និរោធសច្ចំ និរោធា ចេវ និរោធសច្ចញ្ច ។ និរោ-
ធសច្ចំ និរោធាតិ ។ អាមន្តា ។ មក្កោ មក្កសច្ចន្តិ ។
មក្កសច្ចំ បរេត្វា អវសេសោ មក្កោ មក្កោ ន
មក្កសច្ចំ មក្កសច្ចំ មក្កោ ចេវ មក្កសច្ចញ្ច ។ មក្ក-
សច្ចំ មក្កោតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនមគ្គៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថា
និរោធ�ៈ ។

ចប់ ឧទ្ទេសវារៈ ។

និទ្ទេសវារៈ

[៣២] ទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសច្ចៈ ។ អើ ។ ទុក្ខសច្ចៈ ហៅថាទុក្ខៈ
ឬ ។ ទុក្ខសច្ចៈ ដ៏សេស រៀរលែងទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ទុក្ខប្រព្រឹត្ត
ទៅក្នុងចិត្ត ហៅថាទុក្ខសច្ចៈ មិនហៅថាទុក្ខៈ ឯទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ
ទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ហៅថាទុក្ខៈផង ហៅថាទុក្ខសច្ចៈផង ។ សមុទយៈ
ហៅថាសមុទយសច្ចៈ ។ សមុទយៈ ដ៏សេស រៀរលែងសមុទយសច្ចៈ
ហៅថាសមុទយៈ មិនហៅថា សមុទយសច្ចៈ ឯសមុទយសច្ចៈ ហៅថា
សមុទយៈផង ហៅថាសមុទយសច្ចៈផង ។ សមុទយសច្ចៈ ហៅថាសមុ-
ទយៈឬ ។ អើ ។ និរោធ�ៈ ហៅថានិរោធសច្ចៈ ។ និរោធ�ៈ ដ៏សេស
រៀរលែងនិរោធសច្ចៈ ហៅថា និរោធ�ៈ មិនហៅថានិរោធសច្ចៈ ឯនិរោធស-
ច្ចៈ ហៅថានិរោធីផង ហៅថានិរោធសច្ចៈផង ។ និរោធសច្ចៈ ហៅ
ថានិរោធីឬ ។ អើ ។ មគ្គៈ ហៅថាមគ្គសច្ចៈ ។ មគ្គៈ ដ៏សេស រៀរ
លែងមគ្គសច្ចៈ ហៅថាមគ្គៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ចៈ ឯមគ្គសច្ចៈ ហៅថាមគ្គៈ
ផង ហៅថាមគ្គសច្ចៈផង ។ មគ្គសច្ចៈ ហៅថាមគ្គៈឬ ។ អើ ។

សច្ចយមកេ បណ្ណត្តិវារស្ស និទ្ទេសោ

[៣៣] ន ទុក្ខំ ន ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ កាយិកំ
 ទុក្ខំ ចេតសិកំ ទុក្ខំ បរេត្វា អវសេសំ ទុក្ខសច្ចំ
 ន ទុក្ខំ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខញ្ច ទុក្ខសច្ចញ្ច បរេត្វា
 អវសេសំ ន ចេវ ទុក្ខំ ន ច ទុក្ខសច្ចំ ។ ន
 ទុក្ខសច្ចំ ន ទុក្ខន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សមុទ-
 យោ ន សមុទយសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សមុទយ-
 សច្ចំ ន សមុទយោតិ ។ សមុទយសច្ចំ បរេត្វា
 អវសេសោ សមុទយោ ន សមុទយសច្ចំ សមុទយោ
 សមុទយញ្ច សមុទយសច្ចញ្ច បរេត្វា អវសេសោ
 ន ចេវ សមុទយោ ន ច សមុទយសច្ចំ ។ ន
 និរោធា ន និរោធសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន និរោ-
 ធសច្ចំ ន និរោធាតិ ។ និរោធសច្ចំ បរេត្វា អវ-
 សេសោ និរោធា ន និរោធសច្ចំ និរោធា និរោធា-
 ញ្ច និរោធសច្ចញ្ច បរេត្វា អវសេសោ ន ចេវ និ-
 រោធា ន ច និរោធសច្ចំ ។ ន មក្កោ ន មក្កស-
 ច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន មក្កសច្ចំ ន មក្កោតិ ។
 មក្កសច្ចំ បរេត្វា អវសេសោ មក្កោ ន មក្កសច្ចំ
 មក្កោ មក្កញ្ច មក្កសច្ចញ្ច បរេត្វា អវសេសោ ន
 ចេវ មក្កោ ន ច មក្កសច្ចំ ។

សច្ចយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេស

[៣៣] មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។ ទុក្ខសច្ច ដ៏សេស
 រៀរលែងទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត មិនហៅថាទុក្ខៈ
 ហៅថាទុក្ខសច្ច ឯធម្មជាតិ ដ៏សេស រៀរលែងទុក្ខៈ និងទុក្ខសច្ចចេញ
 មិនហៅថាទុក្ខៈផង មិនហៅថាទុក្ខសច្ចផង ។ មិនមែនទុក្ខសច្ច មិន
 ហៅថាទុក្ខប្ប ។ អើ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសមុទយសច្ចប្ប ។
 អើ ។ មិនមែនសមុទយសច្ច មិនហៅថាសមុទយៈប្ប ។ សមុទយៈ ដ៏
 សេស រៀរលែងសមុទយសច្ច មិនហៅថាសមុទយសច្ច ហៅថាសមុ-
 ទយៈ ឯសភាវៈដ៏សេស រៀរលែងសមុទយៈនិងសមុទយសច្ចចេញ មិន
 ហៅថាសមុទយៈផង មិនហៅថាសមុទយសច្ចផង ។ មិនមែននិរោធិៈ មិន
 ហៅថានិរោធិសច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែននិរោធិសច្ច មិនហៅថានិរោធិៈប្ប ។
 និរោធិៈ ដ៏សេស រៀរលែងនិរោធិសច្ច មិនហៅថានិរោធិសច្ច ហៅថា
 និរោធិៈ ឯសភាវៈដ៏សេស រៀរលែងនិរោធិៈ និងនិរោធិសច្ចចេញ មិន
 ហៅថានិរោធិៈផង មិនហៅថានិរោធិសច្ចផង ។ មិនមែនមគ្គៈ មិនហៅ
 ថាមគ្គសច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែនមគ្គសច្ច មិនហៅថាមគ្គៈប្ប ។ មគ្គៈ
 ដ៏សេស រៀរលែងមគ្គសច្ច មិនហៅថា មគ្គសច្ច ហៅថាមគ្គៈ ឯស-
 ភាវៈដ៏សេស រៀរលែងមគ្គៈ និងមគ្គសច្ចចេញ មិនហៅថា មគ្គៈផង
 មិនហៅថាមគ្គសច្ចផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣៤] ទុក្ខំ ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ស-
 ច្ចា សមុទយសច្ចន្តិ ។ សមុទយសច្ចំ សច្ចញ្ញាវ ស-
 មុទយសច្ចញ្ញា អវសេសា សច្ចា សច្ចា ន សមុទ-
 យសច្ចំ ។ ទុក្ខំ ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។
 សច្ចា និរោធសច្ចន្តិ ។ បេ ។ សច្ចា មក្កសច្ចន្តិ ។
 មក្កសច្ចំ សច្ចញ្ញាវ មក្កសច្ចញ្ញា អវសេសា សច្ចា
 សច្ចា ន មក្កសច្ចំ ។ សមុទយោ សមុទយសច្ច-
 ន្តិ ។ សមុទយសច្ចំ បបេត្វា អវសេសោ សមុទ-
 យោ សមុទយោ ន សមុទយសច្ចំ សមុទយសច្ចំ
 សមុទយោ ចេវ សមុទយសច្ចញ្ញា ។ សច្ចា ទុក្ខ-
 សច្ចន្តិ ។ បេ ។ សច្ចា និរោធសច្ចន្តិ ។ បេ ។
 សច្ចា មក្កសច្ចន្តិ ។ មក្កសច្ចំ សច្ចញ្ញាវ មក្កសច្ចញ្ញា
 អវសេសា សច្ចា សច្ចា ន មក្កសច្ចំ ។ និរោធា
 និរោធសច្ចន្តិ ។ និរោធសច្ចំ បបេត្វា អវសេសោ
 និរោធា និរោធា ន និរោធសច្ចំ និរោធសច្ចំ
 និរោធា ចេវ និរោធសច្ចញ្ញា ។ សច្ចា ទុក្ខសច្ចន្តិ
 ។ បេ ។ សច្ចា សមុទយសច្ចន្តិ ។ បេ ។ សច្ចា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣២] ទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។ អើ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅ
 ថា សមុទយសច្ចប្ប ។ សមុទយសច្ច ហៅថាសច្ចៈផង ហៅថាសមុ-
 ទយសច្ចផង សច្ចៈទាំងឡាយ ដ៏សេស ហៅថាសច្ចៈ មិនហៅថាសមុ-
 ទយសច្ចទេ ។ ទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។ អើ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ
 ហៅថា និរោធសច្ច ។ បេ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាមគ្គសច្ចប្ប ។
 មគ្គសច្ច ហៅថាសច្ចៈផង ហៅថាមគ្គសច្ចផង សច្ចៈទាំងឡាយដ៏សេស
 ហៅថាសច្ចៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ចទេ ។ សមុទយៈ ហៅថាសមុទយ-
 សច្ចប្ប ។ សមុទយៈដ៏សេស រៀរលែងសមុទយសច្ច ហៅថាស-
 មុទយៈ មិនហៅថាសមុទយសច្ច ឯសមុទយសច្ច ហៅថាសមុទយៈផង
 ហៅថា សមុទយសច្ចផង ។ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខសច្ច ។ បេ ។
 សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថានិរោធសច្ច ។ បេ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថា
 មគ្គសច្ចប្ប ។ មគ្គសច្ច ហៅថាសច្ចៈផង ហៅថាមគ្គសច្ចផង សច្ចៈ
 ទាំងឡាយ ដ៏សេស ហៅថាសច្ចៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ចទេ ។ និរោធពៈ
 ហៅថានិរោធសច្ចប្ប ។ និរោធពៈ ដ៏សេស រៀរលែងនិរោធសច្ច ហៅថា
 និរោធពៈ មិនហៅថានិរោធសច្ចទេ ឯនិរោធសច្ច ហៅថានិរោធពៈផង
 ហៅថានិរោធសច្ចផង ។ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខសច្ច ។ បេ ។
 សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាសមុទយសច្ច ។ បេ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ

សច្ចយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

មក្កសច្ចន្តិ ។ មក្កសច្ចំ សច្ចញ្ជាវ មក្កសច្ចញ្ច អវ-
 សេសា សច្ចា សច្ចា ន មក្កសច្ចំ ។ មក្កោ មក្ក-
 សច្ចន្តិ ។ មក្កសច្ចំ ឋបេត្វា អវសេសោ មក្កោ មក្កោ
 ន មក្កសច្ចំ មក្កសច្ចំ មក្កោ ចេវ មក្កសច្ចញ្ច ។
 សច្ចា ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ ឃេ ។ សច្ចា សមុទយសច្ច-
 ន្តិ ។ ឃេ ។ សច្ចា និរោធសច្ចន្តិ ។ និរោធសច្ចំ
 សច្ចញ្ជាវ និរោធសច្ចញ្ច អវសេសា សច្ចា សច្ចា
 ន និរោធសច្ចំ ។

[៣៥] ន ទុក្ខំ ន ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ កាយិកំ
 ទុក្ខំ ចេតសិកំ ទុក្ខំ ឋបេត្វា អវសេសំ ទុក្ខសច្ចំ
 ន ទុក្ខំ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខញ្ច ទុក្ខសច្ចញ្ច ឋបេត្វា
 អវសេសា ន ចេវ ទុក្ខំ ន ច ទុក្ខសច្ចំ ។ ន
 សច្ចា ន សមុទយសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន
 ទុក្ខំ ន ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ កាយិកំ ទុក្ខំ ចេតសិ-
 កំ ទុក្ខំ ឋបេត្វា អវសេសំ ទុក្ខសច្ចំ ន ទុក្ខំ
 ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខញ្ច ទុក្ខសច្ចញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា^(១)
 ន ចេវ ទុក្ខំ ន ច ទុក្ខសច្ចំ ។ ន សច្ចា ន
 និរោធសច្ចន្តិ ។ ឃេ ។ ន សច្ចា ន មក្កសច្ចន្តិ ។

១ ម. អវសេសំ ។

សច្ចយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេស

ហៅថាមគ្គសច្ចប្ប ។ មគ្គសច្ច ហៅថាសច្ចៈផង ហៅថាមគ្គសច្ចផង
 សច្ចៈទាំងឡាយ ដ៏សេស ហៅថាសច្ចៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ចទេ ។ មគ្គៈ
 ហៅថាមគ្គសច្ចប្ប ។ មគ្គៈ ដ៏សេស រៀរលែងមគ្គសច្ច ហៅថាមគ្គៈ មិន
 ហៅថាមគ្គសច្ចទេ ឯមគ្គសច្ច ហៅថាមគ្គៈផង ហៅថាមគ្គសច្ចផង ។
 សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខសច្ច ។ បេ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថា
 សមុទយសច្ច ។ បេ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថានិរោធសច្ចប្ប ។
 និរោធសច្ច ហៅថាសច្ចៈផង ហៅថានិរោធសច្ចផង សច្ចៈទាំងឡាយ
 ដ៏សេស ហៅថាសច្ចៈ មិនហៅថានិរោធសច្ចទេ ។

[៣៥] មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។ ទុក្ខសច្ច ដ៏
 សេស រៀរលែងទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តចេញ
 មិនហៅថាទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសច្ច ធម្មជាតិ ដ៏សេស រៀរលែងទុក្ខៈនិង
 ទុក្ខសច្ចចេញ មិនហៅថាទុក្ខៈផង មិនហៅថាទុក្ខសច្ចផង ។ មិនមែន
 សច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថា សមុទយសច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែនទុក្ខៈ
 មិនហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។ ទុក្ខសច្ច ដ៏សេស រៀរលែងទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងកាយ ទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តចេញ មិនហៅថាទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខ-
 សច្ច ធម្មជាតិ ដ៏សេស រៀរលែងទុក្ខៈនិងទុក្ខសច្ចចេញ មិនហៅថា
 ទុក្ខៈផង មិនហៅថាទុក្ខសច្ចផង ។ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថា
 និរោធសច្ចប្ប ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គសច្ចប្ប ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អាមន្តា ។ ន សមុទយោ ន សមុទយសច្ចន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន
 សមុទយោ ន សមុទយសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សច្ចា
 ន និរោធសច្ចន្តិ ។ បេ ។ ន សច្ចា ន មក្ក-
 សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន និរោធា ន និរោធសច្ច-
 ន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ បេ ។
 ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចន្តិ ។ បេ ។ ន សច្ចា ន
 មក្កសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន មក្កោ ន មក្កសច្ចន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន មក្កោ ន មក្កសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សច្ចា
 ន សមុទយសច្ចន្តិ ។ បេ ។ ន សច្ចា ន និរោធស-
 ច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦] ទុក្ខំ សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ សច្ចា
 ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ ទុក្ខសច្ចំ សច្ចញ្ជាវ ទុក្ខសច្ចញ្ជា
 អវសេសា សច្ចា សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចំ ។ សមុទ-
 យោ សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ និរោធា សច្ចន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

អើ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសមុទយសច្ចប្ប ។ អើ ។ មិន
 មែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែនសមុទយៈ
 មិនហៅថាសមុទយសច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិន
 ហៅថានិរោធសច្ច ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គ-
 សច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែននិរោធ មិនហៅថានិរោធសច្ចប្ប ។ អើ ។
 មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈ
 ទាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយសច្ចប្ប ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈទាំង-
 ឡាយ មិនហៅថាមគ្គសច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែនមគ្គ មិនហៅថាមគ្គ-
 សច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។
 អើ ។ មិនមែនមគ្គៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែនសច្ចៈ
 ទាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយសច្ចប្ប ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈទាំង-
 ឡាយ មិនហៅថានិរោធសច្ចប្ប ។ អើ ។

[៣៦] ទុក្ខ ហៅថាសច្ចៈប្ប ។ អើ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ
 ហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។ ទុក្ខសច្ច ហៅថាសច្ចៈផង ហៅថាទុក្ខសច្ចផង
 សច្ចៈទាំងឡាយដ៏សេស ហៅថាសច្ចៈ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចទេ ។ សមុ-
 ទយៈ ហៅថាសច្ចៈប្ប ។ អើ ។ បេ ។ និរោធ ហៅថាសច្ចៈប្ប ។

សច្ចយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

អាមន្តា ។ បេ ។ មក្កោ សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។
សច្ចា មក្កសច្ចន្តិ ។ មក្កសច្ចំ សច្ចញោវ មក្កសច្ចញា
អវសេសា សច្ចា សច្ចា ន មក្កសច្ចំ ។

[៣៧] ន ទុក្ខំ ន សច្ចន្តិ ។ ទុក្ខំ បបេត្វា
អវសេសា សច្ចា ន ទុក្ខំ សច្ចា ទុក្ខញា សច្ចញា
បបេត្វា អវសេសា ន ចេវ ទុក្ខំ ន ច សច្ចា ។
ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សមុ-
ទយោ ន សច្ចន្តិ ។ សមុទយំ បបេត្វា ។ បេ ។
ន និរោធា ន សច្ចន្តិ ។ និរោធំ បបេត្វា ។ បេ ។
ន មក្កោ ន សច្ចន្តិ ។ មក្កំ បបេត្វា អវសេសា
សច្ចា ន មក្កោ សច្ចា មក្កញា សច្ចញា បបេត្វា
អវសេសា ន ចេវ មក្កោ ន ច សច្ចា ។ ន សច្ចា
ន មក្កសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៣៨] ទុក្ខំ សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ សច្ចា ស-
មុទយសច្ចន្តិ ។ សមុទយសច្ចំ សច្ចញោវ សមុទយ-
សច្ចញា អវសេសា សច្ចា សច្ចា ន សមុទយ-
សច្ចំ ។ ទុក្ខំ សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ សច្ចា និរោធ-
សច្ចន្តិ ។ បេ ។ សច្ចា មក្កសច្ចន្តិ ។ មក្កសច្ចំ

សច្ចយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

អើ ។ បេ ។ មគ្គ ហោថាសច្ចៈឬ ។ អើ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ
ហោថាមគ្គសច្ចៈឬ ។ មគ្គសច្ច ហោថាសច្ចៈផង ហោថាមគ្គសច្ចផង
សច្ចៈទាំងឡាយដ៏សេស ហោថាសច្ចៈ មិនហោថាមគ្គសច្ចទេ ។

[៣៧] មិនមែនទុក្ខ មិនហោថាសច្ចៈឬ ។ សច្ចៈទាំងឡាយដ៏
សេស រៀរលែងទុក្ខ មិនហោថាទុក្ខ ហោថាសច្ចៈ ធម្មជាតិដ៏សេស
រៀរលែងទុក្ខ និងសច្ចៈចេញ មិនហោថាទុក្ខផង មិនហោថាសច្ចៈ
ផង ។ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហោថាទុក្ខសច្ចៈឬ ។ អើ ។ មិន
មែនសមុទយៈ មិនហោថាសច្ចៈឬ ។ (សច្ចៈដ៏សេស) រៀរលែងសមុ-
ទយៈ ។ បេ ។ មិនមែននិរោធ មិនហោថាសច្ចៈឬ ។ (សច្ចៈដ៏
សេស) រៀរលែងនិរោធ ។ បេ ។ មិនមែនមគ្គ មិនហោថាសច្ចៈឬ ។
សច្ចៈទាំងឡាយដ៏សេស រៀរលែងមគ្គ មិនហោថាមគ្គ ហោថាសច្ចៈ
ធម្មជាតិដ៏សេស រៀរលែងមគ្គនិងសច្ចៈចេញ មិនហោថាមគ្គផង មិនហោ
ថាសច្ចៈផង ។ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហោថាមគ្គសច្ចៈឬ ។ អើ ។

[៣៨] ទុក្ខ ហោថាសច្ចៈឬ ។ អើ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ ហោ
ថាសមុទយសច្ច ឬ ។ សមុទយសច្ច ហោថាសច្ចៈផង ហោថាសមុ-
ទយសច្ចផង សច្ចៈទាំងឡាយដ៏សេស ហោថាសច្ចៈ មិនហោថាសមុទ-
យសច្ចទេ ។ ទុក្ខ ហោថាសច្ចៈឬ ។ អើ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ ហោ
ថានិរោធសច្ច ។ បេ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ ហោថាមគ្គសច្ចៈឬ ។ មគ្គសច្ច

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សច្ចញ្ញោវ មក្កសច្ចញ្ញា អវសេសា សច្ចា សច្ចា ន មក្ក-
 សច្ចំ ។ សមុទយោ សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ និរោ-
 ធា សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ មក្កោ សច្ចន្តិ ។
 អាមន្តា ។ សច្ចា ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ បេ ។ សច្ចា សមុ-
 ទយសច្ចន្តិ ។ បេ ។ សច្ចា និរោធសច្ចន្តិ ។ និរោ-
 ធសច្ចំ សច្ចញ្ញោវ និរោធសច្ចញ្ញា អវសេសា សច្ចា
 សច្ចា ន និរោធសច្ចំ ។

[៣៩] ន ទុក្ខំ ន សច្ចន្តិ ។ ទុក្ខំ បរេត្វា អវ-
 សេសា សច្ចា ន ទុក្ខំ សច្ចា ទុក្ខញ្ញា សច្ចញ្ញា
 បរេត្វា អវសេសា ន ចេវ ទុក្ខំ ន ច សច្ចា ។
 ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ទុក្ខំ
 ន សច្ចន្តិ ។ ទុក្ខំ បរេត្វា អវសេសា សច្ចា ន
 ទុក្ខំ សច្ចា ទុក្ខញ្ញា សច្ចញ្ញា បរេត្វា អវសេសា
 ន ចេវ ទុក្ខំ ន ច សច្ចា ។ ន សច្ចា ន
 និរោធសច្ចន្តិ ។ បេ ។ ន សច្ចា ន មក្ក-
 សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សមុទយោ ន សច្ចន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ហោរាសច្ចៈផង ហោរាមគ្គសច្ចៈផង សច្ចៈទាំងឡាយដ៏សេស ហោរាថា
 សច្ចៈ មិនហោរាមគ្គសច្ចៈទេ ។ សមុទយៈ ហោរាសច្ចៈឬ ។ អើ
 ។ បេ ។ និរោធិ ហោរាសច្ចៈឬ ។ អើ ។ បេ ។ មគ្គ ហោរាសច្ចៈឬ ។
 អើ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ ហោរាទុក្ខសច្ចៈ ។ បេ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ
 ហោរាសមុទយសច្ចៈ ។ បេ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ ហោរានិរោធិសច្ចៈ
 ឬ ។ និរោធិសច្ចៈ ហោរាសច្ចៈផង ហោរានិរោធិសច្ចៈផង សច្ចៈ
 ទាំងឡាយដ៏សេស ហោរាសច្ចៈ មិនហោរានិរោធិសច្ចៈទេ ។

[៣៧] មិនមែនទុក្ខ មិនហោរាសច្ចៈឬ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ
 ដ៏សេស រៀរលែងទុក្ខ មិនហោរាទុក្ខ ហោរាសច្ចៈ ធម្មជាតិដ៏សេស
 រៀរលែងទុក្ខ និងសច្ចៈចេញ មិនហោរាទុក្ខផង មិនហោរាសច្ចៈផង ។
 មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហោរាសមុទយសច្ចៈឬ ។ អើ ។ មិន
 មែនទុក្ខ មិនហោរាសច្ចៈឬ ។ សច្ចៈទាំងឡាយដ៏សេស រៀរលែងទុក្ខ
 មិនហោរាទុក្ខ ហោរាសច្ចៈ ធម្មជាតិដ៏សេស រៀរលែងទុក្ខ និងសច្ចៈ
 ចេញ មិនហោរាទុក្ខផង មិនហោរាសច្ចៈផង ។ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ
 មិនហោរានិរោធិសច្ចៈឬ ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិន
 ហោរាមគ្គសច្ចៈឬ ។ អើ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហោរាសច្ចៈឬ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវាពា

សមុទយំ បរេត្វា អវសេសា សច្ចា ន សមុទយោ
 សច្ចា សមុទយញ្ច សច្ចញ្ច បរេត្វា អវសេសា ន
 ចេវ សមុទយោ ន ច សច្ចា ។ បេ ។ ន និរោធា
 ន សច្ចន្តិ ។ និរោធំ បរេត្វា ។ បេ ។ ន មក្កោ
 ន សច្ចន្តិ ។ មក្កំ បរេត្វា អវសេសា សច្ចា ន
 មក្កោ សច្ចា មក្កញ្ច សច្ចញ្ច បរេត្វា អវសេសា
 ន ចេវ មក្កោ ន ច សច្ចា ។ ន សច្ចា ន ទុក្ខ-
 សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន មក្កោ ន សច្ចន្តិ ។ មក្កំ
 បរេត្វា អវសេសា សច្ចា ន មក្កោ សច្ចា មក្កញ្ច
 សច្ចញ្ច បរេត្វា អវសេសា ន ចេវ មក្កោ ន ច
 សច្ចា ។ ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចន្តិ ។ បេ ។
 ន សច្ចា ន និរោធសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។

បណ្ណត្តិវាពា ។

បវត្តិវាពា

[៤០] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

សច្ចៈទាំងឡាយដ៏សេស រៀរលែងសមុទយៈ មិនហៅថាសមុទយៈ
ហៅថាសច្ចៈ ធម្មជាតិដ៏សេស រៀរលែងសមុទយៈ និងសច្ចៈចេញ
មិនហៅថាសមុទយៈផង មិនហៅថាសច្ចៈផង ។ បេ ។ មិនមែននិរោធិ
មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។ (សច្ចៈទាំងឡាយដ៏សេស) រៀរលែងនិរោធិ ។ បេ ។
មិនមែនមគ្គ មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។ សច្ចៈទាំងឡាយដ៏សេស រៀរលែង
មគ្គ មិនហៅថាមគ្គ ហៅថាសច្ចៈ ធម្មជាតិដ៏សេស រៀរលែងមគ្គ
និងសច្ចៈចេញ មិនហៅថាមគ្គផង មិនហៅថាសច្ចៈផង ។ មិនមែន
សច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចៈឬ ។ អើ ។ មិនមែនមគ្គ មិនហៅ
ថាសច្ចៈឬ ។ សច្ចៈទាំងឡាយដ៏សេស រៀរលែងមគ្គ មិនហៅថាមគ្គ
ហៅថាសច្ចៈ ធម្មជាតិដ៏សេស រៀរលែងមគ្គ និងសច្ចៈចេញ មិនហៅ
ថាមគ្គផង មិនហៅថាសច្ចៈផង ។ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅ
ថាសមុទយសច្ចៈឬ ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈទាំងឡាយ មិនហៅថានិរោធិ-
សច្ចៈឬ ។ អើ ។

ចប់ បណ្ណត្តិវារៈ ។

បវត្តិវារៈ

[៤០] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ច របស់
សត្វនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បរត្ថេ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
 តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៤១] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មក្ក-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្ថេ
 មក្ករិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ បញ្ច-
 វោការេ មក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន មក្ក-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អរូ-
 បេ មក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ បញ្ចវោ-
 ការេ មក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 ចិត្តដែលប្រាសចាកតណ្ហា ក្នុងកាលជាបច្ចុប្បន្ន ឯសមុទយសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រមែង
 កើតឡើងផង សមុទយសច្ច រមែងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈនៃ
 តណ្ហា ។ មួយទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង
 ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៤១] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វ
 នោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ទុក្ខ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែល
 ប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឯមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើងផង មគ្គសច្ច
 រមែងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ ក្នុងបញ្ចវេការភព ។ មួយ
 ទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
 រមែងកើតឡើងឬ ។ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈនៃមគ្គ ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច
 រមែងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈនៃមគ្គ ក្នុងបញ្ចវេការភព ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

[៤២] យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន
 មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 នោ ។

[៤៣] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សមុទ-
 យសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ចតុវោកាវេ បញ្ចវោកាវេ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា
 បន សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។

[៤៤] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ មក្កសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អចាយេ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
 អវសេសេ ចតុវោកាវេ បញ្ចវោកាវេ តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា
 បន មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 អាមន្តា ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[២២] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ មិនកើតឡើងទេ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ មិនកើតឡើងទេ ។

[២៣] ទុក្ខសច្ច កើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច រមែងកើត ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច រមែងកើតឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ឯសមុទយសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទុក្ខសច្ច រមែងកើតឡើង ផង សមុទយសច្ច រមែងកើតឡើងផង ក្នុងចតុវេការសត្វ និងបញ្ចវេកា- ការសត្វនោះ ។ មួយទៀត សមុទយសច្ច កើតឡើង ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច រមែងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៤] ទុក្ខសច្ច កើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច រមែងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច រមែងកើតឡើង ក្នុងអបាយសត្វ និងអសញ្ញា- សត្វនោះ ឯមគ្គសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទុក្ខសច្ច រមែងកើត ឡើងផង មគ្គសច្ច រមែងកើតឡើងផង ក្នុងចតុវេការសត្វ និងបញ្ចវេកា- ការសត្វដ៏សេសនោះ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច កើតឡើង ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច រមែងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៤៥] យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ មក្ក-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អចាយេ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ អវសេសេ
 ចតុរោការេ បញ្ចរោការេ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន មក្ក-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 អាមន្តា ។

[៤៦] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ យស្សកម្មិ
 យស្សយត្ថកម្មិ សទិសំ វិត្តារេតព្វំ ។

[៤៧] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស សមុទយ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន សមុទ-
 យសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតីតិ ។
 សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច
 ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច
 ទុប្បជ្ជតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៥] សមុទយសច្ច កើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច រមែង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សមុទយសច្ច រមែងកើតឡើង ក្នុងអបាយ-
សត្វនោះ ឯមគ្គសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សមុទយសច្ច រមែង
កើតឡើងផង មគ្គសច្ច រមែងកើតឡើងផង ក្នុងចតុវេការសត្វ និង
បញ្ចវេការសត្វដ៏សេសនោះ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច កើតឡើង ក្នុង
ទីណា សមុទយសច្ច រមែងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៦] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច
របស់សត្វនោះ រមែងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណា
ក្តី ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារដូចគ្នាចុះ ។

[២៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សមុទយសច្ច របស់
សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សមុទយសច្ច របស់
សត្វណា មិនកើតឡើង ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួក
សត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
រមែងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈនៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកតណ្ហា ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ឯទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្យុត សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងអស់នោះ
មិនកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត
ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបកពផង ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

[៤៨] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស មក្ក-
សច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អរូបេ មក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
តេសំ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ
នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភជ្ជក្ខ-
ណោ អរូបេ ផលស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខ-
សច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស
វា បន មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ នុប្ប-
ជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ មក្កវិប្បយុត្ត-
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ
នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ច-
វន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភជ្ជក្ខណោ អរូបេ ផលស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ទុក្ខ-
សច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[៤៩] យស្ស សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ មក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[២៨] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ ក្នុងអរូបភពទេ ឯមគ្គសច្ច របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្យុត
ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច មិនកើត
ឡើងផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃផល ក្នុងអរូបភពផង ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិន
កើតឡើង ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វទាំង
អស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឯទុក្ខសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាល
ច្យុត មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច មិន
កើតឡើងផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃផល ក្នុងអរូបភពផង ។

[២៩] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ ឯមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តណ្ហារិប្ប-
 យុត្តមក្កវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមា-
 បដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច នុប្ប-
 ជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ
 នុប្បជ្ជតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ តណ្ហា-
 យ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ មក្កវិប្បយុត្តតណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 មក្កសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[៥០] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ សមុទ-
 យសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ នត្ថិ ។ យត្ថ វា បន សមុ-
 ទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។
 ឧប្បជ្ជតិ ។

[៥១] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ មក្កសច្ចំ
 នុប្បជ្ជតីតិ ។ នត្ថិ ។ យត្ថ វា បន មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនកើតឡើងទេ សមុទយសច្ច របស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ដែល
 ចូលកាន់និរោធិ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុង
 ភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកតណ្ហា
 និងប្រាសចាកមគ្គ របស់ពួកសត្វទាំងអស់ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច
 របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងដែរឬ ។ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា ឯសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើងទេ មគ្គសច្ច របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ដែលចូល
 កាន់និរោធិ មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុង
 ភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកមគ្គ
 និងប្រាសចាកតណ្ហា របស់ពួកសត្វទាំងអស់ ។

[៥០] ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត សមុទយសច្ច មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើង ។

[៥១] ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើង ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

[៥២] យត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ មក្ក-
 សច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មក្ក-
 សច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។
 អទាយេ តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច
 នុប្បជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[៥៣] យស្ស យត្ថ នុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ
 នុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវត្តេ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 នុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ភិក្ខុក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ
 នុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[៥២] សមុទយសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច មិនកើតឡើង
ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មគ្គសច្ច មិន
កើតឡើង ក្នុងអបាយនោះ ឯសមុទយសច្ច មិនមែនជាមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ មគ្គសច្ច មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើង
ផង ក្នុងអសញ្ញសត្វនោះ ។

[៥៣] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុ-
ទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយ
ទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ទុក្ខ-
សច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់
កាលចាប់បដិសន្ធិ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកតណ្ហា ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងទីនោះ
ឯទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្យុត សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៥៤] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អរូបេ មក្កស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច
តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ
បរត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អរូបេ ផលស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច
នុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្ប-
ជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ
ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ មក្កវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
ណោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ បរត្តេ
ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អរូបេ ផលស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច
នុប្បជ្ជតិ ។

[៥៥] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ
នុប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥៤] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ ក្នុងអរូបភពនោះ
 ឯមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុត ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងផង មគ្គសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃផល ក្នុងអរូបភព ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
 មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងទីនោះ ឯទុក្ខសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វទាំងអស់
 កាលច្បុត មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃផល ក្នុងអរូបភព ក្នុងទីនោះ ។

[៥៥] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

មក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 នុប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តមក្ក-
 រិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ
 មក្កសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ
 នុប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។
 តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ
 នុប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ មក្ករិប្បយុត្តតណ្ហា-
 រិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ
 សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[៥៦] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃមគ្គ ក្នុងទីនោះ ឯមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សមុទយសច្ច របស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ
 ដែលចូលកាន់និរោធិ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុង
 ភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកតណ្ហា
 និងប្រាសចាកមគ្គ របស់ពួកសត្វទាំងអស់ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វ
 ណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា ក្នុងទីនោះ ឯសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មគ្គសច្ច របស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វទាំងនោះ ដែលចូលកាន់និរោធិ មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែល
 ប្រាសចាកមគ្គ និងប្រាសចាកតណ្ហា របស់ពួកសត្វទាំងអស់ ក្នុងទីនោះ ។

[៥៦] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៥៧] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស មក្ក-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អនភិសមេតារីនំ តេសំ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 អភិសមេតារីនំ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត មក្ក-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ
 ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៥៨] យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អនភិសមេតារីនំ តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត អភិសមេតារីនំ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្ត មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន
 មក្កសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៥៩] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ បេ ។ យត្ថ-
 កម្មិ សព្វត្ថ សទិសំ តន្តិណាណករណំ ហោជ្ជាយត្ថ-
 កសទិសំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កើតឡើងហើយ ឯមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំង នោះ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយផង ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា (កើត ឡើងហើយ) ។ បេ ។ ឬ ។ អើ ។

[៥៨] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កើតឡើងហើយ ឯមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ សមុទយសច្ច របស់សត្វ ទាំងនោះ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កើតឡើងហើយផង មគ្គ- សច្ច កើតឡើងហើយផង ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។ ឬ ។ អើ ។

[៥៩] ទុក្ខសច្ច កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។ ពាក្យ ថា ក្នុងទីណា ប្រហែល ។ គ្នា ក្នុងទីទាំងពួង ការធ្វើនូវរបៀបផ្សេង ។ ក៏ប្រហែលគ្នា នឹងពាក្យថា ក្នុងទីណា ខាងក្រោមដែរ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

[៦០] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ
 ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតវេសំ ចតុវោកាវានំ បញ្ចវោកា-
 វានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត សមុទយ-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៦១] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ
 ចិត្តេ វត្តមានេ អនភិសមេតារីនំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ
 មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត អភិសមេតារីនំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[៦០] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 ទុក្ខសច្ច កើតឡើងហើយ ក្នុងចិត្តទី ២^(១) របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ
 កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ក្នុងទីនោះ ឯសមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ ដែលបិតនៅក្នុង ចតុវេកាការភព និង
 បញ្ចវេកាការភព កើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ច កើតឡើងហើយ
 ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា (កើត
 ឡើងហើយ) ក្នុងទីណា ។ លេ ។ ឬ ។ អើ ។

[៦១] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច កើត
 ឡើង ក្នុងចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួក
 អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងទី
 នោះ ឯមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កើតឡើង
 ហើយផង មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វណា(កើតឡើងហើយ) ក្នុងទីណា ។ លេ ។ ឬ ។ អើ ។

១ គឺវត្ថុចិត្ត ជាចិត្តទី ២ ជាលំដាប់អំពីបដិសន្ធិចិត្តមក ។ អដ្ឋកថា ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៦២] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិ-
 យេ អក្កសលេ ចិត្តេ វត្តមានេ អនភិសមេតារីនំ
 តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ
 តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត អភិសមេតារីនំ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៦៣] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្ត តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វា បន
 សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។ នត្តិ ។

[៦៤] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្ត តស្ស មក្ក-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វា បន មក្ក-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្ត តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 ឧប្បជ្ជិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦២] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ សមុទយ-សច្ច កើតឡើងហើយ ក្នុងអកុសលចិត្ត^(១)ទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកសត្វទាំងនោះ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងទីនោះ ឯមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។ ឬ ។ អើ ។

[៦៣] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា (មិនកើតឡើងហើយ) ។ បេ ។ ឬ ។ មិនមានទេ ។

[៦៤] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

១ អកុសលក្នុងទីនេះបានដល់ជនចិត្តទី ២ ដែលនៅត្រេកអរនឹងភព ។ អដ្ឋកថា ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

[៦៥] យស្ស សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វា បន
 មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្តា-
 តិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៦៦] យត្ថ នុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត ។ បេ ។

[៦៧] យស្ស យត្ថ នុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ នុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ នុតិ-
 យេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ នុក្ខ-
 សច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត នុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ។

[៦៨] យស្ស យត្ថ នុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[៦៥] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
ទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សមុទយសច្ច
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[៦៦] ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៦៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ សមុទយ-
សច្ច មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុង
ប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ក្នុងទីនោះ ឯទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាល
ចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះទេ ។

[៦៨] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ
 ចិត្តេ វត្តមានេ អនភិសមេតារីនំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មក្កសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ទុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ។

[៦៩] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ
 ទុតិយេ អកុសលេ ចិត្តេ វត្តមានេ អនភិសមេតារីនំ
 តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ
 វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច
 នុប្បជ្ជិត្ត សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកអសញ្ញសត្វ ដែលមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ២ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៧] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អកុសលចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកសត្វ ដែលមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ២ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកអសញ្ញសត្វ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើយហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

[៧០] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អា-
 ហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ណោ ច តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៧១] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អា-
 ហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ណោ ច តេសំ មក្ក-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
 បដិលភិស្សន្តិ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៧២] យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ណោ ច

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[៧០] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកប ដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង (ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តនោះ) តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ទេ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សមុ- ទយសច្ច នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់ សត្វណា នឹងកើតឡើងឬ ។ បេ ។ អើ ។

[៧១] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់ សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ មគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកសត្វណា ជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹង មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត ណា ឬក៏ សត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គ- សច្ច របស់សត្វណា (នឹងកើតឡើង) ឬ ។ បេ ។ អើ ។

[៧២] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែមគ្គសច្ច

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តេសំ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ សមុទយសច្ចុញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ មក្កសច្ចុញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ មក្ក-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ មក្កសច្ចុញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ សមុទយសច្ចុញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៧៣] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បេ ។

[៧៤] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អក្ក-
 មក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ចតុរោកាវានំ
 បញ្ចរោកាវានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចុញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ សមុទយសច្ចុញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ
សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងកើត
ឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន
នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
កើតឡើង (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ) តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើងទេ ឬក៏ សត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងកើតឡើងផង ។

[៧៣] ទុក្ខសច្ច នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៧៤] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទ-
យសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ព្រះអរហន្ត
ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គ
ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា និងពួកអសញ្ញាសត្វ ទុក្ខសច្ច របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ)
តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលបិតនៅ ក្នុងចតុរោការភព និងបញ្ចរោការភព
ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹង
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់
សត្វណា (នឹងកើតឡើង) ក្នុងទីណាឬ ។ បេ ។ អើ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

[៧៥] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស-
 មដ្ឋិនំ អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិល-
 កិស្សន្តិ អាចាយិកានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មក្ក-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
 បដិលកិស្សន្តិ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 អាមន្តា ។

[៧៦] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាចាយិកានំ
 យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មក្ក-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ យេ មក្កំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទារៈ

[៧៥] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកសត្វណា ជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និងពួកអសញ្ញាសត្វ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ) ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៧៦] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និងពួកសត្វណា ជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចុញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សមុទយ-
 សច្ចុញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៧៧] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ តេសំ សមុទយ-
 សច្ចុញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ទុក្ខសច្ចុញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៧៨] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស មក្ក-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មក្ក-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា មគ្គសច្ច របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ) តែ
សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សមុទយសច្ច
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយ-
សច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិន
កើតឡើងឬ ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
និងពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា សមុទយ-
សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ)
តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ពួក
សត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត^(១) សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៧៨] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វ
ណា នឹងមិនកើតឡើង ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។

១ បានដល់ចិត្តដែលប្រកបដោយបដិសន្ធិ ជាខាងក្រោយជាងចិត្តទាំងអស់ ។ អដ្ឋកថា ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន
បដិលភិស្សន្តិ តេសំ មក្កសច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ ណោ ច
តេសំ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ
មក្កសច្ចញ្ច នុប្បន្និស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បន្និស្សតិ ។

[៧៩] យស្ស សមុទយសច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ តស្ស
មក្កសច្ចំ នុប្បន្និស្សតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចំ នុប្ប-
ន្និស្សតិ ណោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ អក្ក-
មក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច
នុប្បន្និស្សតិ មក្កសច្ចញ្ច នុប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា
បន មក្កសច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ
នុប្បន្និស្សតីតិ ។ យេ បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិ-
ស្សន្តិ តេសំ មក្កសច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ ណោ ច តេសំ
សមុទយសច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរ-
ហន្តានំ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច នុប្បន្និស្សតិ សមុទយ-
សច្ចញ្ច នុប្បន្និស្សតិ ។

[៨០] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ ។ បេ ។

[៨១] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកសត្វណា ជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត ឡើង តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួក សត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៧៧] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន កើតឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងមិនកើតឡើង ផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ តែ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ព្រះ អរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ មគ្គសច្ច របស់សត្វ ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៨០] ទុក្ខសច្ច នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៨១] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បន្និស្សតីតិ ។ អា-
មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្ប-
ន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បន្និស្សតីតិ ។
អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
សមុទយសច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
សច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ តត្ថ សមុ-
ទយសច្ចញ្ច នុប្បន្និស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បន្និស្សតិ ។
[៨២] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ
តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បន្និស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ តស្ស
តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បន្និស្សតីតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ
អរហន្តានំ យេ ច បុត្តជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
អាទាយិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ
នុប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បន្និ-
ស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច
នុប្បន្និស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បន្និស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ព្រះ
 អរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ពួកសត្វ នឹងបាន
 នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា និងពួកអសញ្ញាសត្វ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ)
 តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត សមុទយសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ចនឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៨២] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ពួកសត្វណា ជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវ
 មគ្គ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និងពួកអសញ្ញាសត្វ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែល
 ប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ទុក្ខសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

[៨៣] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្ស-
តិ តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតិ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ
អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច នុប្ប-
ជ្ជិស្សតិ មក្កសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ សមុទយ-
សច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាចាយិកានំ យេ ច បុត្ត-
ជ្ជនា មក្កំ ន បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ
នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
នុប្បជ្ជិស្សតិ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ សមុ-
ទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៨៤] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សមុទ-
យសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ស-
មុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទារៈ

[៨៣] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ នឹង បាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ) តែមគ្គ- សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកអសញ្ញា- សត្វ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់ សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និង ពួកសត្វណា ជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វ ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ព្រះអរហន្ត ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកអសញ្ញាសត្វ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងមិនកើត ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៨៤] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វ នោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់ សត្វណា កើតឡើងហើយ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចរណ្ណានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អរូបេ
 មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ស-
 មុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ឧបបជ្ជណ្ណានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[៨៥] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មក្ក-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អនភិសមេតារីនំ ឧបបជ្ជណ្ណានំ
 បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ ណោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត អភិ-
 សមេតារីនំ ឧបបជ្ជណ្ណានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច ឧ-
 ប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អភិសមេតារីនំ ចរណ្ណានំ
 បរត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផល-
 ស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 ណោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ អភិសមេតារីនំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្យុត ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព សមុទយសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
 ហើយផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើងផង ។

[៨៥] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងហើយឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើត
 ឡើងផង មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច
 របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
 ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្យុត ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃ
 ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព
 មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[៨៦] យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មក្ក-
សច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អនភិសមេតារីនំ តណ្ហាយ ឧប្បា-
ទក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ណោ ច តេសំ
មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត អភិសមេតារីនំ តណ្ហាយ ឧប្បា-
ទក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច
ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អភិសមេតារីនំ តណ្ហាយ
ភដ្ឋក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាណេ និរោធស-
មាបន្នានំ តេសំ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ
សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ អភិសមេតារីនំ តណ្ហាយ
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត សមុទ-
យសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[៨៧] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។ មេ ។
យត្ថកា សទិសា សព្វេ ។

[៨៨] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើងផង ។

[៨៦] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ២ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ ពួកសត្វ ដែលជា អ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ២ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា សមុទយសច្ច របស់ សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយផង ។ មួយយ៉ាង ទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សមុទយសច្ច របស់សត្វ នោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ២ ក្នុងកង្ក- ក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធ ក្នុងចិត្តដែលប្រាស ចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ហើយ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ២ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ច កើតឡើងផង ។

[៨៧] ទុក្ខសច្ច កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។ ក្នុងទីណា ប្រហែលគ្នា ទាំងអស់ ។

[៨៨] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សុទ្ធាវាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញា-
សត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតវេសំ
ចតុវេការំ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សមុ-
ទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ សមុទ-
យសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
ចតុវេការាវា បញ្ចវេការាវា ចវន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ភជ្ជ-
ក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ
តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ
ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ចតុវេការំ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ជ-
ន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុ-
ទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[៨៩] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ឧប្បត្តិ-
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អនភិសមេតារីនំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញា-
សត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃឧប្បត្តិចិត្ត និងពួកសត្វ កាលចូល
 ទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វក្រៅនេះ កាលចូលទៅកាន់ចតុវេការភពនិងបញ្ចវេការភព ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើត
 ឡើងផង សមុទយសច្ច កើតឡើងហើយផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុ-
 ទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់
 សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្បុត ចាកចតុវេការ-
 ភព និងបញ្ចវេការភព ក្នុងភ្នំក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វកាលចូលទៅ កាន់ចតុវេការភពនិងបញ្ច-
 វេការភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៨៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ
 ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃឧប្បត្តិចិត្ត និងពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់អសញ្ញា-
 សត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វ

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត
អភិសមេតារីនំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច
ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អភិសមេតារីនំ
ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភជ្ជក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច
ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ
ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
អភិសមេតារីនំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ទុក្ខ-
សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[៩០] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អនភិសមេតារីនំ
តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត អភិ-
សមេតារីនំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤
កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់
សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នក
ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្បុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលចាប់
បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំង
នោះ កើតឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧០] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជា
អ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា សមុទយសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវ
សច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
នោះ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អភិសមេតារីនំ
 តណ្ហាយ ភន្តក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាណេ
 តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ
 មក្កសច្ចំ^(១) ឧប្បជ្ជតិ អភិសមេតារីនំ តណ្ហាយ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត
 សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[៩១] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា
 បន សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្ត តស្ស ទុក្ខសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជតីតិ ។ នត្ថិ ។

[៩២] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស មក្ក-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អភិសមេតារីនំ ចវណ្ណានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស
 ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ ណោ
 ច តេសំ មក្កសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្ត អនភិសមេតារីនំ ចវ-
 ណ្ណានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ទុប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន

១ ឱ. ម. សមុទយសច្ចន្តិ ទិស្សតិយេវ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជា អ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃតណ្ហា ក្នុងចិត្តដែលប្រាសចាក តណ្ហាកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយក្នុងទី នោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា មគ្គសច្ច របស់ សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ចកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៩១] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ យ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ទុក្ខ- សច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[៩២] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់ សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្បុត ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត ឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្បុត ក្នុង កង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត ឡើងផង មគ្គសច្ច មិនកើតឡើងហើយផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស នុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។
 អនភិសមេតារីនំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ
 នុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ អនភិសមេតារីនំ ចវន្តានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស ភជ្ជក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត
 នុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[៩៣] យស្ស សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អនភិសមេតារីនំ តណ្ហាយ
 ភជ្ជក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាណេ និរោធ-
 សមាបន្នានំ តេសំ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ ណោ
 ច តេសំ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត អនភិសមេតារីនំ
 តណ្ហាយ ភជ្ជក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាណេ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ
 មក្កសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ
 នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អនភិស-
 មេតារីនំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវ
 សច្ចៈ ៤ កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង ។

[៩៣] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់
 ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងពួកសត្វ ដែលចូល
 កាន់និរោធិ ក្នុងចិត្តដែលប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹង
 នូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងពួកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងចិត្តដែល
 ប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច មិនកើតឡើងហើយផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សមុទយសច្ច របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវ
 សច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនកើតឡើងហើយ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹង នូវសច្ចៈ ៤
ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងពួកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងចិត្តដែលប្រាសចាក
តណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ហើយផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ។

[៧២] ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៧៥] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទ-
យសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
កាលច្យុត ចាកចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វ
ទាំងនោះមិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយក្នុងទីនោះទេ ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងពួក
អសញ្ញាសត្វ កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃឧប្បត្តិចិត្ត ទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទី
នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញា-
សត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃឧប្បត្តិចិត្ត សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

នុប្បជ្ជតិ សុទ្ធាវាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
អសញ្ញាសត្តានំ ចវដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច
នុប្បជ្ជិត្ត ទុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[៧៦] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អភិសមេតារីនំ ចវដ្ឋា-
នំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច
ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ
នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត
សុទ្ធាវាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អនភិស-
មេតារីនំ ចវដ្ឋានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អស-
ញ្ញាសត្តានំ ចវដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច នុប្ប-
ជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ
មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ ។
សុទ្ធាវាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អនភិស-
មេតារីនំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
អសញ្ញាសត្តំ ឧបបដ្ឋន្តានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ

សច្ចយមកៈ បរត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងពួកអសញ្ញា-
សត្វ កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃឧប្បត្តិចិត្ត សមុទយសច្ច របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផងក្នុងទីនោះ ។

[៧៦] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសុទ្ធាវាស-
សត្វ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្យុត ក្នុង
ភង្គក្ខណៈ នៃឧប្បត្តិចិត្ត និងពួកអសញ្ញាសត្វ កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
មគ្គសច្ច មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់
សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ពួកសត្វ
ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលចាប់ដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃឧប្បត្តិចិត្ត និងពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ធីត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ធីត្ត
 សុទ្ធាវាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អនភិស-
 មេតារីនំ ចវណ្ណានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អសញ្ញា-
 សត្តានំ ចវណ្ណានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច ធីត្ត
 ធីត្តសច្ចញ្ច ធីត្ត ។

[៩៧] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ធីត្ត
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ធីត្តត្តិតិ ។ អភិសមេតារីនំ
 តណ្ហាយ ភដ្ឋក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាណេ
 តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ធីត្ត ណោ ច តេសំ
 តត្ថ មក្កសច្ចំ ធីត្ត សុទ្ធាវាសានំ ធីតិយេ ចិត្តេ
 វត្តមាណេ អនភិសមេតារីនំ តណ្ហាយ ភដ្ឋក្ខណោ
 តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាណេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ធីត្ត មក្កសច្ចញ្ច ធីត្ត-
 ធីត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ធីត្ត
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ធីត្តត្តិតិ ។ អនភិស-
 មេតារីនំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្ក-
 សច្ចំ ធីត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
ជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ពួកសត្វ ដែលជា
អ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្បុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃឧប្បត្តិ-
ចិត្ត និងពួកអសញ្ញាសត្វ កាលច្បុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ច មិន
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧៧] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែល
ជាអ្នកត្រាស់ដឹង នូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្ត
ប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រ-
ព្រឹត្តទៅ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួក
អសញ្ញាសត្វ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច
មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វ
ណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

នុប្បជ្ជតិ សុទ្ធាវាសានំ នុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អនភិ-
សមេតារីនំ តណ្ហាយ ភន្តក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្ត-
ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មក្ក-
សច្ចញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[៩៨] យស្ស នុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សមុ-
ទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តិតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ នុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តិតិ ឥតរេសំ
ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
នុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តិ-
តិ ។ យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តិតិ
តស្ស នុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តិតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
បវត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស
ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តិតិ
នោ ច តេសំ នុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ឧបបជ្ជ-
ន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សមុទ-
យសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តិតិ នុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងភ័ក្ត្រក្លិណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកអសញ្ញសត្វ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧៨] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្លិណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលនឹងបាននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្លិណៈ នៃចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្លិណៈ នៃចិត្តនោះ កើតឡើង តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះនឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្លិណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្យុត ក្នុងភ័ក្ត្រក្លិណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្លិណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងតែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្លិណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើងផង ។

[៩៩] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មក្ក-
សច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជ-
នា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ
បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ
បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មក្ក-
សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
ចិត្តស្ស ភិក្ខុក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្ស-
ន្តិ តេសំ ចរន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ភិក្ខុក្ខណោ អរ-
យេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
ឧប្បជ្ជតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិ-
លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៧៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វនោះ ។ ដែលជាបុប្ផជន នឹង
មិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន កើតឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
ចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹង
កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ
ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវ
មគ្គ ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ក្នុង
ភក្តីក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល
ក្នុងអរូបភព មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែទុក្ខ-
សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន
នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្ទានំ
បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[១០០] យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ បុថុជ្ជនា មក្កំ ន
បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ
តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ មក្ក-
សច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច
ឧប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតី-
តិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល-
ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ចញ្ញោ
មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ភក្កក្ខណោ
តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ និរោធសមាបន្ទានំ
អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ យេ មក្កំ បដិល-
ភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្ក-
សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើងផង ។

[១០០] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ
សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ ។ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា
តែមគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន
នូវមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ ។ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងកើត
ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់
សត្វណា នឹងកើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួក
សត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ មគ្គសច្ច
របស់សត្វនោះ ។ ក្នុងកង្កក្ខណៈនៃតណ្ហា និងរបស់ពួកសត្វដែលចូលកាន់
និរោធិ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់ពួក
អសញ្ញាសត្វ នឹងកើតឡើង តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ។ នឹង
កើតឡើងផង សមុទយសច្ច កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈនៃតណ្ហា ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១០១] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។ មេ ។
យត្ថកម្មិ យស្ស យត្ថកសទិសំ កាតព្វំ ។

[១០២] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ អហាណ្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ណោ ច
តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ
ចតុរោការំ បញ្ចរោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ ចិត្ត-
ស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្ប-
ជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ
ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ចតុរោការា បញ្ចរោការា
ចរន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស
ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុទ-
យសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ណោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
សច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ចតុរោការំ បញ្ចរោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១០១] ទុក្ខសច្ច កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។ ពាក្យថាក្នុងទីណា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឲ្យប្រហែលនឹងពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាដែរ ។

[១០២] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ សត្វទាំងនោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កាលចូលទៅ កាន់ ចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងកើតឡើង ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទី នោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្បុត ចាកចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និង ផល ក្នុងអរូបភព សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់ចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ក្នុង ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សម្ម-
ទយសច្ចព្វា ឧប្បជ្ជិស្សតិ ទុក្ខសច្ចព្វា ឧប្បជ្ជតិ ។

[១០៣] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស

ឧប្បាទក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
យេ ច បុព្វជ្ជនា^(១) ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧប-

បជ្ជនានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អចាយំ^(២)
អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជនានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-

សច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ

បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ
ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជនានំ បវត្តេ

ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចព្វា
ឧប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចព្វា ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា

បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខ-
សច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា

អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ
យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ

១ ឱ. ម. ឯត្តន្តវេ មក្កន្តិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. អយមេវ បាហោ នត្ថិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

នឹងកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១០៣] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្ត ទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់ បដិសន្ធិ និងរបស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅកាន់អបាយ និងអសញ្ញាសត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំង នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើត ឡើង ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ

បរត្ថេ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផ-
 លស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជិតិ ដោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតិ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
 តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិតិ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិតិ ។

[១០៤] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតិ
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតិ ។ អាចាយិ-
 កានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជិតិ ដោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតិ
 យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិតិ មក្ក-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជិតិ តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតិ ។
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំ-
 ដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 កើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១០៤] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សមុ-
 ទយសច្ច របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និងរបស់សត្វនោះ ។
 ដែលជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃតណ្ហា ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ ។ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃតណ្ហា ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទី
 នោះឬ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ភជ្ជក្ខណោ តណ្ហា-
 វិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ណោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
 យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សមុទ-
 យសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[១០៥] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស ភជ្ជក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផល-
 ស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ
 ណោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ អក្ក-
 មក្កស្ស ភជ្ជក្ខណោ អវហន្តានំ ចិត្តស្ស ភជ្ជក្ខ-
 ណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភជ្ជក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស
 ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ។ នឹងកើតឡើង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុង
 កាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ តែសមុទ-
 យសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វណា
 នឹងបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ។ នឹងកើតឡើងផង សមុ-
 ទយសច្ច កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា ក្នុងទីនោះ ។

[១០៥] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្យុត ក្នុង
 ភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈនៃមគ្គនិងផល ក្នុង
 អរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែសមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះ
 អរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ
 ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល
 ក្នុងអរូបភព មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 នុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ដោ ច
 តេសំ នុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ អក្កមក្កស្ស ភន្តក្ខណោ
 អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្ត-
 រា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ នុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[១០៦] យស្ស នុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស មក្ក-
 សច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ក-
 មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ យេ
 ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ បរត្តេ
 ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ នុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ ដោ ច

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ទុក្ខ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សមុទយសច្ច របស់ព្រះ
 អរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វ
 ទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
 ណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត
 នោះ នឹងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព មិនកើត
 ឡើងផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង ។

[១០៦] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹង
 បាន នូវមគ្គ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលច្យុត
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ
 និងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

តេសំ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតិ អក្កមក្កស្ស កង្កក្ខណោ
 អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជនា
 មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច
 នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ
 ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តា-
 នំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ
 នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ
 អក្កមក្កស្ស កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស
 ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច
 នុប្បជ្ជិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[១០៧] យស្ស សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា

សច្ចយមកៈ បរត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ ពួកសត្វនោះ ។ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃ ចិត្ត កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព នឹងមិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច មិនកើត ឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើត ឡើង ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ព្រះ អរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វ នោះ ។ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងមិនកើត ឡើង តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និង របស់ពួកសត្វនោះ ។ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បា- ទក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព នឹងមិនកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង ។

[១០៧] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់ សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ^(១)
 យេ ច ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ ភដ្ឋក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាណេ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ សមុទយ-
 សច្ចំ នុប្បជ្ជតិ ដោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជ-
 ណា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ភដ្ឋក្ខ-
 ណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាណេ និរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញសត្តានំ^(២) តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ
 មក្កសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មក្ក-
 សច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ ។
 យេ បុថុជ្ជណា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ដោ ច
 តេសំ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរ-
 ហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជណា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ តណ្ហាយ ភដ្ឋក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ

១ ម. តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. និរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញសត្តានន្តិ បទទ្ធយំ នត្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ សមុទយសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃ
 តណ្ហា និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធន និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វ
 ទាំងនោះ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មិនកើត
 ឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ
 សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 នៃតណ្ហា និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធន និងរបស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វទាំងនោះ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មិន
 កើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច
 របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់
 ពួកសត្វនោះ ។ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា តែសមុទ-
 យសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ មគ្គសច្ច របស់
 ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វ
 នោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃតណ្ហា

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

វត្តមាណេ និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
មក្កសច្ចញ្ច ទុក្ខសច្ចញ្ច សមុទយសច្ចញ្ច ទុក្ខដ្ឋតិ ។
[១០៨] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋតិ ។ បេ ។
[១០៩] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋតិ តស្ស
តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋតិ ។ ចតុរោកាវា
បញ្ចវោកាវា ចវដ្ឋានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ
តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋតិ ដោ ច តេសំ
តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋតិ អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋ-
ក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស
ច ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ ចវដ្ឋានំ^(១) តេសំ
តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុក្ខដ្ឋតិ សមុទយសច្ចញ្ច
ទុក្ខដ្ឋតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ
ទុក្ខដ្ឋតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋតិ ។

១ ឱ. អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានន្តិ ទិស្សន្តិ ។
ម. អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោតិ ទិស្សន្តិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធិ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ នឹងមិនកើតឡើង ផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ។

[១០៨] ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១០៩] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្យុត ចាកចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់ សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទុក្ខសច្ច របស់ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់អសញ្ញា- សត្វទាំងនោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា ក្នុង ភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ និងក្នុងឧប្បាទ- ក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹង មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិន កើតឡើង ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អស-
 ញ្ញាសត្តំ ឧបបដ្ឋន្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 នុប្បដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ នុក្ខសច្ចំ នុប្ប-
 ដ្ឋតិ អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរូបេ មក្ក-
 ស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តា-
 នំ ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បដ្ឋិ-
 ស្សតិ នុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បដ្ឋតិ ។

[១១០] យស្ស យត្ថ នុក្ខសច្ចំ នុប្បដ្ឋតិ តស្ស
 តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 ចរន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស
 ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ នុក្ខសច្ចំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏
 ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចូលទៅ កាន់
 អសញ្ញាសត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ
 នៃចិត្តនោះ និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព នឹងមិន
 កើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១១០] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
 សត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏
 ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួក
 សត្វនោះ កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

ធុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ធុប្បជ្ជិស្ស-
 តិ អក្កមក្កស្ស កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្ក-
 ក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរូបេ
 មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញា-
 សត្តានំ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ ធុក្ខសច្ចញ្ច ធុប្បជ្ជតិ
 មក្កសច្ចញ្ច ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មក្កសច្ចំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ធុក្ខសច្ចំ ធុប្ប-
 ជ្ជតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរហន្តានំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មក្កសច្ចំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធុក្ខសច្ចំ
 ធុប្បជ្ជតិ អក្កមក្កស្ស កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុង
 ភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹង
 មិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ កាលច្យុត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 មគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រ-
 សើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន និងរបស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ។ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គ-
 ក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន
 នូវមគ្គ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញា-
សត្តានំ ចវដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ
ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

[១១១] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហា-
យ ភដ្ឋក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ តេសំ
តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មក្ក-
សច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ យេ
ច បុតុដ្ឋនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
ភដ្ឋក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ មក្ក-
សច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ
ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ ។
អាចាយិកានំ យេ ច បុតុដ្ឋនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ កាលច្បុត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ
និងផល ក្នុងអរូបភព នឹងមិនកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។

[១១១] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
ណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃ
ណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ សមុទយសច្ច របស់
ពួកសត្វនោះ ។ មិនកើតឡើង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាល
ដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់
ពួកសត្វនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សមុទយសច្ច
របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់
ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃតណ្ហា និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាស
ចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងមិនកើត
ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងអបាយ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ។ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន
នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

នុប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 នុប្បជ្ជតិ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជ-
 ណា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្កក្ខ-
 ណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារោ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច
 នុប្បជ្ជតិ ។

[១១២] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[១១៣] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរ-
 ហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជណា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គ
ដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ
ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងរបស់អសញ្ញសត្វទាំងនោះ ក្នុងកាលដែល
ចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ នឹងមិនកើតឡើងផង សមុទយ-
សច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១១២] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សមុទយ-
សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្ត
ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែល
ជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា កើតឡើងហើយ
តែសមុទយសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ទុក្ខសច្ច
របស់ពួកសត្វនោះក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ច នឹងកើត
ឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើត
ឡើង ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[១១៣] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មគ្គសច្ច
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជន
នឹងមិនបាន នូវមគ្គ កើតឡើងហើយ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បជ្ជិស្សតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ចញ្ញោ
 មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត
 មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មក្ក-
 សច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[១១៤] យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរហា-
 ន្តានំ យេ ច បុត្តជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[១១៥] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ បេ ។

[១១៦] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ
ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន
នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ទុក្ខសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ
កើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ។ លេ ។ អើ ។

[១១៤] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មគ្គសច្ច
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំង-
ឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែល
ជាបុគ្គល នឹងមិនបាន នូវមគ្គ កើតឡើងហើយ តែមគ្គសច្ច របស់
ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រ-
សើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ
សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច នឹង
កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើត
ឡើងហើយ ។ លេ ។ អើ ។

[១១៥] ទុក្ខសច្ច កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ លេ ។

[១១៦] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ សមុទ-
 យសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ឥតវេសំ ចតុរោកាវានំ បញ្ច-
 រោកាវានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត
 សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតវេសំ ចតុរោកាវានំ បញ្ចរោ-
 កាវានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១១៧] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ
 អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 អាចាយិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា និងរបស់អសញ្ញសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

ទុក្ខសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅនេះ ដែលនៅក្នុងចតុវេការភព និង បញ្ចវេការភព កើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ច នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹង កើតឡើង ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុង ទីនោះឬ ។ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូលទៅកាន់ សុទ្ធាវាស នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ សមុទយសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅនេះ ដែលនៅក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព នឹងកើតឡើង ផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[១១៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា មគ្គ- សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំង នោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលកើត ក្នុងអបាយផង និងរបស់អសញ្ញសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត មក្កសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ណោ
 ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១១៨] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ
 អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិល-
 ភិស្សន្តិ អាចារិយិកានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួក
 សត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វ
 ដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច នឹងកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃ
 ចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្តនោះ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[១១៨] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវ
 មគ្គ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលកើតក្នុងអបាយ កើតឡើងហើយ
 តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត មក្ក-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មក្ក-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ
 តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ
 ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១១៩] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្ត តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា
 បន សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១២០] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្ត តស្ស មក្ក-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួក
 សត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ សមុទ-
 យសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច នឹងកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងកាល
 ចិត្តទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាននូវមគ្គ
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើត
 ឡើងផង សមុទយសច្ច កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[១១៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ទុក្ខសច្ច របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១២០] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១២១] យស្ស សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វា
 បន មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ
 នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១២២] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត ។ មេ ។

[១២៣] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ
 នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១២៤] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១២៥] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១២១] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សមុទយសច្ច
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១២២] ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១២៣] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
នឹងកើតឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១២៤] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹង
កើតឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១២៥] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និពោធាវោ

សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាណេ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិត្ត មក្កសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ
 អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជណា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 អាទាយិកានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 ណោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្ត អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ សមុ-
 ទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិត្ត ។

ឧប្បាទវារំ និដ្ឋិតំ ។

[១២៦] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ
 បវត្តេ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតិ ណោ ច តេសំ សមុទយ-
 សច្ចំ និរុជ្ឈតិ តណ្ហាយ ភន្តក្ខណោ តេសំ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច និរុជ្ឈតិ សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធិវារៈ

សមុទយសច្ច របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
កាលចិត្តទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សមុទយសច្ច របស់អសញ្ញា-
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទី
នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គ
ដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ
និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលកើតក្នុងអបាយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះទេ មគ្គសច្ច របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិន
កើតឡើងផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

ចប់ ឧប្បាទវារៈ ។

[១២៦] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ សមុទយសច្ច របស់
សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្យុត
រលត់ទៅ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកតណ្ហា ក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែ
សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំង
នោះ រលត់ទៅផង សមុទយសច្ច រលត់ទៅផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋតិ តស្ស ទុក្ខ-
សច្ចំ និរុដ្ឋតិ ។ អាមន្តា ។

[១២៧] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋតិ តស្ស
មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ បរត្តេ មក្ក-
វិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋតិ បញ្ចវោកាវ
មក្កស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច និរុដ្ឋតិ មក្ក-
សច្ចញ្ច និរុដ្ឋតិ ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋតិ
តស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋតីតិ ។ អរូបេ មក្កស្ស កង្កក្ខ-
ណោ តេសំ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
និរុដ្ឋតិ បញ្ចវោកាវ មក្កស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ
មក្កសច្ចញ្ច និរុដ្ឋតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច និរុដ្ឋតិ ។

[១២៨] យស្ស សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋតិ តស្ស
មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋតីតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ
និរុដ្ឋតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋតីតិ ។ នោ ។

[១២៩] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋតិ
តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋតីតិ ។ អសញ្ញា-
សត្តេ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋតិ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច
របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ អើ ។

[១២៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វ
នោះ រលត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្យុត រលត់
ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែមគ្គសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
ទៅផង មគ្គសច្ច រលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គ ក្នុងបញ្ចវេការ-
ភព ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច
របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ
ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គ ក្នុងអរូបភព តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
មិនរលត់ទៅទេ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច
រលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គ ក្នុងបញ្ចវេការភព ។

[១២៨] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ មគ្គសច្ច
របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ ទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា
រលត់ទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ ទេ ។

[១២៩] ទុក្ខសច្ច រលត់ទៅ ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច រលត់
ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច រលត់ទៅ ក្នុងអសញ្ញសត្វនោះ ។ លេ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធិវារោ

យត្ថកំ ឧប្បាទេមិ និរោធមិ ឧប្បាទនិរោធមិ
សទិសំ ។ នត្ថិ នាណករណំ ។

[១៣០] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋតិ
។ មេ ។ យស្ស យត្ថកម្មិ សទិសំ វិត្តាវេតព្វំ ។

[១៣១] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស
សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ
ន និរុដ្ឋតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ តណ្ហារិប្ប-
យុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ
ន និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ
សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
អរូបេ មក្កស្ស ច ជលស្ស ច កង្កក្ខណោ តេសំ
សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋតិ ។

[១៣២] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស
មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋតីតិ ។ អរូបេ មក្កស្ស កង្កក្ខណោ
តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

ពាក្យថា ក្នុងទីណា ប្រហែលគ្នា ក្នុងកាលជាទីកើតផង ក្នុងកាលជា
ទីរលត់ទៅផង ក្នុងកាលជាទីកើត និងកាលជាទីរលត់ទៅផង ។ ការធ្វើ
ឲ្យផ្សេង ។ គ្នា មិនមានឡើយ ។

[១៣០] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។
ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារដូចគ្នា ។

[១៣១] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ សមុទយសច្ច
របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយ-
សច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់
ទៅឬ ។ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្យុត មិនរលត់ទៅ
ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកតណ្ហា ក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែទុក្ខសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ សមុទយសច្ច របស់សត្វ
ទាំងអស់នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនរលត់
ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព ។

[១៣២] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ មគ្គសច្ច របស់
សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ
ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គ ក្នុងអរូបភព តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ ផលស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។
 យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ
 ន និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ បរត្តេ មក្កវិប្ប-
 យុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ឧប-
 បដ្ឋន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ
 ផលស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

[១៣៣] យស្ស សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ មក្កស្ស ភន្តក្ខណោ
 តេសំ សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តណ្ហារិប្បយុត្តមក្កវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សមុទ-
 យសច្ចញ្ច និរុជ្ឈតិ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ មិនរលត់ទៅផង មគ្គសច្ច មិនរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃផល ក្នុងអរូបភព ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
 មិនរលត់ទៅឬ ។ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្បុត
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច
 មិនរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុង
 ភង្គក្ខណៈ នៃផល ក្នុងអរូបភព ។

[១៣៣] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 អស់ ដែលចូលកាន់និរោធិ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ទៅផង មគ្គសច្ច មិនរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុង
 ភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកតណ្ហា និងប្រាសចាកមគ្គ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធហារោ

យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ តណ្ហាយ ភដ្ឋក្ខណោ
 តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ សមុទ-
 យសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 មក្កវិប្បយុត្តតណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ និរោ-
 ធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច
 ន និរុជ្ឈតិ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

[១៣៤] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ ។ បេ ។

[១៣៥] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ
 ។ បេ ។ យស្សកម្មិ យត្ថកម្មិ យស្សយត្ថកម្មិ
 សទិសំ ។ យស្សយត្ថកេមិ និរោធសមាបន្នានន្តិ
 ចេតំ ន កាតព្វំ ។

[១៣៦] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យថា
 ឧប្បាទវារេ អតីតា បុច្ឆា អនុលោមម្បិ បច្ចុនិយម្បិ
 វិភត្តំ^(១) ឯវំ និរោធមិ វិភទិតព្វំ ។ នត្តិ នាណា-
 ករណំ ។

១ ម. វិភត្តា ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធិវារៈ

មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធិ និងរបស់អសញ្ញសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង សមុទយសច្ច មិនរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកមគ្គ និងប្រាសចាកតណ្ហា ។

[១៣២] ទុក្ខសច្ច មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៣៥] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណាក្តី ពាក្យថា ក្នុងទីណាក្តី ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី ដូច ។ គ្នា ។ មួយយ៉ាងទៀត ពាក្យថា ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធិ ដូច្នោះនុ៎ះ បណ្ឌិតមិនគប្បីធ្វើ ក្នុងពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាទេ ។

[១៣៦] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ហើយ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ បុច្ឆា ជាអតីត និងពាក្យ បណ្តោយក្តី ពាក្យប្រាសក្តី ដែលលោកចែកហើយ ក្នុងឧប្បាទវារៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីចែក ក្នុងនិរោធិវារៈ យ៉ាងនោះដែរ ។ ការធ្វើឲ្យផ្សេង ។ គ្នា មិនមានទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៣៧] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ
 និរុដ្ឋិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[១៣៨] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
 អរហន្តានំ យេ ច បុត្តុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ
 និរុដ្ឋិស្សតិ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ យេ
 ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 និរុដ្ឋិស្សតិ មក្កសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន មក្កសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៣៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ សមុទយសច្ច របស់
 សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងមិន
 បាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 ចិត្តនោះ នឹងរលត់ទៅ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 រលត់ទៅទេ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង
 សមុទយសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច
 របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[១៣៨] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ មគ្គសច្ច របស់
 សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជន
 នឹងមិនបាន នូវមគ្គ នឹងរលត់ទៅ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនរលត់ទៅទេ សត្វទាំងឡាយ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វ
 ដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់
 ទៅផង មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់
 សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

[១៣៩] យស្ស សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ យេ បុប្ផនា
 មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចំ
 និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ
 យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច
 និរុដ្ឋិស្សតិ មក្កសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ
 និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ មក្ក-
 សច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច
 និរុដ្ឋិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។

[១៤០] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ ។ បេ ។

[១៤១] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស-
 មដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
 បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ
 និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

[១៣៩] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង សមុទយសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ។

[១៤០] ទុក្ខសច្ច នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៤១] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

និរុដ្ឋិស្សតិ ឥតវេសំ ចតុវោកាវាណំ បញ្ចវោកាវាណំ
 តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ចា និរុដ្ឋិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ចា
 និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្សកម្មិ យត្ថកម្មិ យស្សយត្ថ-
 កម្មិ សទិសំ ។

[១៤២] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 វា បន សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស ទុក្ខ-
 សច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន
 សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និ-
 រុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តវា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ
 ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ បច្ចិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
 តេសំ សមុទយសច្ចញ្ចា ន និរុដ្ឋិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ចា
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។

[១៤៣] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ ដែលនៅក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព នឹងរលត់ទៅផង សមុទយសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណាក្តី ពាក្យ ថា ក្នុងទីណាក្តី ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី ដូចគ្នា ។

[១៤២] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរនិង របស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃ ចិត្តណា នឹងមិនរលត់ទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹង មិនរលត់ទៅទេ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ។

[១៤៣] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ មគ្គសច្ច របស់ សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់ សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និពោធាវោ

អក្កមក្កស្ស កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ យេ ច បុត្តុជ្ជនា
 មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។

[១៤៤] យស្ស សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច
 តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ អក្កមក្កស្ស កង្កក្ខណោ
 អរហន្តានំ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 មក្កសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ យេ បុត្តុជ្ជនា មក្កំ ន បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច
 តេសំ សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ អក្កមក្កស្ស
 កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ នឹងមិន
រលត់ទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ
ទេ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច នឹង
មិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ។

[១៤៤] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ មគ្គសច្ច
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ សមុទយសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
នោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង មគ្គសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ
នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់
ទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វណា
ជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
រលត់ទៅ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់
ទៅទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង
សមុទយសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៤៥] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បេ ។

[១៤៦] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស-
មង្គំនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្ក-
បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទ-
យសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ពោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
សច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ
តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខ-
សច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។

[១៤៧] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្ក-
មក្កស្ស ភន្តិក្ខណោ អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា
មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ អាចាយិកានំ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៤៥] ទុក្ខសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៤៦] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកងក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងទីនោះ ។

[១៤៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកងក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលកើត ក្នុងអបាយ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

នោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បច្ចិ-
មចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច
ន និរុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។

[១៤៨] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និ-
រុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ន
និរុជ្ឈិស្សតិ អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរហន្តានំ
អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ន
និរុជ្ឈិស្សតិ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ
សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាចារិកានំ យេ
ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុ-
ទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
អរហន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច
ន និរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
ទេ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច នឹង
មិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងទីនោះ ។

[១៤៨] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ
ដ៏ប្រសើរ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
ទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំង
នោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង មគ្គសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ
នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វ
ណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹង
មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
អបាយ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ
នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំង-
ឡាយ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង សមុទយ-
សច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៤៩] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ទុក្ខសច្ចំ
 និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបន្តន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ភន្តិក្ខ-
 ណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត ណោ ច តេសំ
 ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ចរន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស
 ភន្តិក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិត្ត ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

[១៥០] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតិ តស្ស មក្ក-
 សច្ចំ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អនភិសមេតារីនំ ចរន្តានំ បរត្តេ
 ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតិ ណោ
 ច តេសំ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត អភិសមេតារីនំ ចរន្តា-
 នំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 និរុជ្ឈតិ មក្កសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា
 បន មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈ-
 តីតិ ។ អភិសមេតារីនំ ឧបបន្តន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៤៩] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ សមុទយសច្ច របស់
 សត្វនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់
 សត្វណា រលត់ហើយ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ
 ទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
 ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គ
 និងផល ក្នុងអរូបភព តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ
 ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្យុត សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
 ហើយផង ទុក្ខសច្ច រលត់ទៅផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

[១៥០] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វ
 នោះ រលត់ហើយឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤
 កាលច្យុត ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយទេ ពួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្យុត ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 រលត់ទៅផង មគ្គសច្ច រលត់ហើយផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុ-
 ប្បន្ន ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា រលត់ហើយ ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤
 កាលចាប់បដិសន្ធិ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទ-
 ក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

កង្កក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត ដោ ច តេសំ
ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតិ អភិសមេតារីនំ ចវន្តានំ បវត្តេ
ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិត្ត
ទុក្ខសច្ចញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

[១៥១] យស្ស សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អនភិសមេតារីនំ តណ្ហាយ
កង្កក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈតិ ដោ ច
តេសំ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត អភិសមេតារីនំ តណ្ហាយ
កង្កក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈតិ មក្ក-
សច្ចញ្ច និរុជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត
តស្ស សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈតីតិ ។ អភិសមេតារីនំ
តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្ត-
មារេ និរោធសមាបន្នានំ តេសំ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត
ដោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈតិ អភិសមេតា-
រីនំ តណ្ហាយ កង្កក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិត្ត
សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

[១៥២] យត្ត ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតិ ។ បេ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលជា អ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្បុត មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង ទុក្ខសច្ច រលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុង បច្ចុប្បន្ន ។

[១៥១] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ មគ្គសច្ច របស់ សត្វនោះ រលត់ហើយឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវ សច្ចៈ ៤ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈនៃតណ្ហា តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយទេ ពួក សត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង នោះ រលត់ទៅផង មគ្គសច្ច រលត់ហើយផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃ តណ្ហា ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា រលត់ហើយ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ និងពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ តណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មគ្គ- សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង សមុទយសច្ច រលត់ ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃតណ្ហា ។

[១៥២] ទុក្ខសច្ច រលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៥៣] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋតិ
តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិតាតិ ។ សុទ្ធា-
វាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អសញ្ញាសត្តា
ចរណ្ណានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋតិ នោ ច
តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិត ឥតវេសំ
ចតុវោកាវា បញ្ចវោកាវា ចរណ្ណានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច និរុដ្ឋតិ
សមុទយសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិត ។ យស្ស វា បន យត្ថ
សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិត តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ
និរុដ្ឋតីតិ ។ ចតុវោកាវំ បញ្ចវោកាវំ ឧបបដ្ឋន្តានំ
បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្ខស្ស
ច ផលស្ស ច ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុ-
ទយសច្ចំ និរុដ្ឋិត នោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
សច្ចំ និរុដ្ឋតិ ចតុវោកាវា បញ្ចវោកាវា ចរណ្ណានំ
បវត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុទ-
យសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិត ទុក្ខសច្ចញ្ច និរុដ្ឋតិ ។

[១៥៤] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៥៣] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច
របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងរបស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បាត ចាកអ-
សញ្ញាសត្វ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃឧប្បត្តិចិត្ត រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែ
សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួក
សត្វក្រៅនេះ កាលច្បាត ចាកចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ទុក្ខ-
សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង សមុទយសច្ច រលត់ហើយផង
ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
សមុទយសច្ច របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់
សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់
ចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលច្បាត ចាកចតុវេ-
ការភព និងបញ្ចវេការភព សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
ហើយផង ទុក្ខសច្ច រលត់ទៅផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ក្នុងទីនោះ ។

[១៥៤] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា

សច្ចយមកេ បរត្តិវាស្ស និរោធរាពោ

តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ
 ឧប្បត្តិចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អនភិសមេតារីនំ ចរណ្ណានំ
 បរត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តា ចរណ្ណានំ
 តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋិតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិត្ត អភិសមេតារីនំ ចរណ្ណានំ
 បរត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 និរុដ្ឋិតិ មក្កសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិត្ត ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិត្ត តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ
 និរុដ្ឋិតីតិ ។ អភិសមេតារីនំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បរត្តេ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស
 ច កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិត្ត នោ
 ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋិតិ អភិសមេតា-
 រីនំ ចរណ្ណានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 មក្កសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិត្ត ទុក្ខសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិតិ ។

[១៥៥] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិតិ

តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អនភិសមេតារីនំ
 តណ្ហាយ កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិតិ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ពួក
 សុទ្ធាវាសសត្វ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤
 កាលច្បុត ក្នុងភក្ដីក្ខណៈ នៃឧប្បត្តិចិត្ត និងរបស់ពួកសត្វទាំងនោះ កាល
 ច្បុត ចាកអសញ្ញសត្វ ក្នុងភក្ដីក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន រលត់ទៅ ក្នុងទី
 នោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួក
 សត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្បុត ទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ រលត់ទៅផង មគ្គសច្ច រលត់ហើយផង ក្នុងភក្ដីក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា រលត់
 ហើយ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
 សត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ មគ្គសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុង
 ភក្ដីក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវ
 សច្ចៈ ៤ កាលច្បុត មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង ទុក្ខ-
 សច្ច រលត់ទៅផង ក្នុងភក្ដីក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងទីនោះ ។

[១៥៥] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
 សត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងភក្ដីក្ខណៈ នៃ
 តណ្ហា សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ណោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត អភិសមេតា-
 វីនំ តណ្ហាយ កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចញ្ច និរុជ្ឈតិ មក្កសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ និរុជ្ឈតិ ។ អភិសមេតាវីនំ តណ្ហាយ ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាណេ តេសំ តត្ថ
 មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 និរុជ្ឈតិ អភិសមេតាវីនំ តណ្ហាយ កង្កក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិត្ត សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

[១៥៦] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។ យស្ស
 វា បន សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ទុក្ខ-
 សច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ ។ នត្ថិ ។

[១៥៧] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អភិសមេតាវីនំ ឧបបដ្ឋន្តានំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួក
 សត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា សមុទ-
 យសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង មគ្គសច្ច រលត់ហើយផង ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុង
 ទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុង
 កាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹង
 នូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 រលត់ហើយផង សមុទយសច្ច រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៥៦] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
 មិនរលត់ទៅឬ ។ មិនមានទេ ។

[១៥៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ មគ្គសច្ច របស់
 សត្វនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤

សច្ចយមកេ បរត្តិវាស្ស និរោធារោ

បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស
 ច ផលស្ស ច ភក្កក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ន
 និរុដ្ឋតិ ឆោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ
 អនភិសមេតារីនំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋតិ មក្ក-
 សច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋតិ ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ
 ន និរុដ្ឋតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ ។ អន-
 ភិសមេតារីនំ ចរន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ
 តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ ឆោ ច តេសំ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ អនភិសមេតារីនំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច
 ន និរុដ្ឋតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋតិ ។

[១៥៨] យស្ស សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ
 តស្ស មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ ។ អភិសមេតារីនំ
 តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ
 វត្តមាណេ និរោធសមាបន្នានំ តេសំ សមុទ-
 យសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ ឆោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភក្តីក្ខណៈ
 នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ
 តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយទេ ពួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទ-
 ក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ
 ផង មគ្គសច្ច មិនរលត់ហើយផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់
 សត្វណា មិនរលត់ហើយ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។
 ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្បុត ក្នុងភក្តី-
 ក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ហើយ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ
 ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនរលត់ហើយផង ទុក្ខសច្ច មិនរលត់ទៅផង ។

[១៥៨] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវ
 សច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធន
 ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន និរុដ្ឋិត្ត អនភិសមេតារីនំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណ្ឌ-
 ណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋិតិ មក្កសច្ចញ្ច ន
 និរុដ្ឋិត្ត ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិតិ ។ អនភិសមេ-
 តារីនំ តណ្ហាយ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ ន
 និរុដ្ឋិត្ត នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិតិ
 អនភិសមេតារីនំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណ្ឌោ តណ្ហា-
 រិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ មក្ក-
 សច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋិត្ត សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋិតិ ។

[១៥៩] យត្ត ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិតិ ។ បេ ។

[១៦០] យស្ស យត្ត ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិតិ

តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ ចតុរោ-
 ការំ បញ្ចរោការំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ភដ្ឋក្ខណោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនជាមិនរលត់ហើយទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវ
 សច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងពួកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងកាល
 ដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង មគ្គសច្ច មិនរលត់ហើយផង ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់
 ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃតណ្ហា មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនរលត់ហើយ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 រលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងពួកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាស
 ចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ហើយផង សមុទយសច្ច មិនរលត់ទៅផង ។

[១៥៧] ទុក្ខសច្ច មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៦០] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ស-
 មុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលចូលទៅ កាន់ចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិត្ត សុទ្ធាវា-
 សាជំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញា-
 សត្តំ ឧបបជ្ជន្តាជំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ន និរុជ្ឈតិ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិត្ត ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ សុទ្ធា-
 វាសាជំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អសញ្ញាសត្តា
 ចវន្តាជំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិត្ត នោ
 ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ សុទ្ធាវា-
 សាជំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តំ
 ឧបបជ្ជន្តាជំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ន
 និរុជ្ឈិត្ត ទុក្ខសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

[១៦១] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អភិសមេ-
 តារីជំ ឧបបជ្ជន្តាជំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ភន្តក្ខណោ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និពោធហារៈ

ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ។ តែ
 សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
 នោះទេ ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញា-
 សត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃឧប្បត្តិចិត្ត ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនរលត់ទៅផង សមុទយសច្ច មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុង
 ទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
 សុទ្ធាវាសសត្វ និងពួកសត្វ កាលច្យុត ចាកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ
 នៃឧប្បត្តិចិត្ត សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុង
 ទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីនោះទេ ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញា-
 សត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃឧប្បត្តិចិត្ត សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនរលត់ហើយផង ទុក្ខសច្ច មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៦១] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ ទោ ច តេសំ តត្ថ
 មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិត្ត សុទ្ធាវាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អនភិសមេតារីនំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបដ្ឋន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ មក្កសច្ចញ្ច
 ន និរុជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ន
 និរុជ្ឈិត្ត តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។
 សុទ្ធាវាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ អនភិស-
 មេតារីនំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ
 អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ន
 និរុជ្ឈិត្ត ទោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ
 សុទ្ធាវាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អនភិ-
 សមេតារីនំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបដ្ឋន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មក្កសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិត្ត ទុក្ខសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។
 [១៦២] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទុក្ខសច្ច របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃឧប្បត្តិចិត្ត និងរបស់ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងរបស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ មិនរលត់ទៅផង មគ្គសច្ច មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃឧប្បត្តិចិត្ត និងរបស់ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្យុត និងរបស់សត្វទាំងនោះ កាលច្យុត ចាកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ មគ្គសច្ច របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃឧប្បត្តិចិត្ត និងរបស់ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងរបស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ មិនរលត់ហើយផង ទុក្ខសច្ច មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៦២] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិតាតិ ។ អភិ-
 សមេតារីនំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តណ្ហា-
 វិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ន និរុដ្ឋិតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ន
 និរុដ្ឋិត្ត សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ
 អនភិសមេតារីនំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តណ្ហា-
 វិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋិតិ មក្កសច្ចញ្ច ន និ-
 រុដ្ឋិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិតីតិ ។ អនភិស-
 មេតារីនំ តណ្ហាយ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្ក-
 សច្ចំ ន និរុដ្ឋិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ន និរុដ្ឋិតិ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្ត-
 មានេ អនភិសមេតារីនំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ
 តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋិត្ត សមុទយសច្ចញ្ច
 ន និរុដ្ឋិតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុង
 កាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សមុទយសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តទី ២ របស់ពួក
 សុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់
 ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្ត
 ប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកអសញ្ញសត្វ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង មគ្គសច្ច មិនរលត់ហើយផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់
 ហើយ ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងកង្ក-
 ក្ខណៈ នៃតណ្ហា មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុង
 ទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ
 ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និង
 ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 តណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និង
 ពួកអសញ្ញសត្វ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង
 សមុទយសច្ច មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៦៣] យស្ស ទុក្ខាសច្ចំ និរុដ្ឋតិ តស្ស
សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស កង្ក-
ក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ទុក្ខាសច្ចំ និរុដ្ឋតិ
នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ ឥត-
រេសំ ចរន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ
ទុក្ខាសច្ចុញ្ច និរុដ្ឋតិ សមុទយសច្ចុញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។
យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
ទុក្ខាសច្ចំ និរុដ្ឋតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ
បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច
ផលស្ស ច កង្កក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ
និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខាសច្ចំ និរុដ្ឋតិ
សព្វេសំ ចរន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ
សមុទយសច្ចុញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ទុក្ខាសច្ចុញ្ច និរុដ្ឋតិ ។

[១៦៤] យស្ស ទុក្ខាសច្ចំ និរុដ្ឋតិ តស្ស
មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស កង្កក្ខណោ
អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជនា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៦៣] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភក្ដីក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹង បាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងភក្ដីក្ខណៈ នៃ ចិត្ត ក្នុងភក្ដីក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ រលត់ទៅ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វ ទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កាលច្យុត ក្នុងភក្ដី- ក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ផង សមុទយសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយ- សច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភក្ដីក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព សមុទយ- សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំង នោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្យុត ក្នុងភក្ដីក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ផង ទុក្ខសច្ច រលត់ទៅផង ។

[១៦៤] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វ នោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុង ភក្ដីក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ។ ដែលជាបុប្ផជន

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និពោធាវោ

មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋតិ
 នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិ-
 ស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ
 តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច និរុដ្ឋតិ មក្កសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បា-
 នក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ យេ
 ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស
 ច ផលស្ស ច ភក្កក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋតិ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ តេសំ
 មក្កសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច និរុដ្ឋតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃ
 ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន រលត់ទៅ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 រលត់ទៅទេ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
 ណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃ
 ចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង មគ្គសច្ច នឹង
 រលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ
 ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រ-
 សើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព
 មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុង
 ភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃ
 ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ទុក្ខ-
 សច្ច រលត់ទៅផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៦៥] យស្ស សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ យេ បុថុជ្ជនា មក្កំ ន
បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ភក្កក្ខណោ តេសំ
សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ
និរុជ្ឈិស្សតិ យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
ភក្កក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ចា និរុជ្ឈតិ មក្ក-
សច្ចញ្ចា និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ
និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈតីតិ ។
អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
ណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្ត-
មារេ និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ
និរុជ្ឈតិ យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
ភក្កក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ចា និរុជ្ឈិស្សតិ សមុ-
ទយសច្ចញ្ចា និរុជ្ឈតិ ។

[១៦៦] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតិ ។ យេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៦៥] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ ។ រលត់ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃ តណ្ហា តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ណា នឹងបាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ ។ រលត់ទៅ ផង មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃតណ្ហា ។ មួយ យ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ សមុទយសច្ច របស់ សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួក សត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ មគ្គ- សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា នឹងរបស់ពួក សត្វ ដែលចូលកាន់និរោធិ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុង ប្រព្រឹត្តទៅ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ។ នឹងរលត់ផង សមុទយសច្ច រលត់ទៅ ផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃតណ្ហា ។

[១៦៦] ទុក្ខសច្ច រលត់ទៅក្នុងទីណា ។ បេ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

[១៦៧] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្ក-
មក្កស្ស កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
ណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល-
ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តា
ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតិ នោ
ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥត-
វេសំ ចតុរោកាវា បញ្ចរោកាវា ចរន្តានំ បវត្តេ
ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច
និរុជ្ឈតិ សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតីតិ ។ ចតុរោកាវំ បញ្ច-
រោកាវំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច កង្កក្ខណោ តេសំ
តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតិ ចតុរោកាវា បញ្ចរោកាវា
ចរន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ
សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

[១៦៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភ្នំក្នុងក្លុណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងភ្នំក្នុងក្លុណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត ចាកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងភ្នំក្នុងក្លុណៈ នៃចិត្តនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ កាលច្យុត ចាកចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ក្នុងភ្នំក្នុងក្លុណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង សមុទយសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់ចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ក្នុងឧប្បាទក្លុណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភ្នំក្នុងក្លុណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលច្យុត ចាកចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ក្នុងភ្នំក្នុងក្លុណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៦៨] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស កង្ក-
ក្ខុណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខុណោ យេ ច
បុត្តជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ
បរត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខុណោ អចាយា អសញ្ញាសត្តា
ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតិ នោ
ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចរោកា-
រេ មក្កស្ស កង្កក្ខុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្ខុណោ
យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ បរត្តេ
ចិត្តស្ស កង្កក្ខុណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចុញ្ច និរុជ្ឈតិ
មក្កសច្ចុញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈ-
តីតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខុណោ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខុណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខុណោ
អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច កង្កក្ខុណោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៦៨] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់
ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វ
ទាំងនោះ ដែលជាបុគ្គជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃ
ចិត្ត កាលច្យុត និងរបស់ពួកសត្វទាំងនោះ កាលច្យុត ចាកអបាយ និង
ចាកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន រលត់ទៅ ក្នុងទី
នោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួក
សត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃមគ្គ ក្នុងបញ្ចវេការភព ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ
ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង
មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
នោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏
ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
នោះ ពួកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋតិ បញ្ចវោកាវេ មក្កស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
 តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ យេ ចញ្ញេ មក្កំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច និរុដ្ឋតិ ។

[១៦៩] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋតិ
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាចាយិកានំ
 យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ
 យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្កក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច និរុដ្ឋតិ មក្ក-
 សច្ចញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ និរុដ្ឋតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងភ័ក្ត្រក្លណៈ នៃមគ្គ ក្នុងបញ្ច-
 វាការភព ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងភ័ក្ត្រក្លណៈ
 នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលច្បុត ក្នុងភ័ក្ត្រក្លណៈ នៃចិត្ត ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច
 រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៦៧] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ សមុទយ-
 សច្ច របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និងរបស់សត្វនោះ ។ ដែល
 ជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងភ័ក្ត្រក្លណៈ នៃតណ្ហា រលត់
 ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ
 ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច របស់
 សត្វនោះ ។ រលត់ទៅផង មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងភ័ក្ត្រក្លណៈ
 នៃតណ្ហា ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វ
 ណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្លណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តណ្ហា-
 វិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាណេ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ និ-
 រុដ្ឋិស្សតិ ណោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋតិ
 យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្កក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ សមុទយ-
 សច្ចញ្ច និរុដ្ឋតិ ។

[១៧០] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ឧប-
 បដ្ឋន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ
 មក្កស្ស ច ផលស្ស ច កង្កក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
 ន និរុដ្ឋតិ ណោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរហន្តានំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច កង្កក្ខណោ
 តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋតិ សមុទយសច្ចញ្ច ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 នោះ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ។ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 តណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទី
 នោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ។ នឹងរលត់ទៅ
 ផង សមុទយសច្ច រលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃតណ្ហា ក្នុងទីនោះ ។

[១៧០] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃ
 មគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ
 តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ទុក្ខ-
 សច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និង
 របស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គ ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ
 និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព មិនរលត់ទៅផង សមុ-
 ទយសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់
 សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។

សច្ចយមកេ បរិក្កិវាស្ស និពោធការោ

អក្កមក្កស្ស កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ សមុ-
 ទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរ-
 ហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច
 កង្កក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្ស-
 តិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

[១៧១] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ
 ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ
 បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច
 ផលស្ស ច កង្កក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ន
 និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ និងក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព នឹងមិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនរលត់ទៅផង ។

[១៧១] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ច
 បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋន្តា-
 នំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស
 ច ផលស្ស ច ភន្តក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ន និរុជ្ឈតិ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ទុក្ខ-
 សច្ចំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស ភន្តក្ខណោ
 អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជ-
 នា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ បរត្តេ
 ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ
 អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជ-
 នា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ
 បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច
 ផលស្ស ច ភន្តក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

[១៧២] យស្ស សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ និងរបស់សត្វនោះ ។ ដែល
 ជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់
 បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គ
 និងផល ក្នុងអរូបភព មិនរលត់ទៅផង មគ្គសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ទុក្ខ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្ត
 ទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វនោះ ។
 ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងមិនរលត់ទៅ តែទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះ
 អរហន្តទាំងឡាយ និងរបស់សត្វនោះ ។ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន
 នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព
 នឹងមិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនរលត់ទៅផង ។

[១៧២] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ មគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ
 ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 ឧប្បាទក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ និរោ-
 ធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សមុទយសច្ចំ
 ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 អក្កមក្កស្ស ភក្កក្ខណោ អរហន្តានំ យេ ច បុថុ-
 ជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 ឧប្បាទក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ និរោ-
 ធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សមុទយ-
 សច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ យេ បុថុជ្ជ-
 នា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 ភក្កក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ អក្កមក្កស្ស
 ភក្កក្ខណោ អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ
 តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ និរោធសមាបដ្ឋានំ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
នោះ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
តណ្ហា និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធហ ក្នុងកាលដែលចិត្ត
ប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ
មិនរលត់ទៅ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិន
រលត់ទៅទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន
នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់
និរោធហ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់
អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង មគ្គសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ។
មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ សមុទយ-
សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុប្ផជួន នឹង
មិនបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ។ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងភង្គក្ខ-
ណៈ នៃតណ្ហា តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
រលត់ទៅទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជួន នឹងមិន
បាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងរបស់ពួកសត្វ ដែល
ចូលកាន់និរោធហ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ
សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋតិ ។

[១៧៣] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ ។ យេ ។

[១៧៤] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ
តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ ចតុ-
វោការំ បញ្ចវោការំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ភដ្ឋក្ខណោ
តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ ពោ ច
តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ អក្ក-
មក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល-
ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ
មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ភដ្ឋក្ខណោ អសញ្ញាសត្តំ
ឧបបដ្ឋន្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋតិ
សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

និងរបស់ អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង សមុទយសច្ច
មិនរលត់ទៅផង ។

[១៧៣] ទុក្ខសច្ច មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៧៤] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
កាលចូលទៅកាន់ចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះ
អរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វ
ទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ ក្នុងឧប្បាទ-
ក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ និងក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព
មិនរលត់ទៅផង សមុទយសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
ទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

អក្កមក្កស្ស ភក្កក្កុលោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ភក្កក្កុលោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ភក្កក្កុលោ អសញ្ញាសត្តា ចរន្តានំ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្កុ-
 លោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស
 ច ភក្កក្កុលោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ន និរុដ្ឋតិ ។

[១៧៥] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ បញ្ច-
 វោកាវេ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្កុលោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្កុលោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច
 ភក្កក្កុលោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត ចាកអសញ្ញសត្វ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញសត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព នឹងរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៧៥] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងបញ្ចវេការភព ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឆោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ អរ-
 ហាណ្ណានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជនា
 មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋន្ណានំ បរត្តេ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស
 ច កង្កក្ខណោ អមាយំ^(១) អសញ្ញាសត្តំ ឧប-
 បដ្ឋន្ណានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 មក្កសច្ចញ្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន
 និរុដ្ឋិតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស កង្កក្ខណោ អរហាណ្ណានំ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ ចរណ្ណានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 អមាយា^(២) អសញ្ញាសត្តា ចរណ្ណានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 អរហាណ្ណានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជនា
 មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋន្ណានំ បរត្តេ ចិត្ត-
 ស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច កង្ក-
 ក្ខណោ អមាយំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបដ្ឋន្ណានំ តេសំ តត្ថ
 មក្កសច្ចញ្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។

១ ម. អយំ បាហោ នត្តិ ។ ២ ម. អយមេវ នត្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជា បុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់ បដិសន្ធិ និងរបស់ពួកសត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់អបាយ និងអ- សញ្ញាសត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព មិនរលត់ទៅផង មគ្គសច្ច នឹងមិនរលត់ ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត និងរបស់ពួកសត្វ កាលច្យុត ចាកអបាយនិងអសញ្ញាសត្វ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹង មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ និង របស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទ- ក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ និងរបស់ពួកសត្វទាំងនោះ កាល ចូលទៅ កាន់អបាយ និងអសញ្ញាសត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុង បច្ចុប្បន្ន និងក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព នឹងមិនរលត់ ទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

[១៧៦] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមក្ក-
ស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ក-
មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
ឧប្បាទក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ តេសំ
តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ
វត្តមារេ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច
ន និរុជ្ឈតិ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ
សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អាចាយិកានំ យេ
ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហា-
យ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

[១៧៦] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាននូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ ។ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង មគ្គសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និងរបស់សត្វនោះ ។ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អក្ខមក្ខស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា
 មក្ខំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ មក្ខសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយ-
 សច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

[១៧៧] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្ខមក្ខសមដ្ឋិនំ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ខមក្ខំ
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត ណោ ច
 តេសំ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិត្ត សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[១៧៨] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស មក្ខ-
 សច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្ខមក្ខស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
 អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្ខំ ន បដិលភិ-
 ស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត ណោ ច តេសំ
 មក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ អក្ខមក្ខស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ខមក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុង ឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុង ប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង សមុទយសច្ច មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៧៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ហើយ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្ត ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា រលត់ ហើយ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ទុក្ខសច្ច របស់ពួកសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ រលត់ហើយផង សមុទយសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[១៧៨] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ហើយ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្ត ទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ រលត់ហើយ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខាសច្ចញ្ច
និរុជ្ឈិត្ត មក្កសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
មក្កសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[១៧៩] យស្ស សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
អរហន្តានំ យេ ច បុត្តជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
តេសំ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ មក្ក-
សច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ យេ ចញ្ញោ
មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិត្ត
មក្កសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មក្ក-
សច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[១៨០] យត្ថ ទុក្ខាសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត ។ បេ ។

[១៨១] យស្ស យត្ថ ទុក្ខាសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស តត្ថ
សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរ-
ហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខាសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត នោ
ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធិវារៈ

ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំង នោះ រលត់ហើយផង មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាង ទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[១៧៩] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា រលត់ហើយ មគ្គ- សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ សមុទយសច្ច របស់ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វ ទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ រលត់ហើយ តែ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[១៨០] ទុក្ខសច្ច រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៨១] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខ- សច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និង របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ចតុរោកាវាណំ បញ្ចរោកាវាណំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 និរុជ្ឈិត្ត សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត ឥតវេសំ ចតុរោកាវាណំ
 បញ្ចរោកាវាណំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិត្ត ។

[១៨២] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស កដ្ឋ-
 ក្ខណោ អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន
 បដិលភិស្សន្តិ អាចាយិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ យេ
 ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 និរុជ្ឈិត្ត មក្កសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ដែលនៅ ក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ រលត់ហើយផង សមុទយសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់ត្វណា នឹងរលត់
 ទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស សមុទយសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលនៅ ក្នុង
 ចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៨២] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្ត
 ទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលជា
 បុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និង
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 រលត់ហើយផង មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

យត្ថ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខាសច្ចំ
 និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខាសច្ចំ
 និរុជ្ឈិត្ត អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ យេ ចញ្ញោ មក្កំ
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ
 ទុក្ខាសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិត្ត ។

[១៨៣] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋ-
 ក្ខណោ អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិ-
 លភិស្សន្តិ អាចារិកានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 និរុជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិ-
 ស្សន្តិ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិត្ត មក្ក-
 សច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់
 សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់
 សុទ្ធាវាស មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែ
 ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៨៣] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទី
 ណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ សមុ-
 ទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់ពួកសត្វ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ និងរបស់ពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែមគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ
 តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ ណោ ច តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិត្ត អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
 យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ មក្ក-
 សច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិត្ត ។

[១៨៤] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
 វា បន សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ទុក្ខ-
 សច្ចំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។

[១៨៥] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា
 បន មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ
 ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ ន និរុជ្ឈិត្ត ។

[១៨៦] យស្ស សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិត្ត
 តស្ស មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
 វា បន មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស សមុទយ-
 សច្ចំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មគ្គសច្ច របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វទាំងនោះ ក្នុងចិត្ត ទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្ត
ទៅ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួក
សត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
រលត់ទៅផង សមុទយសច្ច រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៨២] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ សមុទយ-
សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ មិនមានទេ ។
មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ទុក្ខ-
សច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។

[១៨៣] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ មគ្គសច្ច
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនរលត់ហើយ ។

[១៨៤] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ សមុទយ-
សច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធាវោ

[១៨៧] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិត ។ យេ ។

[១៨៨] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិត
តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។
និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សមុទយ-
សច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន
និរុដ្ឋិតាតិ ។ និរុដ្ឋិត ។

[១៨៩] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិត
តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ និរុដ្ឋិស្ស-
តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិតាតិ ។ និរុដ្ឋិត ។

[១៩០] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិត
តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ សុទ្ធាវា-
សានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាណេ តេសំ តត្ថ សមុ-
ទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិត ណោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ
ន និរុដ្ឋិស្សតិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយ-
សច្ចញ្ចំ ន និរុដ្ឋិត មក្កសច្ចញ្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ និពោធហារៈ

[១៨៧] ទុក្ខសច្ច មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៨៨] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ នឹងរលត់ទៅ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ហើយ ។

[១៨៩] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងរលត់ទៅ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ហើយ ។

[១៩០] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ សមុទយសច្ច របស់សុទ្ធាវាសសត្វទាំងនោះ ក្នុងចិត្ត ទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ សមុទយសច្ច របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង មគ្គសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អក្ក-
 មក្កស្ស ភក្កិក្ខុណោ អរហន្តានំ យេ ច បុប្ផនា
 មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ អាចារិកានំ តេសំ តត្ថ
 មក្កស្ស ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិត្ត អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 មក្កសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ន
 និរុដ្ឋិត្ត ។

និរោធហារំ និដ្ឋិតំ ។

[១៩១] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិតីតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន
 សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 នោ ។ យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មក្កសច្ចំ
 និរុដ្ឋិតីតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ
 និរុដ្ឋិតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ នោ ។ យស្ស
 សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិ-
 តីតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិតិ
 តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ នោ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
ណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
និងរបស់ពួកសត្វ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ និងរបស់ពួក
សត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែ
សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះទេ មគ្គសច្ច របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង
សមុទយសច្ច មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

ចប់ និរោធារៈ ។

[១៩១] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ច
របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ មិនរលត់ទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
សមុទយសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
កើតឡើងឬ ។ មិនកើតឡើងទេ ។ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើត
ឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ មិនរលត់ទេ ។
មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់
សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនកើតឡើងទេ ។ សមុទយសច្ច របស់
សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។
មិនរលត់ទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ
សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនកើតឡើងទេ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិពោធាវោ

យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈតិ-
 តិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈតិ ។ យត្ថកំ ឧប្បាទវាវេមិ
 និពោធាវេមិ ឧប្បាទនិពោធាវេមិ សទិសំ ។ នត្តិ
 នាណករណំ^(១) ។ យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈតិ ។ នោ ។
 យស្សកម្មិ យស្សយត្ថកម្មិ សទិសំ ។

[១៩២] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ ។ តណ្ហាយ ភន្តិក្ខុ-
 ណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ
 តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តិក្ខុណោ អរូបេ មក្កស្ស
 ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស
 វា បន សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស ទុក្ខ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ

១ ម. និរុត្តានករណំ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធហារៈ

ទុក្ខសច្ច កើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។
ទុក្ខសច្ច កើតឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ តែសមុទយសច្ច មិនរលត់ទៅ
ក្នុងទីនោះទេ ។ ពាក្យថា ក្នុងទីណា គឺក្នុងឧប្បាទវារៈក្តី និរោធហារៈ
ក្តី ឧប្បាទនិរោធហារៈក្តី ប្រហែល ។ គ្នា ។ ការធ្វើឲ្យផ្សេង ។ គ្នា មិន
មានឡើយ ។ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សមុ-
ទយសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនរលត់ទេ ។
ពាក្យថា របស់សត្វណាក្តី ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី
ប្រហែល ។ គ្នា ។

[១៧២] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សមុទយ-
សច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃតណ្ហា តែសមុទយសច្ច របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុត ក្នុង
ភក្តីក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកតណ្ហា ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខ-
ណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន និរុដ្ឋតិ ណោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចរណ្ណានំ បរត្តេ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ភន្តិក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋតិ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[១៩៣] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋតីតិ ។ មក្កស្ស ភន្តិក្ខណោ
 តេសំ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ ណោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ
 ន និរុដ្ឋតិ សព្វេសំ ចរណ្ណានំ បរត្តេ មក្ករិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស
 ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ
 មក្កសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋតិ ។ យស្ស វា បន មក្ក-
 សច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។
 សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ ណោ ច តេសំ ទុក្ខ-
 សច្ចំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរណ្ណានំ បរត្តេ មក្ករិប្ប-
 យុត្តចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស
 ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋតិ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនរលត់ទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
ទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
ចាកតណ្ហា ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុង
អរូបភព សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ទុក្ខ-
សច្ច មិនកើតឡើងផង ។

[១៩៣] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច
របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ
និងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
មគ្គសច្ច មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា
មិនរលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ
ទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុត
ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិរោធហារោ

[១៩៤] យស្ស សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ មក្កស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
តេសំ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ មក្ក-
សច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
ណោ មក្ករិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ និរោធសមា-
បដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច
នុប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា
បន មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ
ឧប្បជ្ជតីតិ ។ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ សមុទយ-
សច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
មក្ករិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ
អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈតិ
សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[១៩៥] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

[១៩៦] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ ។ បេ ។
យស្សកម្មិ យស្សយត្ថកម្មិ សទិសំ ។ យស្សយត្ថ-
កេបិ និរោធសមាបដ្ឋានន្តិ^(១) ន កាតព្វំ ។

១ ម. ឯត្តន្តរេ ចេតន្តិ ទិស្សតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

[១៩៤] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ សមុទយសច្ច របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃមគ្គ តែមគ្គសច្ច របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ សមុទយសច្ច របស់ពួកសត្វ
ដែលចូលកាន់និរោធិ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ផង មគ្គសច្ច មិនរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
ចាកតណ្ហា និងក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ សមុទយសច្ច របស់
សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ មគ្គសច្ច របស់ពួកសត្វ ដែលចូល
កាន់និរោធិ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង សមុ-
ទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
តណ្ហា និងក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ។

[១៩៥] ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៩៦] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
។ បេ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណាក្តី ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទី
ណាក្តី ប្រហែល ។ គ្នា ។ ឯពាក្យថា របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធិ
បណ្ឌិត មិនគប្បីធ្វើ ត្រង់ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៩៧] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។ អតីតា
 បុត្តា យថា ឧប្បាទវារេ វិកត្តា ឯវំ ឧប្បាទនិហេនេ-
 មិ អនុលោមម្បិ បច្ចុនិយម្បិ វិកតិតព្វំ ។

[១៩៨] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
 តេសំ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។
 អាមន្តា ។

[១៩៩] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស កដ្ឋក្ខណោ
 អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៩៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។ បុច្ឆា ជាអតីត ដែល លោកចែកហើយ ក្នុងឧប្បាទវារៈ យ៉ាងណា អនុលោមក្តី បច្ចុនិយៈក្តី លោកគប្បីចែក ក្នុងឧប្បាទនិរោធិ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[១៩៨] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែល ជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើត ឡើង តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[១៩៩] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ នឹងកើតឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិពោធាវោ

យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខាសច្ចញ្ច
ឧប្បន្និស្សតិ មក្កសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
បន មក្កសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[២០០] យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បន្និស្សតិ
តស្ស មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យេ បុត្តន្តោ
មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្ប-
ន្និស្សតិ នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ យេ
មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្ប-
ន្និស្សតិ មក្កសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បន្និស្ស-
តិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ មក្កសច្ចំ
និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បន្និ-
ស្សតិ យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច
និរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

[២០១] យត្ថ ទុក្ខាសច្ចំ ឧប្បន្និស្សតិ ។ បេ ។

[២០២] យស្ស យត្ថ ទុក្ខាសច្ចំ ឧប្បន្និស្សតិ
តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំង នោះ នឹងកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាង ទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[២០០] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មគ្គ- សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុប្ផជួន នឹង មិនបាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វណា នឹង បាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វ ណា នឹងរលត់ទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹង រលត់ទៅ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹង រលត់ទៅផង សមុទយសច្ច នឹងកើតឡើងផង ។

[២០១] ទុក្ខសច្ច នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២០២] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អក្ខមក្ខសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
អក្ខមក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ សមុ-
ទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ ឥតរេសំ ចតុរោកាវានំ
បញ្ចរោកាវានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្សកម្មិ
យស្សយត្តកម្មិ សទិសំ ។

[២០៣] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អក្ខមក្ខសមដ្ឋីនំ
អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ខមក្ខំ បដិ-
លភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
ឆោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្ត-
សមដ្ឋីនំ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ
ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ
 ដែលនៅក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
 ពាក្យថា របស់សត្វណាក្តី ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី
 ប្រហែល ។ គ្នា ។

[២០៣] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលនឹងបាន
 នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនរលត់ទៅ តែទុក្ខ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ
 ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិពោធាវោ

[២០៤] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ តស្ស
 មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ
 នុប្បន្និស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស ភន្តក្ខណោ អរហន្តា-
 នំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
 នុប្បន្និស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បន្និស្សតិ ។

[២០៥] យស្ស សមុទយសច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ
 តស្ស មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចំ នុប្បន្និស្សតិ
 នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ អក្កមក្កស្ស
 ភន្តក្ខណោ អរហន្តានំ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច
 នុប្បន្និស្សតិ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស សមុទ-
 យសច្ចំ នុប្បន្និស្សតីតិ ។ យេ បុថុជ្ជនា មក្កំ
 ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

[២០៤] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុង កងក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ នឹងមិនរលត់ទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំង នោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត ជាទីបំផុត មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[២០៥] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវ មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ ប្រសើរ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ នឹងមិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹង មិនរលត់ទៅផង ក្នុងកងក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ សមុទយសច្ច របស់ សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុប្ផជន នឹង មិនបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតិ អក្ក-
មក្កស្ស ភក្កក្កុលោ អរហន្តានំ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច
ន និរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។

[២០៦] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ បេ ។

[២០៧] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។

យស្សកម្មិ យស្សយត្ថកម្មិ សទិសំ ។ បេ ។

សមុទយសច្ចំ មក្កសច្ចំ នាណករណំ ។ អក្កមក្កស្ស
ភក្កក្កុលោ អរហន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច
នុប្បជ្ជិស្សតិ ។

[២០៨] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស

សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា

បន ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្នោនាតីតា បុច្ឆា ឧប្បាទវាវេបិ

ឧប្បាទនិរោធហាវេបិ យស្សកម្មិ យត្ថកម្មិ យស្ស-

យត្ថកម្មិ អនុលោមម្មិ បច្ចុនិយម្មិ សទិសំ ។

អសម្មោហាន្តេន វិភជិតព្វំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ
មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ នឹងមិនរលត់ទៅផង សមុទយសច្ច
នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ។

[២០៦] ទុក្ខសច្ច នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២០៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។
ពាក្យថា របស់សត្វណាក្តី ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី
ប្រហែល ។ គ្នា ។ បេ ។ សមុទយសច្ច មគ្គសច្ច មានការធ្វើផ្សេង ។
គ្នា ។ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វ
ទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង សមុទយសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង
ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ។

[២០៨] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ច របស់
សត្វនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត របស់សត្វណា
។ បេ ។ បុច្ឆា ជាអតីត (លោកចែកហើយ) ដោយបច្ចុប្បន្ន ពាក្យ
ថា របស់សត្វណាក្តី ពាក្យថា ក្នុងទីណាក្តី ពាក្យថា របស់សត្វណា
ក្នុងទីណាក្តី អនុលោមក្តី បច្ចុនិយៈក្តី ទាំងអស់នេះ ក្នុងឧប្បាទវារៈ
និងឧប្បាទនិរោធាវារៈ ប្រហែល ។ គ្នា ។ បណ្ឌិត ដែលមិនវង្វេង
គប្បីចែកផងចុះ ។

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិពោធាវោ

[២០៩] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ
ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។
យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ បរត្តេ
ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ
នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធហារៈ

[២០៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំង-
 ឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ
 ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ តែ
 សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ទុក្ខ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាល
 ច្បុត ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 មគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់
 ទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ
 ទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច កើត
 ឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២១០] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិ-
លភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ នោ
ច តេសំ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ អក្កមក្កស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិ-
លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ
ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្ប-
ជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
អក្កមក្កស្ស ភន្តិក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ
យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ
បរត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច
ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិ-
ស្សតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ អក្កមក្កស្ស

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២១០] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ និង
ពួកសត្វនោះ ។ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
កើតឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួក
សត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
កើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច
របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងភង្គក្ខ-
ណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុង
ភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលច្បត ក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព
មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិពោធាវោ

ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ក-
មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ
បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច
និរុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២១១] យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យេ បុថុជ្ជនា មក្កំ ន
បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ
តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សមុទយ-
សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ
ឧប្បជ្ជតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិល-
ភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ភដ្ឋក្ខណោ តណ្ហាវិប្ប-
យុត្តចិត្តេ វត្តមារេ និពោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញសត្តានំ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួក
សត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វ
ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើង
ផង ។

[២១១] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុគ្គជួន នឹងមិន
បាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ ។ កើតឡើង ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់
ទៅទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វ
នោះ ។ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
តណ្ហា ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ
សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវ
មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏
ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃចិត្តនោះ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូលទៅ កាន់
និរោធិ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងភក្តីក្ខណៈ
នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តេសំ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ ណោ ច តេសំ សមុទ-
យសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិ-
ស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២១២] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

[២១៣] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ អហាដ្ឋានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧប-
បជ្ជដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ណោ
ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ ឥត-
រេសំ ចតុរោការំ បញ្ចរោការំ ឧបបជ្ជដ្ឋានំ បរត្តេ
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច
ឧប្បជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ចតុរោការា បញ្ច-
រោការា ចរដ្ឋានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា
នឹងបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង សមុ-
ទយសច្ច កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា ។

[២១២] ទុក្ខសច្ច កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២១៣] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខ-
សច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ
កាលចូលទៅ កាន់ចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង
សមុទយសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុ-
ទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់
សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្យុត ចាក
ចតុវេការភព និងចាកបញ្ចវេការភព ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព

សច្ចយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ចតុរោការំ បញ្ចរោការំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២១៤] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិល-
ភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ អនាយំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មក្ក-
សច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិល-
ភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មក្ក-
សច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ
និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែ
ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
កាលចូលទៅ កាន់ចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ
ផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២១២] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់
ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិន
បាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ និងរបស់ពួក
សត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់អបាយ និងអសញ្ញសត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួក
សត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វ
ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង
ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់
ទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខ-
 ណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 ចវដ្ឋានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស
 ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ
 និរុដ្ឋិស្សតិ ដោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
 អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋដ្ឋានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្ក-
 សច្ចញ្ច ជិរុដ្ឋិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២១៥] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ ។ អាចាយិកានំ
 យេ ច បុត្តដ្ឋនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ ដោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
 ភ្នំក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ
 ក្នុងភ្នំក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ក្នុងភ្នំ-
 ក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល
 ក្នុងអរូបភព មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
 តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទ-
 ក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទ-
 ក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់
 ទៅផង ទុក្ខសច្ច នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២១៥] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ សមុទយសច្ច
 របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ។ ដែលជា
 បុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទ-
 ក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មក្ក-
 សច្ចញ្ច និរុជ្ឈិតស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិតស្សតិ តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តវា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិ-
 ស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ភដ្ឋក្ខណោ តណ្ហាវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តេ វត្តមាណេ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ និរុជ្ឈិតស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ យេ
 មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិតស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

[២១៦] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិតស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស
 ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ន
 និរុជ្ឈិតស្សតិ អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អវហន្តានំ

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ ។ កើត
 ឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ
 ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវ
 មគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ មគ្គសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ ។ នឹង
 រលត់ទៅ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាក
 តណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ
 មគ្គសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ ។ នឹងរលត់ទៅផង សមុទយសច្ច កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា ។

[២១៦] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្យុត
 ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ
 នឹងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ
 ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អរូបេ
 មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
 តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ
 អក្កមក្កស្ស ភន្តិក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខ-
 ណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិ-
 ស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស
 ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សមុទយ-
 សច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

[២១៧] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ មក្កស្ស ភន្តិក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ យេ ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត នឹងមិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព ។

[២១៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ

សច្ចយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធាវោ

តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ អក្កមក្កស្ស ភន្តក្ខណោ អរហន្តានំ
 ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភន្ត-
 ក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មក្កសច្ចំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ ។ អរ-
 ហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជនា
 មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ឆោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ អក្ក-
 មក្កស្ស ភន្តក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស
 ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ពួកសត្វទាំងនោះ កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
នឹងមិនរលត់ទៅទេ ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ។ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិន
បាន នូវមគ្គ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត មិនកើតឡើងផង
មគ្គសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព ។ មួយយ៉ាងទៀត
មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
មិនកើតឡើងឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ និងរបស់
ពួកសត្វនោះ ។ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខ-
ណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន នឹងមិនរលត់ទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
មិនកើតឡើងទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ។ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន
នូវមគ្គ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព និង
មិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២១៨] យស្ស សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិ-
លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ
ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ភន្តិក្ខ-
ណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាទេ និរោធសមាបន្នានំ
អសញ្ញសត្តានំ តេសំ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ នោ
ច តេសំ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ អក្កមក្កស្ស
ភន្តិក្ខណោ អរហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន
បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ភន្តិក្ខណោ តណ្ហា-
រិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាទេ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញ-
សត្តានំ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ចុ នុប្បជ្ជតិ មក្ក-
សច្ចញ្ចុ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មក្ក-
សច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ នុប្ប-
ជ្ជតីតិ ។ យេ បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មក្កសច្ចំ
ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ
នុប្បជ្ជតិ អក្កមក្កស្ស ភន្តិក្ខណោ អរហន្តានំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២១៨] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវ
មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រ-
សើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
ចិត្តនោះ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ និងរបស់ពួកសត្វ ដែល
ចូលទៅកាន់និរោធន និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុង
ប្រព្រឹត្តទៅ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់
ទៅទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃ
មគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវ
មគ្គ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលទៅកាន់និរោធន និងរបស់ពួកអសញ្ញា-
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុង
ភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុង
ប្រព្រឹត្តទៅ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិន
រលត់ទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ
ណា ជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ។
នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា តែសមុទយសច្ច របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្ត
ទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ

សច្ចយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិពោធាវោ

យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
តណ្ហាយ ភក្កក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាណេ
និពោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ មក្កសច្ចញ្ច
ន និរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[២១៩] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ ។ យេ ។

[២២០] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ ចតុរោ-
កាវា បញ្ចរោកាវា ចវដ្ឋានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភក្ក-
ក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខ-
ណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច
តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ អក្កមក្កស្ស
ភក្កក្ខណោ អរហដ្ឋានំ ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស
ច ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តា ចវដ្ឋានំ តេសំ
តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច ន
និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ
ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ ។

សច្ចយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ដែលជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់
និរោធន និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង សមុទ-
យសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែល
ចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ។

[២១៩] ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ លេ ។

[២២០] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
សត្វ កាលច្យុត ចាកចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូប-
ភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែសមុទយសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ទុក្ខសច្ច
របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់
សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃ
ចិត្តណា ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត ចាកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងភង្គ-
ក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព
មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
ទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 អសញ្ញាសត្តំ ឧបបន្តន្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ
 នុប្បន្តតិ អក្កមក្កស្ស ភន្តិក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
 ភន្តិក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស
 ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តា ចរន្តានំ
 តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច នុប្បន្តតិ ។

[២២១] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បន្តតិ
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ មក្កស្ស
 ភន្តិក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ យេ
 ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ បរត្តេ
 ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អរូបេ មក្កស្ស ច ផលស្ស
 ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ នុប្បន្តតិ
 ឆោ ច តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏
 ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចូលទៅកាន់
 អសញ្ញាសត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 នោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រ-
 សើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត ចាក
 អសញ្ញាសត្វ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ
 និងផល ក្នុងអរូបភព នឹងមិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។

[២២១] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងភង្គក្ខណៈ
 នៃមគ្គ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃ
 ចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលច្យុត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព
 ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ

សច្ចយមកេ បរិគ្គិវារស្ស ឧប្បាទនិពោធាវោ

អក្កមក្កស្ស ភក្កក្កុលោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ភក្កក្កុលោ
យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ
បរត្តេ ចិត្តស្ស ភក្កក្កុលោ អរូបេ មក្កស្ស ច
ផលស្ស ច ឧប្បាទក្កុលោ អចាយា អសញ្ញាសត្តា
ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ មក្ក-
សច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ
ទុប្បជ្ជតិ ។ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ
យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ អចាយំ
អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ន
និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្ប-
ជ្ជតិ អក្កមក្កស្ស ភក្កក្កុលោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
ភក្កក្កុលោ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
តេសំ ចរន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ភក្កក្កុលោ អរូបេ
មក្កស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្កុលោ អចាយា
អសញ្ញាសត្តា ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច ន
និរុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

សច្ចៈមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវារៈ

ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងកង្ក-
ក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត និងរបស់ពួកសត្វនោះ កាលច្យុត ចាក
អបាយ និងចាកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងមិនរលត់
ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
មគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច
របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ និងរបស់ពួកសត្វនោះ កាល
ចូលទៅកាន់អបាយ និងកាន់អសញ្ញាសត្វ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មគ្គសច្ច របស់
ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួក
សត្វនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ កាលច្យុត និង
របស់ពួកសត្វនោះ កាលច្យុត ចាកអបាយ និងចាកអសញ្ញាសត្វ
នឹងមិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃ
ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព
ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២២២] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ
ចញ្ញោ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ភក្កៈ-
ក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ
សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មក្ក-
សច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ អក្កមក្កស្ស ភក្កៈក្ខណោ អរ-
ហាណ្ណានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
តេសំ តណ្ហាយ ភក្កៈក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ
វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយ-
សច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ មក្កសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ មក្កសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាចាយិ-
កានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្ក-
សច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយ-
សច្ចំ នុប្បជ្ជតិ អក្កមក្កស្ស ភក្កៈក្ខណោ អរហាណ្ណានំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២២២] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ ។ មិនកើតឡើង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុប្ផជន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃតណ្ហា ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ

សច្ចយមកេ បរិញ្ញាវារោ

យេ ច បុត្តជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
តណ្ហាយ ភដ្ឋក្ខណោ តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមនោ
អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច ន ជិវុជ្ជិ-
ស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[២២៣] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស សមុទ-
យសច្ចំ ជិវុជ្ជិស្សតីតិ ។ យថា និរោធរាមេ អតីតេ-
នាណគតា^(១) បុច្ឆា អនុលោមម្បិ បច្ចនិយម្បិ វិភត្តំ^(២)
ឯវំ ឧប្បាទនិរោធរាមេ អសម្មោហន្តេន វិភជិតព្វំ ។

ឧប្បាទនិរោធរាមេ និដ្ឋិតំ ។

បរិគ្គិវារោ ។

បរិញ្ញាវារោ

[២២៤] យោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជាណតិ សោ សមុទ-
យសច្ចំ បដហតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា បន
សមុទយសច្ចំ បដហតិ សោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជាណ-
តីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជាណតិ
សោ សមុទយសច្ចំ នប្បដហតីតិ ។ អាមន្តា ។
យោ វា បន សមុទយសច្ចំ នប្បដហតិ សោ
ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជាណតីតិ ។ អាមន្តា ។

១ ម. អតីតានាគតា ។ ២ ម. វិភត្តា ។

សច្ចយមកៈ បរិញ្ញាវារៈ

ដែលជាបុប្ផជួន នឹងមិនបាន នូវមគ្គ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ ។

[២២៣] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ បុច្ឆា ជាអតីត និងអនាគត ជាអនុលោមក្តី ជាបច្ចុប្បន្ន ដែលលោកចែកហើយ ក្នុងនិរោធាវារៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត ដែលមិនវង្វេង គប្បីចែក ក្នុងឧប្បាទនិរោធាវារៈ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ឧប្បាទនិរោធាវារៈ ។

ចប់ បរិញ្ញាវារៈ ។

បរិញ្ញាវារៈ

[២២៤] សត្វណា កំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ច សត្វនោះ លះបង់ នូវសមុទយសច្ចឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា លះបង់ នូវសមុទយសច្ច សត្វនោះ កំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ចឬ ។ អើ ។ សត្វណា មិនកំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ច សត្វនោះ មិនលះបង់ នូវសមុទយសច្ចឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា មិនលះបង់ នូវសមុទយសច្ច សត្វនោះ មិនកំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ចឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២២៥] យោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជានិត្ត សោ សមុ-
 ទយសច្ចំ បដហិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា បន
 សមុទយសច្ចំ បដហិត្ត សោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជា-
 និត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជានិត្ត
 សោ សមុទយសច្ចំ នប្បដហិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យោ វា បន សមុទយសច្ចំ នប្បដហិត្ត សោ
 ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជានិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[២២៦] យោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជានិស្សតិ សោ
 សមុទយសច្ចំ បដហិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា
 បន សមុទយសច្ចំ បដហិស្សតិ សោ ទុក្ខសច្ចំ បរិ-
 ជានិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិ-
 ជានិស្សតិ សោ សមុទយសច្ចំ នប្បដហិស្សតីតិ ។
 អាមន្តា ។ យោ វា បន សមុទយសច្ចំ នប្បដហិស្សតិ
 សោ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជានិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២២៧] យោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជានាតិ សោ សមុ-
 ទយសច្ចំ បដហិត្តាតិ ។ នោ ។ យោ វា បន
 សមុទយសច្ចំ បដហិត្ត សោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជា-
 នាតីតិ ។ នោ ។ យោ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជានាតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២២៥] សត្វណា កំណាត់ដឹងហើយ នូវទុក្ខសច្ច សត្វនោះ លះបង់ហើយ នូវសមុទយសច្ចប្ប ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា លះបង់ហើយ នូវសមុទយសច្ច សត្វនោះ កំណាត់ដឹងហើយ នូវទុក្ខសច្ចប្ប ។ អើ ។ សត្វណា មិនកំណាត់ដឹងហើយ នូវទុក្ខសច្ច សត្វនោះ មិនលះបង់ហើយ នូវសមុទយសច្ចប្ប ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា មិនលះបង់ហើយ នូវសមុទយសច្ច សត្វនោះ មិនកំណាត់ដឹងហើយ នូវទុក្ខសច្ចប្ប ។ អើ ។

[២២៦] សត្វណា នឹងកំណាត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ច សត្វនោះ នឹងលះបង់ នូវសមុទយសច្ចប្ប ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា នឹងលះបង់ នូវសមុទយសច្ច សត្វនោះ នឹងកំណាត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ចប្ប ។ អើ ។ សត្វណា នឹងមិនកំណាត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ច សត្វនោះ នឹងមិនលះបង់ នូវសមុទយសច្ចប្ប ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា នឹងមិនលះបង់ នូវសមុទយសច្ច សត្វនោះ នឹងមិនកំណាត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ចប្ប ។ អើ ។

[២២៧] សត្វណា កំណាត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ច សត្វនោះ លះបង់ហើយ នូវសមុទយសច្ចប្ប ។ មិនមែនទេ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា លះបង់ហើយ នូវសមុទយសច្ច សត្វនោះ កំណាត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ចប្ប ។ មិនមែនទេ ។ សត្វណា មិនកំណាត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ច

សច្ចយមកេ បរិញ្ញាវារោ

សោ សមុទយសច្ចំ នប្បជហិត្តាតិ ។ អរហា ទុក្ខសច្ចំ
 ន បរិជាណាតិ នោ ច សមុទយសច្ចំ នប្បជហិត្ត
 អក្កមក្កសមដ្ឋិត្តា អរហន្តញ្ច បរេត្វា អរសេសា
 បុក្កលា ទុក្ខសច្ចញ្ច ន បរិជានន្តិ សមុទយសច្ចញ្ច
 នប្បជហិត្ត ។ យោ វា បន សមុទយសច្ចំ នប្ប-
 ជហិត្ត សោ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជាណាតីតិ ។ អក្ក-
 មក្កសមដ្ឋិ សមុទយសច្ចំ នប្បជហិត្ត នោ ច ទុក្ខ-
 សច្ចំ ន បរិជាណាតិ អក្កមក្កសមដ្ឋិត្តា អរហន្តញ្ច
 បរេត្វា អរសេសា បុក្កលា សមុទយសច្ចញ្ច នប្ប-
 ជហិត្ត ទុក្ខសច្ចញ្ច ន បរិជានន្តិ ។

[២២៨] យោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជាណាតិ សោ
 សមុទយសច្ចំ បជហិត្តិតិ ។ នោ ។ យោ វា
 បន សមុទយសច្ចំ បជហិត្តិតិ សោ ទុក្ខសច្ចំ
 បរិជាណាតីតិ ។ នោ ។ យោ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជា-
 ណាតិ សោ សមុទយសច្ចំ នប្បជហិត្តិតិ ។ យេ
 មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជានន្តិ
 នោ ច សមុទយសច្ចំ នប្បជហិត្តិតិ អរហា យេ
 ច បុត្តដ្ឋនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ន បរិជានន្តិ សមុទយសច្ចញ្ច នប្បជហិត្តិតិ ។

សច្ចយមកៈ បរិញ្ញាវារៈ

សត្វនោះ មិនលះបង់ហើយ នូវសមុទយសច្ចប្ប ។ ព្រះអរហន្ត មិនកំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ច តែមិនមែនជាមិនលះបង់ហើយ នូវសមុទយសច្ចទេ ពួកបុគ្គល ដ៏សេស លើកលែងតែបុគ្គល ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងព្រះអរហន្តចេញ មិនកំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ចផង មិនលះបង់ហើយ នូវសមុទយសច្ចផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា មិនលះបង់ហើយ នូវសមុទយសច្ច សត្វនោះ មិនកំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ចប្ប ។ បុគ្គល ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ មិនលះបង់ហើយ នូវសមុទយសច្ច តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ចទេ ពួកបុគ្គលដ៏សេស លើកលែងតែបុគ្គលដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងព្រះអរហន្តចេញ មិនលះបង់ហើយ នូវសមុទយសច្ចផង មិនកំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ចផង ។

[២២៨] សត្វណា កំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ច សត្វនោះ នឹងលះបង់ នូវសមុទយសច្ចប្ប ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា នឹងលះបង់ នូវសមុទយសច្ច សត្វនោះ កំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ចប្ប ។ មិនមែនទេ ។ សត្វណា មិនកំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ច សត្វនោះ នឹងមិនលះបង់ នូវសមុទយសច្ចប្ប ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គ ពួកសត្វនោះ មិនកំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ច តែមិនមែនជានឹងមិនលះបង់ នូវសមុទយសច្ចទេ ព្រះអរហន្ត និងពួកបុប្ផជនណា នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ព្រះអរហន្ត និងពួកបុប្ផជននោះ មិនកំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ចផង នឹងមិនលះបង់ នូវសមុទយសច្ចផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យោ វា បន សមុទយសច្ចំ នប្បជហិស្សតិ សោ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ន បរិជាណាតីតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋី សមុទយ-
 សច្ចំ នប្បជហិស្សតិ នោ ច សមុទយសច្ចំ ន បរិ-
 ជាណាតិ អរហា យេ ច បុុុដ្ឋនា មក្កំ ន បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេ សមុទយសច្ចញ្ច នប្បជហិស្សន្តិ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ន បរិជានន្តិ ។

[២២៩] យោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជានិត្ត សោ សមុទយ-
 សច្ចំ បជហិស្សតីតិ ។ នោ ។ យោ វា បន សមុទយ-
 សច្ចំ បជហិស្សតិ សោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជានិត្តាតិ ។
 នោ ។ យោ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជានិត្ត សោ សមុទយ-
 សច្ចំ នប្បជហិស្សតីតិ ។ យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
 តេ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជានិត្ត នោ ច សមុទយសច្ចំ
 នប្បជហិស្សន្តិ អក្កមក្កសមដ្ឋី យេ ច បុុុដ្ឋនា មក្កំ
 ន បដិលភិស្សន្តិ តេ ទុក្ខសច្ចញ្ច ន បរិជានិត្ត
 សមុទយសច្ចញ្ច នប្បជហិស្សន្តិ ។ យោ វា បន

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា នឹងមិនលះបង់ នូវសមុទយសច្ច សត្វនោះ
មិនកំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ចប្ប ។ បុគ្គលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹង
មិនលះបង់ នូវសមុទយសច្ច តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹង នូវសមុទយ-
សច្ចទេ ព្រះអរហន្ត និងពួកបុប្ផជន ណា នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ព្រះ
អរហន្ត និងពួកបុប្ផជន នោះ នឹងមិនលះបង់ នូវសមុទយសច្ចផង មិន
កំណត់ដឹង នូវទុក្ខសច្ចផង ។

[២២៧] សត្វណា កំណត់ដឹងហើយ នូវទុក្ខសច្ច សត្វនោះ
នឹងលះបង់ នូវសមុទយសច្ចប្ប ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
សត្វណា នឹងលះបង់ នូវសមុទយសច្ច សត្វនោះ កំណត់ដឹងហើយ នូវ
ទុក្ខសច្ចប្ប ។ មិនមែនទេ ។ សត្វណា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវទុក្ខ-
សច្ច សត្វនោះ នឹងមិនលះបង់ នូវសមុទយសច្ចប្ប ។ ពួកសត្វណា
នឹងបាន នូវមគ្គ ពួកសត្វនោះ មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវទុក្ខសច្ច តែ
មិនមែនជានឹងមិនលះបង់ នូវសមុទយសច្ចទេ បុគ្គលដែលប្រកបដោយ
មគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកបុប្ផជន ណា នឹងមិនបាន នូវមគ្គ បុគ្គលប្រកប
ដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកបុប្ផជន នោះ មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវទុក្ខសច្ច
ផង នឹងមិនលះបង់ នូវសមុទយសច្ចផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា

សង្ខារយមកេ បណ្ណត្តិវារស្ស ឧទ្ទេសោ

សមុទយសច្ចំ នប្បជហិស្សតិ សោ ទុក្ខសច្ចំ ន
 បរិជានិត្តាតិ ។ អរហា សមុទយសច្ចំ នប្បជ-
 ហិស្សតិ នោ ច ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជានិត្ត អក្ក-
 មក្កសមដ្ឋី យេ ច បុត្តជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេ សមុទយសច្ចុញ្ច នប្បជហិស្សន្តិ ទុក្ខសច្ចុញ្ច
 ន បរិជានិត្ត ។

បរិញ្ញាវារំ និដ្ឋិតំ ។

សច្ចយមកំ និដ្ឋិតំ ។

សង្ខារយមកំ

បណ្ណត្តិវារោ

[២៣០] តយោ សង្ខារោ កាយសង្ខារោ វចី-
 សង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ ។ អស្សាសបស្សាសា កាយ-
 សង្ខារោ វិតក្កវិចារោ វចីសង្ខារោ សញ្ញា ច វេទនា
 ច ចិត្តសង្ខារោ បរេត្វា វិតក្កវិចារោ សព្វេហិ ចិត្ត-
 សម្បយុត្តកា ធម្មា ចិត្តសង្ខារោ ។

ឧទ្ទេសវារោ

[២៣១] កាយោ កាយសង្ខារោ កាយសង្ខារោ
 កាយោ ។ វចី វចីសង្ខារោ វចីសង្ខារោ វចី ។ ចិត្តំ
 ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តំ ។

សង្ខារយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ ឧទ្ទេស

នឹងមិនលះបង់ នូវសមុទយសច្ចុ សត្វនោះ ឈ្មោះថា មិនកំណត់ដឹង ហើយ នូវទុក្ខសច្ចុ ។ ព្រះអរហន្ត នឹងមិនលះបង់ នូវសមុទយសច្ចុ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវទុក្ខសច្ចុទេ ពួកបុគ្គលប្រកបដោយ មគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកបុប្ផជន ណា នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ពួកបុគ្គល ប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកបុប្ផជន នោះ នឹងមិនលះបង់ នូវ សមុទយសច្ចុផង មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវទុក្ខសច្ចុផង ។

ចប់ បរិញ្ញាវារៈ ។

ចប់ សច្ចយមកៈ ។

សង្ខារយមកៈ

បណ្ណត្តិវារៈ

[២៣០] សង្ខារ ៣ យ៉ាង គឺ កាយសង្ខារ ១ វចីសង្ខារ ១ ចិត្តសង្ខារ ១ ។ ពួកអស្សាសបស្សាសៈ ឈ្មោះថា កាយសង្ខារ ពួក វិតក្កវិចារៈ ឈ្មោះថា វចីសង្ខារ សញ្ញានិងវេទនា ឈ្មោះថា ចិត្តសង្ខារ ពួកធម៌ទាំងអស់ ដែលសម្បយុត្តដោយចិត្ត រៀរលែងតែពួកវិតក្កៈនិង វិចារៈចេញ ឈ្មោះថា ចិត្តសង្ខារដែរ ។

ឧទ្ទេសវារៈ

[២៣១] កាយ ហៅថា កាយសង្ខារ កាយសង្ខារ ហៅថា កាយ ។ វចី ហៅថា វចីសង្ខារ វចីសង្ខារ ហៅថា វចី ។ ចិត្ត ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា ចិត្ត ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២៣២] ន កាយោ ន កាយសង្ខារោ ន
 កាយសង្ខារោ ន កាយោ ។ ន វេទី ន វេទិ-
 សង្ខារោ ន វេទិសង្ខារោ ន វេទី ។ ន ចិត្តំ ន
 ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្តំ ។

[២៣៣] កាយោ កាយសង្ខារោ សង្ខារោ
 វេទិសង្ខារោ ។ កាយោ កាយសង្ខារោ សង្ខារោ
 ចិត្តសង្ខារោ ។ វេទី វេទិសង្ខារោ សង្ខារោ កាយ-
 សង្ខារោ ។ វេទី វេទិសង្ខារោ សង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ ។
 ចិត្តំ ចិត្តសង្ខារោ សង្ខារោ កាយសង្ខារោ ។ ចិត្តំ
 ចិត្តសង្ខារោ សង្ខារោ វេទិសង្ខារោ ។

[២៣៤] ន កាយោ ន កាយសង្ខារោ ន
 សង្ខារោ ន វេទិសង្ខារោ ។ ន កាយោ ន កាយ-
 សង្ខារោ ន សង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ។ ន វេទី ន
 វេទិសង្ខារោ ន សង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ ។ ន វេទី
 ន វេទិសង្ខារោ ន សង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ។ ន ចិត្តំ
 ន ចិត្តសង្ខារោ ន សង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៣២] មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារ មិនមែន
កាយសង្ខារ មិនហៅថា កាយ ។ មិនមែនវចី មិនហៅថា វចីសង្ខារ
មិនមែនវចីសង្ខារ មិនហៅថា វចី ។ មិនមែនចិត្ត មិនហៅថា ចិត្ត-
សង្ខារ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្ត ។

[២៣៣] កាយ ហៅថា កាយសង្ខារ សង្ខារទាំងឡាយ ហៅ
ថា វចីសង្ខារ ។ កាយ ហៅថា កាយសង្ខារ សង្ខារទាំងឡាយ ហៅ
ថា ចិត្តសង្ខារ ។ វចី ហៅថា វចីសង្ខារ សង្ខារទាំងឡាយ ហៅថា
កាយសង្ខារ ។ វចី ហៅថា វចីសង្ខារ សង្ខារទាំងឡាយ ហៅថា
ចិត្តសង្ខារ ។ ចិត្ត ហៅថា ចិត្តសង្ខារ សង្ខារទាំងឡាយ ហៅថា
កាយសង្ខារ ។ ចិត្ត ហៅថា ចិត្តសង្ខារ សង្ខារទាំងឡាយ ហៅថា
វចីសង្ខារ ។

[២៣៤] មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារ មិនមែនសង្ខារ
ទាំងឡាយ មិនហៅថា វចីសង្ខារ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយ-
សង្ខារ មិនមែនសង្ខារទាំងឡាយ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ ។ មិនមែន
វចី មិនហៅថា វចីសង្ខារ មិនមែនសង្ខារទាំងឡាយ មិនហៅថា
កាយសង្ខារ ។ មិនមែនវចី មិនហៅថា វចីសង្ខារ មិនមែនសង្ខារ
ទាំងឡាយ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ ។ មិនមែនចិត្ត មិនហៅថា
ចិត្តសង្ខារ មិនមែនសង្ខារទាំងឡាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារ ។

សង្ខារយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

ន ចិត្តំ ន ចិត្តសង្ខារោ ន សង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ ។

[២៣៥] កាយសង្ខារោ វចីសង្ខារោ វចីសង្ខារោ
កាយសង្ខារោ ។ កាយសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ
ចិត្តសង្ខារោ កាយសង្ខារោ ។ វចីសង្ខារោ ចិត្ត-
សង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ វចីសង្ខារោ ។

[២៣៦] ន កាយសង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ ន
វចីសង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ ។ ន កាយសង្ខារោ
ន ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ន កាយ-
សង្ខារោ ។ ន វចីសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្ត-
សង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ ។

ឧទ្ទេសវារោ ។

និទ្ទេសវារោ

[២៣៧] កាយោ កាយសង្ខារោតិ ។ នោ ។
កាយសង្ខារោ កាយោតិ ។ នោ ។ វចី វចីសង្ខារោ-
តិ ។ នោ ។ វចីសង្ខារោ វចីតិ ។ នោ ។ ចិត្តំ
ចិត្តសង្ខារោតិ ។ នោ ។ ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តន្តិ ។ នោ ។

សង្ខារយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

មិនមែនចិត្ត មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ មិនមែនសង្ខារទាំងឡាយ មិនហៅថា វចីសង្ខារ ។

[២៣៥] កាយសង្ខារ ហៅថា វចីសង្ខារ វចីសង្ខារ ហៅថា កាយសង្ខារ ។ កាយសង្ខារ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា កាយសង្ខារ ។ វចីសង្ខារ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា វចីសង្ខារ ។

[២៣៦] មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា វចីសង្ខារ មិនមែនវចីសង្ខារ មិនហៅថា កាយសង្ខារ ។ មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា កាយសង្ខារ ។ មិនមែនវចីសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា វចីសង្ខារ ។

ចប់ ឧទ្ទេសវារៈ ។

និទ្ទេសវារៈ

[២៣៧] កាយ ហៅថា កាយសង្ខារឬ ។ មិនមែនទេ ។ កាយសង្ខារ ហៅថា កាយឬ ។ មិនមែនទេ ។ វចី ហៅថា វចីសង្ខារឬ ។ មិនមែនទេ ។ វចីសង្ខារ ហៅថា វចីឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្ត ហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា ចិត្តឬ ។ មិនមែនទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២៣៨] ន កាយោ ន កាយសង្ខារោតិ ។
 កាយសង្ខារោ ន កាយោ កាយសង្ខារោ កាយ
 ញ កាយសង្ខារញ បរេត្វា អវសេសា ន ចេវ
 កាយោ ន ច កាយសង្ខារោ ។ ន កាយសង្ខារោ
 ន កាយោតិ ។ កាយោ ន កាយសង្ខារោ
 កាយោ កាយញ កាយសង្ខារញ បរេត្វា អវសេ-
 សា ន ចេវ កាយោ ន ច កាយសង្ខារោ ។ ន
 កាយសង្ខារោ ន កាយោតិ ។ កាយោ ន
 កាយសង្ខារោ កាយោ កាយញ កាយសង្ខារញ
 បរេត្វា អវសេសា ន ចេវ កាយោ ន ច
 កាយសង្ខារោ ។ ន វចី ន វចីសង្ខារោតិ ។ វចី-
 សង្ខារោ ន វចី វចីសង្ខារោ វចិញ វចីសង្ខារញ
 បរេត្វា អវសេសា ន ចេវ វចី ន ច វចីសង្ខារោ ។
 ន វចីសង្ខារោ ន វចិតិ ។ វចី ន វចីសង្ខារោ
 វចី វចិញ វចីសង្ខារញ បរេត្វា អវសេសា ន ចេវ
 វចី ន ច វចីសង្ខារោ ។ ន ចិត្តំ ន ចិត្តសង្ខារោ-
 តិ ។ ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្តំ ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តញ
 ចិត្តសង្ខារញ បរេត្វា អវសេសា ន ចេវ ចិត្តំ ន
 ច ចិត្តសង្ខារោ ។ ន ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្តន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៣៨] មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារឬ ។ កាយ-
សង្ខារ មិនហៅថា កាយទេ ហៅថា កាយសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស
រៀរលែងតែកាយ និងកាយសង្ខារចេញ មិនហៅថា កាយផង មិន
ហៅថា កាយសង្ខារផង ។ មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា កាយឬ ។
កាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារទេ ហៅថា កាយ ឯពួកធម៌ដ៏សេស
រៀរលែងតែកាយ និងកាយសង្ខារចេញ មិនហៅថា កាយផង មិន
ហៅថា កាយសង្ខារផង ។ មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា កាយ
ឬ ។ កាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារទេ ហៅថា កាយ ឯពួកធម៌
ដ៏សេស រៀរលែងតែកាយ និងកាយសង្ខារចេញ មិនហៅថា កាយ
ផង មិនហៅថា កាយសង្ខារផង ។ មិនមែនវចី មិនហៅថា វចី-
សង្ខារឬ ។ វចីសង្ខារ មិនហៅថា វចីទេ ហៅថា វចីសង្ខារ ឯ
ពួកធម៌ដ៏សេស រៀរលែងតែវចី និងវចីសង្ខារចេញ មិនហៅថា វចី
ផង មិនហៅថា វចីសង្ខារផង ។ មិនមែនវចីសង្ខារ មិនហៅថា វចី
ឬ ។ វចី មិនហៅថា វចីសង្ខារទេ ហៅថា វចី ឯពួកធម៌ដ៏សេស
រៀរលែងតែវចី និងវចីសង្ខារចេញ មិនហៅថា វចីផង មិនហៅថា
វចីសង្ខារផង ។ មិនមែនចិត្ត មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ ចិត្ត-
សង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តទេ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស
រៀរលែងតែចិត្ត និងចិត្តសង្ខារចេញ មិនហៅថា ចិត្តផង មិនហៅ
ថា ចិត្តសង្ខារផង ។ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តឬ ។

សង្ខារយមកេ បណ្ណតិវារស្ស និទ្ទេសោ

ចិត្តំ ន ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តំ ចិត្តញ្ច ចិត្តសង្ខារញ្ច
បរេត្វា អវសេសា ន ចេវ ចិត្តំ ន ច ចិត្តសង្ខារោ ។

[២៣៩] កាយោ កាយសង្ខារោតិ ។ នោ ។
សង្ខារោ វចីសង្ខារោតិ ។ វចីសង្ខារោ សង្ខារោ
ចេវ វចីសង្ខារោ ច អវសេសា សង្ខារោ សង្ខារោ^(១)
ន វចីសង្ខារោ ។ កាយោ កាយសង្ខារោតិ ។
នោ ។ សង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោតិ ។ ចិត្តសង្ខារោ
សង្ខារោ ចេវ ចិត្តសង្ខារោ ច អវសេសា សង្ខារោ
សង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ។ វចី វចីសង្ខារោតិ ។
នោ ។ សង្ខារោ កាយសង្ខារោតិ ។ កាយសង្ខារោ
សង្ខារោ ចេវ កាយសង្ខារោ ច អវសេសា សង្ខារោ
សង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ ។ វចី វចីសង្ខារោតិ ។
នោ ។ សង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោតិ ។ ចិត្តសង្ខារោ
សង្ខារោ ចេវ ចិត្តសង្ខារោ ច អវសេសា សង្ខារោ
សង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ។ ចិត្តំ ចិត្តសង្ខារោតិ ។
នោ ។ សង្ខារោ កាយសង្ខារោតិ ។ កាយ-
សង្ខារោ សង្ខារោ ចេវ កាយសង្ខារោ ច

១ ម. អយំ បាហោ នត្តិ ។ ឯវំ សព្វត្តិ ។

សង្ខារយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

ចិត្ត មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារទេ ហៅថា ចិត្ត ឯពួកធម៌ដ៏សេស រៀរ
លែងតែចិត្ត និងចិត្តសង្ខារចេញ មិនហៅថា ចិត្តផង មិនហៅថា
ចិត្តសង្ខារផង ។

[២៣៧] កាយ ហៅថា កាយសង្ខារឬ ។ មិនមែនទេ ។
សង្ខារទាំងឡាយ ហៅថា វចីសង្ខារឬ ។ វចីសង្ខារ ហៅថា សង្ខារផង
ហៅថា វចីសង្ខារផង ឯពួកសង្ខារដ៏សេស ហៅថា សង្ខារទាំងឡាយ
មិនហៅថា វចីសង្ខារទេ ។ កាយ ហៅថា កាយសង្ខារឬ ។ មិន
មែនទេ ។ សង្ខារទាំងឡាយ ហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ ចិត្តសង្ខារ
ហៅថា សង្ខារផង ហៅថា ចិត្តសង្ខារផង ឯពួកសង្ខារដ៏សេស
ហៅថា សង្ខារទាំងឡាយ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារទេ ។ វចី ហៅថា វចី-
សង្ខារឬ ។ មិនមែនទេ ។ សង្ខារទាំងឡាយ ហៅថា កាយសង្ខារ
ឬ ។ កាយសង្ខារ ហៅថា សង្ខារផង ហៅថា កាយសង្ខារផង ឯពួក
សង្ខារដ៏សេស ហៅថា សង្ខារទាំងឡាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារទេ ។
វចី ហៅថា វចីសង្ខារឬ ។ មិនមែនទេ ។ សង្ខារទាំងឡាយ ហៅថាចិត្ត-
សង្ខារឬ ។ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា សង្ខារផង ហៅថា ចិត្តសង្ខារផង ឯពួក
សង្ខារដ៏សេស ហៅថា សង្ខារទាំងឡាយ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារទេ ។ ចិត្ត
ហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ មិនមែនទេ ។ សង្ខារទាំងឡាយ ហៅថា កាយ-
សង្ខារឬ ។ កាយសង្ខារ ហៅថា សង្ខារផង ហៅថា កាយសង្ខារផង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អវសេសា សង្ខារា សង្ខារា ន កាយសង្ខារោ ។ ចិត្តំ
ចិត្តសង្ខារោតិ ។ នោ ។ សង្ខារា វេទីសង្ខារោតិ ។
វេទីសង្ខារោ សង្ខារោ ចេវ វេទីសង្ខារោ ច អវសេសា
សង្ខារា សង្ខារា ន វេទីសង្ខារោ ។

[២៤០] ន កាយោ ន កាយសង្ខារោតិ ។
កាយសង្ខារោ ន កាយោ កាយសង្ខារោ កា-
យញ្ច កាយសង្ខារញ្ច បមេត្វា អវសេសា ន ចេវ
កាយោ ន ច កាយសង្ខារោ ។ ន សង្ខារា ន
វេទីសង្ខារោតិ ។ អាមន្តា ។ ន កាយោ ន កា-
យសង្ខារោតិ ។ កាយសង្ខារោ ន កាយោ កាយ-
សង្ខារោ កាយញ្ច កាយសង្ខារញ្ច បមេត្វា អវសេសា
ន ចេវ កាយោ ន ច កាយសង្ខារោ ។ ន
សង្ខារា ន ចិត្តសង្ខារោតិ ។ អាមន្តា ។ ន វេទី ន
វេទីសង្ខារោតិ ។ វេទីសង្ខារោ ន វេទី វេទីសង្ខារោ
វេទិញ្ច វេទីសង្ខារញ្ច បមេត្វា អវសេសា ន ចេវ វេទី
ន ច វេទីសង្ខារោ ។ ន សង្ខារា ន កាយសង្ខា-
រោតិ ។ អាមន្តា ។ ន វេទី ន វេទីសង្ខារោតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកសង្ខារដ៏សេស ហៅថា សង្ខារទាំងឡាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារ
ទេ ។ ចិត្ត ហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ មិនមែនទេ ។ សង្ខារទាំង-
ឡាយ ហៅថា វចីសង្ខារឬ ។ វចីសង្ខារ ហៅថា សង្ខារផង
ហៅថា វចីសង្ខារផង ឯពួកសង្ខារដ៏សេស ហៅថា សង្ខារទាំងឡាយ
មិនមែនហៅថា វចីសង្ខារទេ ។

[២៤០] មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារឬ ។ កាយ-
សង្ខារ មិនហៅថា កាយទេ ហៅថា កាយសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស
រៀរលែងតែកាយ និងកាយសង្ខារចេញ មិនហៅថា កាយផង មិន
ហៅថា កាយសង្ខារផង ។ មិនមែនសង្ខារទាំងឡាយ មិនហៅថា
វចីសង្ខារឬ ។ អើ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារឬ ។
កាយសង្ខារ មិនហៅថា កាយទេ ហៅថា កាយសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏
សេស រៀរលែងតែកាយ និងកាយសង្ខារចេញ មិនហៅថា កាយផង
មិនហៅថា កាយសង្ខារផង ។ មិនមែនសង្ខារទាំងឡាយ មិនហៅថា
ចិត្តសង្ខារឬ ។ អើ ។ មិនមែនវចី មិនហៅថា វចីសង្ខារឬ ។ វចី-
សង្ខារ មិនហៅថា វចីទេ ហៅថា វចីសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស
លើកលែងតែវចី និងវចីសង្ខារចេញ មិនហៅថា វចីផង មិន
ហៅថា វចីសង្ខារផង ។ មិនមែនសង្ខារទាំងឡាយ មិនហៅថា
កាយសង្ខារឬ ។ អើ ។ មិនមែនវចី មិនហៅថា វចីសង្ខារឬ ។

សង្ខារយមកេ បណ្ណតិវារស្ស និទ្ទេសោ

វេទិសដ្ឋានោ ន វេទិ វេទិសដ្ឋានោ វេទិញ វេទិសដ្ឋានញ
 បបេត្វា អវសេសា ន ចេវ វេទិ ន ច វេទិសដ្ឋានោ ។
 ន សដ្ឋានោ ន ចិត្តសដ្ឋានោតិ ។ អាមន្តា ។ ន
 ចិត្តំ ន ចិត្តសដ្ឋានោតិ ។ ចិត្តសដ្ឋានោ ន ចិត្តំ
 ចិត្តសដ្ឋានោ ចិត្តញ ចិត្តសដ្ឋានញ បបេត្វា អវសេ-
 សា ន ចេវ ចិត្តំ ន ច ចិត្តសដ្ឋានោ ។ ន សដ្ឋានោ
 ន កាយសដ្ឋានោតិ ។ អាមន្តា ។ ន ចិត្តំ ន ចិត្ត-
 សដ្ឋានោតិ ។ ចិត្តសដ្ឋានោ ន ចិត្តំ ចិត្តសដ្ឋានោ
 ចិត្តញ ចិត្តសដ្ឋានញ បបេត្វា អវសេសា ន ចេវ
 ចិត្តំ ន ច ចិត្តសដ្ឋានោ ។ ន សដ្ឋានោ វេទិសដ្ឋា-
 នោតិ ។ អាមន្តា ។

[២៤១] កាយសដ្ឋានោ វេទិសដ្ឋានោតិ ។ នោ ។
 វេទិសដ្ឋានោ កាយសដ្ឋានោតិ ។ នោ ។ កាយសដ្ឋា-
 នោ ចិត្តសដ្ឋានោតិ ។ នោ ។ ចិត្តសដ្ឋានោ កាយ-
 សដ្ឋានោតិ ។ នោ ។ វេទិសដ្ឋានោ ចិត្តសដ្ឋានោតិ ។
 នោ ។ ចិត្តសដ្ឋានោ វេទិសដ្ឋានោតិ ។ នោ ។

[២៤២] ន កាយសដ្ឋានោ ន វេទិសដ្ឋានោ-
 តិ ។ វេទិសដ្ឋានោ ន កាយសដ្ឋានោ វេទិសដ្ឋានោ

សង្ខារយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

វចីសង្ខារ មិនហៅថា វចីទេ ហៅថា វចីសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស លើក
 លែងតែវចី និងវចីសង្ខារចេញ មិនហៅថា វចីផង មិនហៅថា វចី-
 សង្ខារផង ។ មិនមែនសង្ខារទាំងឡាយ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ អើ ។
 មិនមែនចិត្ត មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ ចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តទេ
 ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស លើកលែងតែចិត្ត និងចិត្តសង្ខារ
 ចេញ មិនហៅថា ចិត្តផង មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារផង ។ មិនមែន
 សង្ខារទាំងឡាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារឬ ។ អើ ។ មិនមែនចិត្ត
 មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ ចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តទេ ហៅថា
 ចិត្តសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស លើកលែងតែចិត្ត និងចិត្តសង្ខារចេញ
 មិនហៅថា ចិត្តផង មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារផង ។ មិនមែនសង្ខារ
 ទាំងឡាយ មិនហៅថា វចីសង្ខារឬ ។ អើ ។

[២៤១] កាយសង្ខារ ហៅថា វចីសង្ខារឬ ។ មិនមែនទេ ។
 វចីសង្ខារ ហៅថា កាយសង្ខារឬ ។ មិនមែនទេ ។ កាយសង្ខារ
 ហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា កាយ-
 សង្ខារឬ ។ មិនមែនទេ ។ វចីសង្ខារ ហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ មិន
 មែនទេ ។ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា វចីសង្ខារឬ ។ មិនមែនទេ ។

[២៤២] មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា វចីសង្ខារឬ ។
 វចីសង្ខារ មិនហៅថា កាយសង្ខារទេ ហៅថា វចីសង្ខារ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

កាយសង្ខារញ្ច វេទិសង្ខារញ្ច បរិយេត្តា អវសេសា ន
 ចេវ កាយសង្ខារោ ន ច វេទិសង្ខារោ ។ ន វេទិសង្ខា-
 រោ ន កាយសង្ខារោតិ ។ កាយសង្ខារោ ន វេទិ-
 សង្ខារោ កាយសង្ខារោ វេទិសង្ខារញ្ច កាយសង្ខា-
 រញ្ច បរិយេត្តា អវសេសា ន ចេវ វេទិសង្ខារោ ន ច
 កាយសង្ខារោ ។ ន កាយសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខា-
 រោតិ ។ ចិត្តសង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ
 កាយសង្ខារញ្ច ចិត្តសង្ខារញ្ច បរិយេត្តា អវសេសា
 ន ចេវ កាយសង្ខារោ ន ច ចិត្តសង្ខារោ ។
 ន ចិត្តសង្ខារោ ន កាយសង្ខារោតិ ។ កាយ-
 សង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ កាយសង្ខារោ ចិត្តសង្ខា-
 រញ្ច កាយសង្ខារញ្ច បរិយេត្តា អវសេសា ន ចេវ
 ចិត្តសង្ខារោ ន ច កាយសង្ខារោ ។ ន វេទិសង្ខា-
 រោ ន ចិត្តសង្ខារោតិ ។ ចិត្តសង្ខារោ ន វេទិសង្ខា-
 រោ ចិត្តសង្ខារោ វេទិសង្ខារញ្ច ចិត្តសង្ខារញ្ច បរិយេ-
 ត្តា អវសេសា ន ចេវ វេទិសង្ខារោ ន ច ចិត្ត-
 សង្ខារោ ។ ន ចិត្តសង្ខារោ ន វេទិសង្ខារោតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកធម៌ដ៏សេស រៀរលែងតែកាយសង្ខារ និងវចីសង្ខារចេញ មិនហៅ
 ថា កាយសង្ខារផង មិនហៅថា វចីសង្ខារផង ។ មិនមែនវចីសង្ខារ
 មិនហៅថា កាយសង្ខារឬ ។ កាយសង្ខារ មិនហៅថា វចីសង្ខារទេ
 ហៅថា កាយសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស រៀរលែងតែវចីសង្ខារ និងកាយ-
 សង្ខារចេញ មិនហៅថា វចីសង្ខារផង មិនហៅថា កាយសង្ខារផង ។
 មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ ចិត្តសង្ខារ មិន
 ហៅថា កាយសង្ខារទេ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស រៀរ
 លែងតែកាយសង្ខារ និងចិត្តសង្ខារចេញ មិនហៅថា កាយសង្ខារផង
 មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារផង ។ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា កាយ-
 សង្ខារឬ ។ កាយសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារទេ ហៅថា កាយ-
 សង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស រៀរលែងតែចិត្តសង្ខារ និងកាយសង្ខារចេញ
 មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារផង មិនហៅថា កាយសង្ខារផង ។ មិនមែន
 វចីសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ ចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា វចី-
 សង្ខារទេ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស រៀរលែងតែវចីសង្ខារ
 និងចិត្តសង្ខារចេញ មិនហៅថា វចីសង្ខារផង មិនហៅថា ចិត្ត-
 សង្ខារផង ។ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា វចីសង្ខារឬ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

វេទីសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ វេទីសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ
វេទីសង្ខារោ បរិសេសោ ន ចេវ ចិត្ត-
សង្ខារោ ន ច វេទីសង្ខារោ ។

បណ្ណត្តិវារោ ។

បវត្តិវារោ

[២៤៣] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស វេទីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិណា វិតក្កវិចារោ-
ហិ អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ វេទីសង្ខារោ
ឧប្បជ្ជតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ
អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ កាយ-
សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទីសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។
យស្ស វា បន វេទីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិណា អស្សាសប្ប-
ស្សាសេហិ វិតក្កវិចារានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
វេទីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ
ឧប្បជ្ជតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ
អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វេទី-
សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

វចីសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារទេ ហៅថា វចីសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏
សេស រៀរលែងតែចិត្តសង្ខារ និងវចីសង្ខារចេញ មិនហៅថា ចិត្ត-
សង្ខារផង មិនហៅថា វចីសង្ខារផង ។

ចប់ បណ្ណត្តិវារៈ ។

បវត្តិវារៈ

[២៤៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង វចីសង្ខារ របស់
សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ព្រោះរៀរ ចាកពួក
វិតក្កៈ និងវិចារៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
ពួកកាមាវចរសត្វ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាយសង្ខារ របស់សត្វ
ទាំងនោះ កើតឡើងផង វចីសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃពួកអស្សាសៈ និងបស្សាសៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វ
ណា កើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ វចី-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈ
និងវិចារៈ ព្រោះរៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វជាកាមាវចរៈ ដែលចូល
កាន់បឋមជ្ឈាន វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង កាយ-
សង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២៤៤] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 បន ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស កាយសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ ដោ ច
 តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ អស្សាសប្បស្សា-
 សានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៤៥] យស្ស វេទីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 បន ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស វេទីសង្ខារោ ឧប្ប-
 ជ្ជតីតិ ។ វិណា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ ដោ ច តេសំ
 វេទីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ វិតក្កវិចារានំ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ វេទីសង្ខារោ ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២២២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួក អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[២២៥] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង វចីសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

[២៤៦] យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ
 វេសិសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈា-
 នេ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ វេសិ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ បឋមជ្ឈានេ កាមាវចរេ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេសិសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជ-
 តិ ។ យត្ថ វា បន វេសិសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ
 តត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ កាយសង្ខា-
 រោ ឧប្បជ្ជតិ បឋមជ្ឈានេ កាមាវចរេ តត្ថ វេសិ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៤៧] យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
 បន ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ចតុត្ថជ្ឈានេ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ បឋមជ្ឈានេ ទុតិយជ្ឈានេ តតិ-
 យជ្ឈានេ កាមាវចរេ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[២៤៦] កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទុតិយជ្ឈាន និង
 ក្នុងតតិយជ្ឈាននោះ តែវចីសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងឈាននោះទេ
 កាយសង្ខារ កើតឡើងផង វចីសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងបឋមជ្ឈាន
 និងក្នុងកាមាវចរៈនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ កើតឡើង ក្នុង
 ទីណា កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈនោះ តែកាយសង្ខារ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈនោះទេ វចីសង្ខារ កើតឡើងផង
 កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងបឋមជ្ឈាន និងក្នុងកាមាវចរៈនោះ ។

[២៤៧] កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ កើតឡើង
 ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈនោះ តែកាយសង្ខារ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ កើតឡើងផង កាយសង្ខារ
 កើតឡើងផង ក្នុងបឋមជ្ឈាន ក្នុងទុតិយជ្ឈាន ក្នុងតតិយជ្ឈាន និងក្នុង
 កាមាវចរៈនោះ ។

[២៤៨] យត្ថ វេសិដ្ឋាវោ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ចិត្ត-
 សដ្ឋាវោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
 ចិត្តសដ្ឋាវោ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ វេសិដ្ឋាវោ ឧប្បជ្ជតិ-
 តិ ។ ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈានេ ចតុត្ថជ្ឈានេ
 តត្ថ ចិត្តសដ្ឋាវោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ វេសិដ្ឋាវោ
 ឧប្បជ្ជតិ បឋមជ្ឈានេ កាមាវចរេ រូចាវចរេ អរូចា-
 វចរេ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋាវោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេសិដ្ឋាវោ
 ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៤៩] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋាវោ ឧប្បជ្ជតិ
 ។ មេ ។ យស្សកម្មិ យស្សយត្ថកម្មិ សទិសំ ។

[២៥០] យស្ស កាយសដ្ឋាវោ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 វេសិដ្ឋាវោ ទុប្បជ្ជតីតិ ។ វិណា អស្សាសប្បស្សា-
 សេហិ វិតក្កវិចារាទំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ កាយ-
 សដ្ឋាវោ ទុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វេសិដ្ឋាវោ ទុប្ប-
 ជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ វិណា អស្សាស-
 ប្បស្សាសេហិ អវិតក្កអវិចារចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ កាយ-
 សដ្ឋាវោ ច ទុប្បជ្ជតិ វេសិដ្ឋាវោ ច ទុប្បជ្ជ-
 តិ ។ យស្ស វា បន វេសិដ្ឋាវោ ទុប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៤៨] វចីសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ កើតឡើង
 ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងទុតិយជ្ឈាន ក្នុងតតិយជ្ឈាន និងក្នុងចតុត្ថជ្ឈាននោះ តែ
 វចីសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ កើតឡើងផង
 វចីសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងបឋមជ្ឈាន ក្នុងកាមាវចរៈ ក្នុងរូបាវចរៈ
 និងក្នុងអរូបាវចរៈនោះ ។

[២៤៩] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណាក្តី ថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី
 ដូច ។ គ្នា ។

[២៥០] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វចីសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈ និងវិចារៈ ព្រោះវៀរ ចាកពួក
 អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 មិនកើតឡើងទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត
 និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ មិនកើតឡើង
 ផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

តស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ ។ វិណា វិតក្កវិចារេហិ អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វចីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ អវិតក្កអវិចារចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ វចីសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ កាយសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ ។

[២៥១] យស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ ។ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ កាយសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២៥២] យស្ស វចីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ ។ វិណា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វចីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សា-
សៈ ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់
ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធ ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ព្រោះវៀរ ចាក
ពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ផង កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ។

[២៥១] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិង
បស្សាសៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធ ក្នុងកង្កក្ខណៈ
នៃចិត្ត និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ
មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិន
កើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[២៥២] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ នុប្បន្នតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ភន្តិក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 វេទីសង្ខារោ ច នុប្បន្នតិ ចិត្តសង្ខារោ ច នុប្បន្នតិ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ នុប្បន្នតិ តស្ស វេទី-
 សង្ខារោ នុប្បន្នតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២៥៣] យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បន្នតិ តត្ថ វេទី-
 សង្ខារោ នុប្បន្នតីតិ ។ រូចារចរេ អរូចារចរេ តត្ថ កា-
 យសង្ខារោ នុប្បន្នតិ នោ ច តត្ថ វេទីសង្ខារោ នុប្ប-
 ន្នតិ ចតុត្ថជ្ឈានេ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ច នុប្បន្នតិ វេទីសង្ខារោ ច នុប្បន្នតិ ។ យត្ថ វា
 បន វេទីសង្ខារោ នុប្បន្នតិ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 នុប្បន្នតីតិ ។ ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈានេ តត្ថ វេទី-
 សង្ខារោ នុប្បន្នតិ នោ ច តត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្ប-
 ន្នតិ ចតុត្ថជ្ឈានេ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ វេទីសង្ខារោ
 ច នុប្បន្នតិ កាយសង្ខារោ ច នុប្បន្នតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ វេចិ-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃ
ចិត្ត និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ មិន
កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើត
ឡើង វេចិសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[២៥៣] កាយសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វេចិសង្ខារ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវ-
ចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈនោះ តែវេចិសង្ខារ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះទេ កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងផង វេចិសង្ខារ មិនកើតឡើងផង
ក្នុងចតុត្ថជ្ឈាន និងក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេចិសង្ខារ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
វេចិសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទុតិយជ្ឈាន និងក្នុងតតិយជ្ឈាននោះ តែ
កាយសង្ខារ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វេចិសង្ខារ មិន
កើតឡើងផង កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ក្នុងចតុត្ថជ្ឈាន និងក្នុង
អសញ្ញាសត្វនោះ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

[២៥៤] យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ ។ ចតុត្ថជ្ឈានេ រូចារវចរេ
 អរូចារវចរេ តត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជ-
 តិ ។ យត្ថ វា បន ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២៥៥] យត្ថ វចីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ ។ ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈានេ
 ចតុត្ថជ្ឈានេ តត្ថ វចីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ វចីសង្ខារោ
 ច នុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា
 បន ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ វចីសង្ខារោ នុប្ប-
 ជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២៥៦] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ
 នុប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[២៥២] កាយសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងចតុ-
ត្ថជ្ឈាន ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈនោះ តែចិត្តសង្ខារ មិនមែន
ជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ចិត្ត-
សង្ខារ មិនកើតឡើងផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
ចិត្តសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៥៥] វចីសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទុតិយជ្ឈាន
ក្នុងតតិយជ្ឈាន និងក្នុងចតុត្ថជ្ឈាននោះ តែចិត្តសង្ខារ មិនមែនជាមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ មិន
កើតឡើងផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៥៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ វិតក្កវិចារាណំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ វេទីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ អវិតក្កអវិចារចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ វេទីសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន វេទីសង្ខារោ ។ បេ ។ យស្សកម្មិ យស្សយត្ថកម្មិ សទិសំ វិត្តាវេតព្វំ ។ យស្សយត្ថកេ និរោធសមាបន្នានន្តិ ន លព្ពតិ ។

[២៥៧] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្តតស្ស វេទីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្តតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន វេទីសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។ យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្តតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វេទីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្តតស្ស ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្តតាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួក
 វិតក្កៈនិងវិចារៈ ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តែ
 វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 កាយសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើងផង វចី-
 សង្ខារ មិនកើតឡើងផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្តដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិង
 បស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា
 ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណាក្តី ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុង
 ទីណាក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូច ។ គ្នាចុះ ។ ពាក្យថា របស់ពួក
 សត្វ ដែលចូលកាន់និរោធិ បណ្ឌិត មិនបាន (មិនគួរពោល) ក្នុង
 បទថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាឡើយ ។

[២៥៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វចីសង្ខារ របស់សត្វណា (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។ អើ ។ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ណា (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។ អើ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វណា
 កើតឡើងហើយ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[២៥៨] យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ បេ ។

យត្ថកម្មិ សព្វត្ថ ឯកសទិសំ ។

[២៥៩] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្ត

តស្ស តត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ

តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ

ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្ត

បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ

កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជិត្ត វេសិសង្ខារោ ច ឧប្ប

ជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្ត

តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរានំ

អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ

ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្ត បឋមជ្ឈានំ

សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ

ច ឧប្បជ្ជិត្ត កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។
អើ ។

[២៥៨] កាយសង្ខារ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។
ពាក្យថា ក្នុងទីណា ដូចគ្នាតែបែបមួយ ក្នុងទីទាំងពួង ។

[២៥៩] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន កាយសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ជា
កាមាវចរៈ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង
នោះ កើតឡើងហើយផង វចីសង្ខារ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាអរុបាវចរៈ និងជាអរុបាវចរៈទាំងនោះ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ ដែលចូលកាន់
បឋមជ្ឈាន វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង
កាយសង្ខារ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៦០] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត
តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត
តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្តាតិ ។ ចតុត្ថ-
ជ្ឈានំ សមាបន្នានំ រូចារចរានំ អរូចារចរានំ តេសំ
តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ
កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ
តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមារចរានំ តេសំ តត្ថ
ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្និត្ត កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និត្ត ។

[២៦១] យស្ស យត្ថ វេទិសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត
តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត តស្ស
តត្ថ វេទិសង្ខារោ ឧប្បន្និត្តាតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ តតិ-
យជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ សុទ្ធាវាសានំ
ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
ឧប្បន្និត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៦០] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ជាអូបាវចរៈ ដែលចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងពួក
 សត្វ ជាអូបាវចរៈ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាន់
 ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយផង កាយសង្ខារ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៦១] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ
 របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន និងកាន់
 ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់សុទ្ធាវាសសត្វទាំងនោះ ក្នុងចិត្ត ទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

ឧប្បជ្ជិត្ត បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ
ឥតវេសំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជិត្ត វេសិសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[២៦២] យស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
វេសិសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា
បន វេសិសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស កាយសង្ខារោ
នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស កាយសង្ខារោ
នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។
យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស កាយ-
សង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វេសិ-
សង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។
នត្ថិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្ត
តស្ស វេសិសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

[២៦៣] យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្ត ។ មេ ។

[២៦៤] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្ប-
ជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ វេសិសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាការមារចរៈ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន និងរបស់ពួកសត្វ ជាអូបារចរៈ និងជាអូបារចរៈទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង វចីសង្ខារ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៦២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយដែរឬ ។ មិនមានទេ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៦៣] កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៦៤] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

រូចារាវរាជំ អរូចារាវរាជំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ទុប្បន្និត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ទុប្បន្និត្ត
 ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ
 វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ច ទុប្បន្និត្ត វេសិសង្ខារោ ច ទុប្បន្និត្ត ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ វេសិសង្ខារោ ទុប្បន្និត្ត តស្ស តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ទុប្បន្និត្តាតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ទុប្បន្និត្ត ណោ
 ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បន្និត្ត ចតុត្ថជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ច ទុប្បន្និត្ត
 កាយសង្ខារោ ច ទុប្បន្និត្ត ។

[២៦៥] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្ប-
 ន្និត្ត តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និត្តាតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាអរូបារវចរៈ និងជាអរូបារវចរៈទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ
 ដែលចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ក្នុងចិត្ត ទី ២
 កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់ពួកអសញ្ញសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ផង វចីសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់
 តតិយជ្ឈាន មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ
 របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ
 ក្នុងចិត្តទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្ត និងរបស់អសញ្ញសត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយផង កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៦៥] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ រូចារចរានំ អរូចារចរានំ
 តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋារោ នុប្បដ្ឋិត្ត នោ ច តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ នុប្បដ្ឋិត្ត សុទ្ធាវាសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ច នុប្បដ្ឋិត្ត
 ចិត្តសដ្ឋារោ ច នុប្បដ្ឋិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ចិត្តសដ្ឋារោ នុប្បដ្ឋិត្ត តស្ស តត្ថ កាយសដ្ឋារោ
 នុប្បដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[២៦៦] យស្ស យត្ថ វេសិដ្ឋារោ នុប្បដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ នុប្បដ្ឋិត្តាតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ សុទ្ធាវាសានំ
 ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ វេសិដ្ឋារោ
 នុប្បដ្ឋិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ នុប្បដ្ឋិត្ត
 សុទ្ធាវាសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 វេសិដ្ឋារោ ច នុប្បដ្ឋិត្ត ចិត្តសដ្ឋារោ ច នុប្បដ្ឋិត្ត ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ នុប្បដ្ឋិត្ត តស្ស
 តត្ថ វេសិដ្ឋារោ នុប្បដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាអរូបាវចរៈ ដែលចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និង របស់ពួកសត្វ ជាអរូបាវចរៈទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុង ទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស និងពួកអសញ្ញាសត្វ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់ សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៦៦] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង ទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន និងកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វទាំងនោះ ក្នុងចិត្តទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់ សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស និងពួកអសញ្ញាសត្វ វចីសង្ខារ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើត ឡើងហើយ ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៦៧] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
 តស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន វចីសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា កាមាវចរាណំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ រូចាវ-
 ចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវិកាណំ យេ ច រូចាវចរំ
 អរូចាវចរំ ឧបបន្និក្ខា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តាណំ
 តេសំ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ
 កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ឥតវេសំ វចីសង្ខារោ
 ច ឧប្បន្និស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

[២៦៨] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា កាមាវចរាណំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ រូចាវ-
 ចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវិកាណំ យេ ច រូចាវចរំ
 អរូចាវចរំ ឧបបន្និក្ខា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តាណំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៦៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើត ឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងភពជាទីបំផុត ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ និងពួកសត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វចូលទៅ កាន់រូបាវចរៈ និងកាន់អរូបាវចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បុត វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែកាយសង្ខារ របស់សត្វ ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ។

[២៦៨] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើត ឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងភពជាទីបំផុត ក្នុង រូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ និងពួកសត្វទាំងនោះ ដែលចូលទៅ កាន់រូបាវចរៈ និងកាន់អរូបាវចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បុត

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ឆោ ច តេសំ
កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ឥតវេសំ ចិត្តសង្ខារោ
ច ឧប្បន្និស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

[២៦៩] យស្ស វេចិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស
ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស វេចិសង្ខារោ
ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្ក-
អវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
ឧប្បន្និស្សតិ ឆោ ច តេសំ វេចិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
ឥតវេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ វេចិសង្ខារោ
ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

[២៧០] យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ។ បេ ។

[២៧១] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
តស្ស តត្ថ វេចិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ
តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
ឧប្បន្និស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ វេចិសង្ខារោ

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែកាយសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ក្រៅ
នេះ នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ។

[២៦៩] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
ឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត^(១) ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ នឹង
កើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងកើតឡើង តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង វចីសង្ខារ កើត
ឡើងផង ។

[២៧០] កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៧១] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន កាយសង្ខារ របស់សត្វ
នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ

១ បានដល់ចុតិចិត្ត របស់រូបារចរសត្វ ដែលប្រកបដោយទុតិយជ្ឈាន និងចុតិចិត្ត របស់
អរូបារចរសត្វ ដែលប្រកបដោយចតុត្តជ្ឈាន ។ អដ្ឋកថា ។

ឧប្បន្និស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវ-
 ចរានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និ-
 ស្សតិ វេទិសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ វេទិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ រូចាវ-
 ចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ឧប្ប-
 ន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្ប-
 ន្និស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ ឥតវេសំ កាមាវ-
 ចរានំ តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ
 កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

[២៧២] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្ស-
 តីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរានំ បច្ឆិម-
 ចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ រូចាវចរានំ
 អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ ដែលចូលកាន់
 បឋមជ្ឈាន កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង វចី-
 សង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជា
 កាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា វចីសង្ខារ របស់
 ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈ ទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ ក្រៅនេះ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន
 វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ។

[២៧២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈ ដែលចូលកាន់
 ចតុត្ថជ្ឈាន ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
ឥតវេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច
ឧប្បន្និស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

[២៧៣] យស្ស យត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
តស្ស តត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និ-
ស្សតិ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
បន្នានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ នោ
ច តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ បឋមជ្ឈានំ
សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ ឥតវេសំ រូចាវចរានំ អរូ-
ចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ
វេសិសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

[២៧៤] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
តស្ស វេសិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ
រូចាវចរោ អរូចាវចរោ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ ក្រៅនេះ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង កើតឡើងផង កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៧៣] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជា ទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន និង កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី នោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ទេ ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន និងពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈ ក្រៅនេះ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំង នោះ នឹងកើតឡើងផង វចីសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៧៤] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង វចី- សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ និងពួកសត្វនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

រូចារចរំ អរូចារចរំ ឧបបទ្ទិក្ខា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ចវន្តានំ តេសំ កាយសង្ខារោ នុប្បទ្ទិស្សតិ ណោ ច
 តេសំ វចីសង្ខារោ នុប្បទ្ទិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អរិតក្កអរិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ
 ឧប្បទ្ទិស្សតិ តេសំ កាយសង្ខារោ ច នុប្បទ្ទិស្សតិ
 វចីសង្ខារោ ច នុប្បទ្ទិស្សតិ ។ យស្ស វា បន វចី-
 សង្ខារោ នុប្បទ្ទិស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បទ្ទិ-
 ស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២៧៥] យស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បទ្ទិស្សតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ នុប្បទ្ទិស្សតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា កាមារចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បទ្ទិស្សតិ រូចា-
 រចរេ អរូចារចរេ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច រូចារចរំ
 អរូចារចរំ ឧបបទ្ទិក្ខា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ
 តេសំ កាយសង្ខារោ នុប្បទ្ទិស្សតិ ណោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ នុប្បទ្ទិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ច នុប្បទ្ទិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ច នុប្ប-
 ទ្ទិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ នុប្បទ្ទិស្សតិ
 តស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បទ្ទិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ដែលចូលទៅ កាន់រូបារាវចរៈ និងកាន់អរូបារាវចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន
 កាលច្យុត កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែ
 វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ចិត្តជា
 ទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកប
 ដោយចិត្តជាទីបំផុត នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ នឹងមិន
 កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[២៧៥] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់
 ពួកសត្វ ជាការាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុងរូបារាវចរៈ និងក្នុងអរូបារាវចរៈ និងពួកសត្វនោះ
 ដែលចូលទៅ កាន់រូបារាវចរៈ និងកាន់អរូបារាវចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន
 កាលច្យុត កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត នឹងមិន
 កើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វ
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

[២៧៦] យស្ស វេសិដ្ឋារោ នុប្បន្និស្សតិ តស្ស
 ចិត្តសដ្ឋារោ នុប្បន្និស្សតិតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ តេសំ
 វេសិដ្ឋារោ នុប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ ចិត្តសដ្ឋា-
 រោ នុប្បន្និស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ វេសិដ្ឋា-
 រោ ច នុប្បន្និស្សតិ ចិត្តសដ្ឋារោ ច នុប្បន្និស្សតិ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសដ្ឋារោ នុប្បន្និស្សតិ តស្ស
 វេសិដ្ឋារោ នុប្បន្និស្សតិតិ ។ អាមន្តា ។

[២៧៧] យត្ថ កាយសដ្ឋារោ នុប្បន្និស្សតិ ។ បេ ។

[២៧៨] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋារោ នុប្បន្និស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វេសិដ្ឋារោ នុប្បន្និស្សតិតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ
 រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋារោ
 នុប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេសិដ្ឋារោ នុប្ប-
 ន្និស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋា-
 រោ ច នុប្បន្និស្សតិ វេសិដ្ឋារោ ច នុប្បន្និស្សតិ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[២៧៦] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមាន វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែល ប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត នឹងមិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិន កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិន កើតឡើង វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[២៧៧] កាយសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៧៨] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង ទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈ ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំង នោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែល មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទី បំផុត នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងពួកអសញ្ញាសត្វ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ វេសិដ្ឋាហោ នុប្បន្និស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសដ្ឋាហោ នុប្បន្និស្សតីតិ ។
 នុតិយដ្ឋានំ តតិយដ្ឋានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ
 វេសិដ្ឋាហោ នុប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កា-
 យសដ្ឋាហោ នុប្បន្និស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមន្តីនំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និ-
 ស្សតិ ចតុត្ថដ្ឋានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ វេសិដ្ឋាហោ ច នុប្បន្និស្សតិ កាយសដ្ឋាហោ ច
 នុប្បន្និស្សតិ ។

[២៧៩] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋាហោ នុប្បន្និ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសដ្ឋាហោ នុប្បន្និស្សតីតិ ។
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ
 ឧប្បន្និស្សតិ ចតុត្ថដ្ឋានំ សមាបន្នានំ រូចាវចរានំ
 អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋាហោ នុប្បន្និស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋាហោ នុប្បន្និស្សតិ
 បច្ឆិមចិត្តសមន្តីនំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សដ្ឋាហោ ច នុប្បន្និស្សតិ ចិត្តសដ្ឋាហោ ច នុប្ប-
 ន្និស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសដ្ឋាហោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
 សត្វ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន វចីសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត
 ជាទីបំផុត នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ពួកសត្វ ដែលចូល
 កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងពួកអសញ្ញសត្វ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងផង កាយសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៧៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្ត
 ជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃ
 ចិត្តណា ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈ ដែលចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត និងពួកអសញ្ញសត្វ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

នុប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បន្និស្ស-
តីតិ ។ អាមន្តា ។

[២៨០] យស្ស យត្ថ វេសិសង្ខារោ នុប្បន្និស្សតិ
តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ នុប្បន្និស្សតីតិ ។ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និ-
ស្សតិ នុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
បន្នានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ នុប្បន្និស្សតិ នោ ច
តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ នុប្បន្និស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស-
មន្តីនំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ច
នុប្បន្និស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ច នុប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ នុប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ
វេសិសង្ខារោ នុប្បន្និស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២៨១] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នតិ តស្ស
វេសិសង្ខារោ ឧប្បន្នតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
វេសិសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ តស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្ន-
តីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ វិណា អស្សា-
សប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ និរោធសមា-
បន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ វេសិសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៨០] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជា
ទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តណា ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន និង
កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត
និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹង
មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់
សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៨១] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង វចីសង្ខារ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ
របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើត
ឡើងឬ ។ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធន
និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត
និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ អស្សា-
សប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វេទិសង្ខារោ
ច ឧប្បជ្ជិត្ត កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៨២] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស កាយសង្ខារោ
ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ វិណា
អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោ-
ធនសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ
អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្ត-
សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជិត្ត កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៨៣] យស្ស វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស វេទិសង្ខារោ
ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ វិណា
វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធនសមា-
បន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្ត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[២៨២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្ត-
សង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់
និរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងភក្តីក្ខណៈ
នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិង
បស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្ត-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង កាយសង្ខារ កើត
ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[២៨៣] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់
សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើត
ឡើងឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធនិង
របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃ
ចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

នោ ច តេសំ វចីសដ្ឋានោ ឧប្បជ្ជតិ វិតក្កវិចារានំ
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តសដ្ឋានោ ច ឧប្បជ្ជិត្ត
វចីសដ្ឋានោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៨៤] យត្ថ កាយសដ្ឋានោ ឧប្បជ្ជតិ ។ មេ ។

[២៨៥] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋានោ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ វចីសដ្ឋានោ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ
តតិយជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋានោ ឧប្បជ្ជតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ វចីសដ្ឋានោ ឧប្បជ្ជិត្ត បឋមជ្ឈានំ
សមាបដ្ឋានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋានោ ច ឧប្ប-
ជ្ជតិ វចីសដ្ឋានោ ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន
យត្ថ វចីសដ្ឋានោ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ កាយសដ្ឋា-
នោ ឧប្បជ្ជិតិ ។ បឋមជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ កាមា-
វចរានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ ភន្តក្ខណោ តេសំយេវ
វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ វចីសដ្ឋានោ
ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋានោ

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង វចីសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។

[២៨២] កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៨៥] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន កាយសង្ខារ របស់សត្វ
ទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះទេ ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាយសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង វចីសង្ខារ កើតឡើងហើយផង ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈ និងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា កាយ-
សង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ ជា
កាមាវចរៈ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិង
បស្សាសៈ ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈទាំងនោះឯង ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ វចីសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បជ្ជតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ
អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ វចី-
សដ្ឋារោ ច ឧប្បជ្ជិត្ត កាយសដ្ឋារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៨៦] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
ភដ្ឋក្ខណោ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្ត ណា
ច តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជតិ អស្សា-
សប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋា-
រោ ច ឧប្បជ្ជិត្ត កាយសដ្ឋារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៨៧] យស្ស យត្ថ វចីសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្ត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ ដែលចូលកាន់
បឋមជ្ឈាន វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង កាយ-
សង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
ក្នុងទីនោះ ។

[២៨៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្ត-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃ
ចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិង
បស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ
ផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈ
និងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។

[២៨៧] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ចិត្ត-
សង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

តស្ស តត្ថ វេសិសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ វិណា វិតក្កវិចារហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច
 តេសំ តត្ថ វេសិសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជតិ វិតក្កវិចារាណំ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ច ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត វេសិសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៨៨] យស្ស កាយសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 វេសិសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា
 បន វេសិសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស កាយសដ្ឋារោ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ នត្ថិ ។

[២៨៩] យស្ស កាយសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា
 បន ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស កាយសដ្ឋារោ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ នត្ថិ ។

[២៩០] យស្ស វេសិសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស
 វា បន ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស វេសិសដ្ឋារោ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ នត្ថិ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត និង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក្នុងទី នោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង វចីសង្ខារ កើត ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ ។

[២៨៨] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ យ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ កាយ- សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៨៩] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ កាយ- សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៩០] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២៩១] យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ ។ មេ ។

[២៩២] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ វេសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ បឋមជ្ឈានំ
សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
ភន្តក្ខណោ តេសំយេវ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ រូចារវចរានំ អរូចារវចរានំ
តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ ណោ ច តេសំ
តត្ថ វេសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្ត ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ-
យេវ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ សុទ្ធាវាសានំ
ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
កាយសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ វេសង្ខារោ ច នុប្ប-
ជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ ។ ទុតិយ-
ជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សា-
សានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ វេសង្ខារោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៩១] កាយសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៩២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រថីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នោះឯង ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ជាអូបាវចរៈ និងជាអូបាវចរៈទាំងនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរថីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វទាំងនោះឯង ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈ និងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ក្នុងចិត្ត ទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង រថីសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រថីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ រថីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

ទុប្បជ្ជិតុ ឆោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតិ
 ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្ប-
 ស្សាសានំ ភន្តក្ខណោ តេសំយេវ វិជា អស្សាស-
 ប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ ចតុត្ថជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាណេ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិតុ
 កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិតិ ។

[២៩៣] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតាតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ វិជា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជិតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតុ
 សុទ្ធាវាសំ ឧបបន្នន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្ប-
 ជ្ជិតុ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតិ ។ អាមន្តា ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះឯង
 ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួក
 អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និង
 របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ក្នុងចិត្តទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់
 អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង កាយសង្ខារ មិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៩៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធា-
 វាស និងពួកអសញ្ញាសត្វ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងផង ចិត្តសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២៩៤] យស្ស យត្ថ វេសិដ្ឋាហោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ចិត្តសដ្ឋាហោ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ វិណា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ វេសិដ្ឋាហោ នុប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋាហោ នុប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេសិដ្ឋាហោ
 ច នុប្បជ្ជតិ ចិត្តសដ្ឋាហោ ច នុប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ ចិត្តសដ្ឋាហោ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ វេសិ-
 សដ្ឋាហោ នុប្បជ្ជិតិ ។ អាមន្តា ។

[២៩៥] យស្ស កាយសដ្ឋាហោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 វេសិដ្ឋាហោ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន វេសិដ្ឋាហោ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស កាយសដ្ឋា-
 ហោ ឧប្បជ្ជិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
 វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 និរោធសមាបន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ វេសិដ្ឋាហោ
 ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ នោ ច តេសំ កាយសដ្ឋាហោ ឧប្បជ្ជតិ
 អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វេសិដ្ឋា-
 ហោ ច ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ កាយសដ្ឋាហោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៩៤] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត
 និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កវិចារៈ ក្នុងទីនោះ
 តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស និងពួកអសញ្ញាសត្វ វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ មិនកើតឡើង
 ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៩៥] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង វចីសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើងឬ ។ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធន
 និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត
 និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
 តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

[២៩៦] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខ-
 ណោ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៩៧] យស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សវិតក្កសវិចារ-
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វចីសង្ខា-
 រោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ វិតក្កវិចារានំ ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ វចីសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[២៩៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់ និរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះរៀរ ចាកពួកអស្សាសៈ និងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[២៩៧] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ វិណា វិតក្កវិចារេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិតិ ឆោ ច
 តេសំ វេសិសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិតិ វិតក្កវិចារានំ ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជិតិ វេសិ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជិតិ ។

[២៩៨] យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិតិ ។ មេ ។

[២៩៩] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិតិ
 តស្ស តត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិតិ ។ ទុតិយ-
 ជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សា-
 សានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ជិតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សិតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សា-
 សប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជិតិ វេសិសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជិតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិតិ តស្ស
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិតិ ។ បឋមជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
 ភន្តិក្ខណោ តេសំយេវ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធនិងរបស់
អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ តែវចីសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងកើតឡើងផង វចីសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួក
វិតក្កៈនិងវិចារៈ ។

[២៩៨] កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៩៩] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា វចី-
សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែវចី-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ជា
កាមាវចរៈ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈ
និងបស្សាសៈ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង វចីសង្ខារ
នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វ
ណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈនោះឯង
ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ រូចារចរាណំ អរូចារចរាណំ
 តេសំ តត្ថ វចីសដ្ឋារោ ឧប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ឧប្បន្នតិ បឋមជ្ឈានំ សមា-
 បដ្ឋានំ កាមារចរាណំ អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ វចីសដ្ឋារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ
 កាយសដ្ឋារោ ច ឧប្បន្នតិ ។

[៣០០] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋារោ ឧប្បន្នតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បន្និស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ឧប្បន្នតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ
 ឧប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋារោ
 ឧប្បន្នតិ អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ កាយសដ្ឋារោ
 ច ឧប្បន្នតិ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

និងរបស់ពួកសត្វ ជាអូបាវចរៈ និងជាអូបាវចរៈ ទាំងនោះ ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុងឧប្បាទក្ខ-
ណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ វិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
កើតឡើងផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣០០] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ
របស់ពួកសត្វទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត និង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង កាយ-
សង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣០១] យស្ស យត្ថ វេសិដ្ឋាហោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ចិត្តសដ្ឋាហោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សវិតក្កសវិចារ-
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ វេសិដ្ឋាហោ
 ឧប្បជ្ជតិ ណោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋាហោ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ឥតវេសំ វិតក្កវិចារាណំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ វេសិដ្ឋាហោ ច ឧប្បជ្ជតិ ចិត្តសដ្ឋាហោ ច ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសដ្ឋាហោ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ វេសិដ្ឋាហោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ វិណា វិតក្កវិចារេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋាហោ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ណោ ច តេសំ តត្ថ វេសិដ្ឋាហោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ វិតក្កវិចារាណំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សដ្ឋាហោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេសិដ្ឋាហោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[៣០២] យស្ស កាយសដ្ឋាហោ ធុប្បជ្ជតិ តស្ស
 វេសិដ្ឋាហោ ធុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខ-
 ណោ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ និរោធសមាបន្នាណំ អសញ្ញាសត្តាណំ តេសំ
 កាយសដ្ឋាហោ ធុប្បជ្ជតិ ណោ ច តេសំ វេសិដ្ឋាហោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣០១] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់ សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំង នោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បា- ទក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ នឹង កើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះ វៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើត ឡើងផង វចីសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិង វិចារៈ ក្នុងទីនោះ ។

[៣០២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់និរោធិ ក្នុង ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

នុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ វចីសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន វចីសង្ខារោ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣០៣] យស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ
 តេសំ កាយសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ
 ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ
 នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ ។
 អាមន្តា ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
មានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត នឹងកើត
ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើងផង វចីសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វ
នោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៣០៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់
ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធិ ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះរៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និង
របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ
ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិន
កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិន
កើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣០៤] យស្ស វេសិស្តោ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ វិណា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 វេសិស្តោ ទុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ អវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ វេសិ-
 សង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស វេសិស្តោ ទុប្បជ្ជតីតិ ។ សវិតក្កសវិចារ-
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ វេសិស្តោ ទុប្បជ្ជតិ
 សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អវិតក្កស-
 វិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ វេសិស្តោ ច ទុប្បជ្ជតិ ។

[៣០៥] យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ មេ ។

[៣០៦] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣០៤] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះរៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ និងរបស់អសញ្ញសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ នឹងមិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ។

[៣០៥] កាយសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ លេ ។

[៣០៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

តស្ស តត្ថ វេសិដ្ឋារោ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បប-
 មជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្ប-
 ស្សាសានំ ភន្តក្ខណោ តេសំយេវ វិណា អស្សាស-
 ប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ រូចាវចរានំ
 អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ទុប្បជ្ជតិ
 ណោ ច តេសំ តត្ថ វេសិដ្ឋារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិ-
 មចិត្តសមដ្ឋីនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិ-
 ចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈា-
 នំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ ភន្តក្ខណោ
 តេសំយេវ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ច ទុប្បជ្ជតិ
 វេសិដ្ឋារោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 វេសិដ្ឋារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសដ្ឋារោ
 ទុប្បជ្ជតីតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមា-
 បន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ វេសិដ្ឋារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ណោ ច តេសំ
 តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ទុប្បជ្ជតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយ-
សង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈទាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់បឋ-
មជ្ឈាន ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ជា
រូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈទាំងនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ
ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទី
បំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយ
ចិត្តជាទីបំផុត នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា កាយសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន
ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ដែល
ចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ មិនកើតឡើងផង
វចីសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់
សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែល
ចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួក
អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
 អស្សាសប្បស្សាសានំ ភក្កក្កុណោ តេសំយេវ វិណា
 អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុណោ ចតុ-
 ត្តជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ត
 វេសិដ្ឋានោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ កាយសដ្ឋានោ ច
 ទុប្បជ្ជតិ ។

[៣០៧] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋានោ ទុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ត ចិត្តសដ្ឋានោ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ភក្កក្កុណោ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុណោ តេសំ តត្ត កាយសដ្ឋានោ
 ទុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ត ចិត្តសដ្ឋានោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ត កាយ-
 សដ្ឋានោ ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសដ្ឋានោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសដ្ឋានោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ត កាយសដ្ឋានោ ទុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣០៨] យស្ស យត្ថ វេសិដ្ឋានោ ទុប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស តត្ត ចិត្តសដ្ឋានោ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត ជាទីបំផុត នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា វចីសង្ខារ របស់សត្វ ទាំងនោះ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ចតុត្ថ- ជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះ វៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ នឹងមិនកើតឡើងផង កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ។

[៣០៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈ និងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន ជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែល ប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើត ឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣០៨] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ វិណា វិតក្កវិចារេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ វេសិសដ្ឋារោ ទុប្ប-
 ជ្ជតិ ណោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អវិតក្កអវិ-
 ចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេសិ-
 សដ្ឋារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសដ្ឋារោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ វេសិសដ្ឋារោ ទុប្បជ្ជតីតិ ។ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិ-
 មចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋា-
 រោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ណោ ច តេសំ តត្ថ វេសិសដ្ឋារោ
 ទុប្បជ្ជតិ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
 អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ វេសិសដ្ឋារោ ច
 ទុប្បជ្ជតិ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ
 នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិង
 វិចារៈ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយ
 ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈនិងមិនមានវិចារៈ និងរបស់អសញ្ញា-
 សត្វទាំងនោះ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ក្នុងភ័ក្ត្រ-
 ក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ នឹង
 មិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣០៩] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត តស្ស
 វេទិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្ត
 ឧប្បន្និស្សតិ តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត ណោ
 ច តេសំ វេទិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និត្ត វេទិសង្ខារោ ច ឧប្បន្និ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន វេទិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
 តស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣១០] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស-
 មដ្ឋិនំ តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត ណោ ច
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ឥតវេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បន្និត្ត ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៣១១] យស្ស វេទិសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ
 តេសំ វេទិសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត ណោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ឥតវេសំ វេទិសង្ខារោ
 ច ឧប្បន្និត្ត ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣០៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន មានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ហើយ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ កាយ- សង្ខារ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង វចី- សង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[៣១០] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចិត្ត- សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង នោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត កើតឡើងហើយ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយ យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។ អើ ។

[៣១១] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចិត្ត- សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំង នោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត កើតឡើងហើយ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៣១២] យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត ។ បេ ។

[៣១៣] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត

តស្ស តត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ។ កាមា-

វចរេ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋំនំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ

សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត ណោ

ច តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ បបម-

ជ្ឈានំ សមាបន្នានំ ឥតវេសំ កាមាវចរានំ តេសំ

តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និត្ត វេសិសង្ខារោ ច

ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេសិសង្ខារោ

ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្តា-

តិ ។ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ វេសិ-

សង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ណោ ច តេសំ តត្ថ កាយ-

សង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត បបមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមា-

វចរានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ

កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និត្ត ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។
អើ ។

[៣១២] កាយសង្ខារ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣១៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងកាមា-
វចរភព និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់
តតិយជ្ឈាន កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំង-
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែល
ចូល កាន់បឋមជ្ឈាន និងរបស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈទាំងនោះ ក្រៅ
នេះ កើតឡើងហើយផង វចីសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចី-
សង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈទាំងនោះ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន
និងរបស់សត្វ ជាកាមាវចរៈទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ
កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣១៤] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ កាមាវ-
 ចរោ បច្ឆិមចិត្តសមន្តីនំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ឧប្បន្និត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្ប-
 ន្និស្សតិ បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមា-
 បន្នានំ ឥតវេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បន្និត្ត ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្តាតិ ។ ចតុត្តជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ រូចារចរានំ អរូចារចរានំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ណោ ច តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ កាយសង្ខារោ ច
 ឧប្បន្និត្ត ។

[៣១៥] យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ត
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣១២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងកាមាវចរៈ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈទាំងនោះ ក្រៅនេះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាអរុបាវចរៈ និងជាអរុបាវចរៈទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣១៥] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

សវិតក្កសវិចារក្ខមិយំ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋំនំ តេសំ តត្ថ
 វេសិសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ឥតរេសំ សវិតក្កសវិចារ-
 ក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ វេសិសដ្ឋារោ ច ឧប្បជ្ជិត្ត ចិត្ត-
 សដ្ឋារោ ច ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស តត្ថ វេសិ-
 សដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្តតាតិ ។ អវិតក្កអវិចារក្ខមិយំ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ណោ ច តេសំ តត្ថ
 វេសិសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្ត សវិតក្កសវិចារក្ខមិយំ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ច ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ វេសិសដ្ឋារោ ច
 ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៣១៦] យស្ស កាយសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 វេសិសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា
 បន វេសិសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស កាយសដ្ឋារោ
 ឧប្បជ្ជិត្តតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៣១៧] យស្ស កាយសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ នត្ថិ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស
 កាយសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិត្តតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងសវិតក្កសវិចារភូមិ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ ក្នុងសវិតក្កសវិចារភូមិ កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុងអវិតក្កអវិចារភូមិ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុងសវិតក្កសវិចារភូមិ នឹងកើតឡើងផង វចីសង្ខារ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣១៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[៣១៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣១៨] យស្ស វេសិដ្ឋាហោ នុប្បន្និត្ត តស្ស
 ចិត្តសដ្ឋាហោ នុប្បន្និស្សតីតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វា
 បន ចិត្តសដ្ឋាហោ នុប្បន្និស្សតិ តស្ស វេសិដ្ឋាហោ
 នុប្បន្និត្តាតិ ។ ឧប្បន្និត្ត ។

[៣១៩] យត្ថ កាយសដ្ឋាហោ នុប្បន្និត្ត ។ មេ ។

[៣២០] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋាហោ នុប្បន្និត្ត
 តស្ស តត្ថ វេសិដ្ឋាហោ នុប្បន្និស្សតីតិ ។ រូចារចរាដំ
 អរូចារចរាដំ តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋាហោ នុប្បន្និត្ត
 ណោ ច តេសំ តត្ថ វេសិដ្ឋាហោ នុប្បន្និស្សតិ រូចារ-
 ចរេ អរូចារចរេ សវិតក្កុសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខ-
 ណោ អវិតក្កុអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិដំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អវិតក្កុអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ ចតុ-
 ត្តជ្ឈាដំ សមាបដ្ឋាដំ អសញ្ញាសត្តាដំ តេសំ តត្ថ
 កាយសដ្ឋាហោ ច នុប្បន្និត្ត វេសិដ្ឋាហោ ច នុប្បន្និ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេសិដ្ឋាហោ នុប្បន្និ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសដ្ឋាហោ នុប្បន្និត្តាតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣១៨] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្ត-
សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង វចីសង្ខារ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[៣១៩] កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣២០] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
កាយសង្ខារ របស់សត្វ ជាអូបាវចរៈ និងជាអូបាវចរៈទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
ជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយ
វិចារៈ ក្នុងអូបាវចរៈ និងក្នុងអូបាវចរៈ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ
នោះ ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងហើយផង វចីសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

កាមាវចរេ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយ-
 ជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ វចីសដ្ឋាវោ ទុប្បដ្ឋិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋាវោ ទុប្បដ្ឋិត្ត
 រូចាវចរេ អរូចាវចរេ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បដ្ឋិ-
 ស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ វចីសដ្ឋាវោ ច ទុប្បដ្ឋិស្សតិ កាយសដ្ឋាវោ
 ច ទុប្បដ្ឋិត្ត ។

[៣២១] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋាវោ ទុប្បដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសដ្ឋាវោ ទុប្បដ្ឋិស្សតីតិ ។ ចតុត្ថ-
 ជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ កាយសដ្ឋាវោ ទុប្បដ្ឋិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសដ្ឋាវោ ទុប្បដ្ឋិស្សតិ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិ-
 មចិត្តសមដ្ឋិនំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សដ្ឋាវោ ច ទុប្បដ្ឋិត្ត ចិត្តសដ្ឋាវោ ច ទុប្បដ្ឋិស្សតិ ។

សង្ខារយមកៈ បវគ្គិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងកាមាវចរៈ
 និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
 ភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុង
 រូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូល
 កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣២១] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងអរូបាវចរៈទាំង
 នោះ ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ក្នុង
 រូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ និងរបស់អសញ្ញសត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ នុប្បន្និស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បន្និត្តាតិ ។ កាមា-
 វចនេ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 នុប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 នុប្បន្និត្ត រូចារវចនេ អរូចារវចនេ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច នុប្បន្និ-
 ស្សតិ កាយសង្ខារោ ច នុប្បន្និត្ត ។

[៣២២] យស្ស យត្ថ វេទិសង្ខារោ នុប្បន្និត្ត
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ នុប្បន្និស្សតីតិ ។ អវិតក្ក-
 អវិចារក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ នុប្បន្និត្ត នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ នុប្បន្និស្សតិ អវិតក្កអ-
 វិចារក្ខមិយំ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ វេទិសង្ខារោ ច នុប្បន្និត្ត ចិត្តសង្ខារោ ច
 នុប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 នុប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ វេទិសង្ខារោ នុប្បន្និត្តាតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ក្នុង
 កាមាវចរៈ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់
 ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវ-
 ចរៈ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង កាយសង្ខារ
 មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣២២] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុងអវិតក្កអវិចារភូមិ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយ
 ចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងអវិតក្កអវិចារភូមិ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស និរោធហារោ

សវិតក្កសវិចារក្ខមិយំ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសដ្ឋារោ ទុប្បដ្ឋិតិ ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេសិសដ្ឋា-
 រោ ទុប្បដ្ឋិតិ អវិតក្កអវិចារក្ខមិយំ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ច ទុប្បដ្ឋិ-
 ស្សតិ វេសិសដ្ឋារោ ច ទុប្បដ្ឋិតិ ។

ឧប្បាទារំ និដ្ឋិតំ ។

[៣២៣] យស្ស កាយសដ្ឋារោ និរុដ្ឋតិ តស្ស
 វេសិសដ្ឋារោ និរុដ្ឋតីតិ ។ វិណា វិតក្កវិចារេហិ អស្សា-
 សប្បស្សាសានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ កាយសដ្ឋារោ
 និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ វេសិសដ្ឋារោ និរុដ្ឋតិ បប-
 មជ្ឈានំ សមាបន្តានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្បស្សា-
 សានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ កាយសដ្ឋារោ ច និរុដ្ឋតិ
 វេសិសដ្ឋារោ ច និរុដ្ឋតិ ។ យស្ស វា បន វេសិសដ្ឋារោ
 និរុដ្ឋតិ តស្ស កាយសដ្ឋារោ និរុដ្ឋតីតិ ។ វិណា អស្សា-
 សប្បស្សាសេហិ វិតក្កវិចារានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ
 វេសិសដ្ឋារោ និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ កាយសដ្ឋារោ

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ក្នុង
សវិតក្កសវិចារក្ខមិ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ
របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងអវិតក្កអវិចារក្ខមិ
និងរបស់អសញ្ញសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ មិនកើត
ឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

ចប់ ឧប្បាទវារៈ ។

[៣២៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ វចីសង្ខារ
របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
រលត់ទៅ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ព្រោះវៀរ
ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
ទៅទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វជាកាមាវចរៈទាំងនោះ ដែលចូល
កាន់បឋមជ្ឈាន រលត់ទៅផង វចីសង្ខារ រលត់ទៅផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វ
ណា រលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ វចី-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិង
វិចារៈ ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

និរុជ្ឈតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ
អស្សាសប្បស្សាសានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ វេសិស្នាវោ
ច និរុជ្ឈតិ កាយសន្នាវោ ច និរុជ្ឈតិ ។

[៣២៤] យស្ស កាយសន្នាវោ និរុជ្ឈតិ តស្ស
ចិត្តសន្នាវោ និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន ចិត្តសន្នាវោ និរុជ្ឈតិ តស្ស កាយសន្នាវោ
និរុជ្ឈតីតិ ។ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស
ភន្តក្ខណោ តេសំ ចិត្តសន្នាវោ និរុជ្ឈតិ នោ ច
តេសំ កាយសន្នាវោ និរុជ្ឈតិ អស្សាសប្បស្សាសានំ
ភន្តក្ខណោ តេសំ ចិត្តសន្នាវោ ច និរុជ្ឈតិ កាយ-
សន្នាវោ ច និរុជ្ឈតិ ។

[៣២៥] យស្ស វេសិស្នាវោ និរុជ្ឈតិ តស្ស
ចិត្តសន្នាវោ និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន ចិត្តសន្នាវោ និរុជ្ឈតិ តស្ស វេសិស្នាវោ និរុជ្ឈ-
តីតិ ។ វិណា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
តេសំ ចិត្តសន្នាវោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ វេសិ-
សន្នាវោ និរុជ្ឈតិ វិតក្កវិចារានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ
ចិត្តសន្នាវោ ច និរុជ្ឈតិ វេសិស្នាវោ ច និរុជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វជាកាមាវចរៈ
ទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន រលត់ទៅផង កាយសង្ខារ រលត់
ទៅផង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[៣២២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វណា រលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។
ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត
ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ
ផង កាយសង្ខារ រលត់ទៅផង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិង
បស្សាសៈ ។

[៣២៥] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វណា រលត់ទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។
ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត
ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនរលត់ទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង វចី-
សង្ខារ រលត់ទៅផង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស និរោធហារោ

[៣២៦] យត្ថ កាយសង្ខារោ និរុជ្ឈតិ តត្ថ
 វេសិសង្ខារោ និរុជ្ឈតីតិ ។ ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈានេ
 តត្ថ កាយសង្ខារោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ វេសិសង្ខា-
 រោ និរុជ្ឈតិ ។ បេ ។

[៣២៧] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ វេសិសង្ខារោ និរុជ្ឈតីតិ ។ បេ ។ យស្ស-
 កម្មិ យស្សយត្ថកម្មិ សទិសំ ។

[៣២៨] យស្ស កាយសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស វេសិសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ វិណា អស្សា-
 សប្បស្សាសេហិ វិតក្កវិចារាណំ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ វេសិសង្ខា-
 រោ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ អវិតក្កអវិចារចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញសន្តានំ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ច ន និរុជ្ឈតិ វេសិសង្ខារោ ច ន
 និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន វេសិសង្ខារោ ន
 និរុជ្ឈតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតីតិ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

[៣២៦] កាយសង្ខារ រលត់ទៅ ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ រលត់
ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ រលត់ទៅ ក្នុងទុតិយជ្ឈាន និង
ក្នុងតតិយជ្ឈាន ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
ទេ ។ បេ ។

[៣២៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ បេ ។ ពាក្យ
ថា របស់សត្វណាក្តី ថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី ដូច ។ គ្នា ។

[៣២៨] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ វចីសង្ខារ
របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនរលត់ទៅ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ព្រោះវៀរ ចាក
ពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
ជាមិនរលត់ទៅទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូល
កាន់និរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង វចី-
សង្ខារ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សា-
សៈនិងបស្សាសៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា
មិនរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។

វិទា វិតក្កវិចារេហិ អស្សាសប្បស្សាសានំ ភដ្ឋក្ខណោ
 តេសំ វេសិសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ កាយ-
 សដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ វិទា អស្សាសប្បស្សាសេហិ អវិតក្កអវិចារ-
 ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ និរោទសមាបន្នានំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ វេសិសដ្ឋារោ ច ន និរុដ្ឋតិ កាយ-
 សដ្ឋារោ ច ន និរុដ្ឋតិ ។

[៣២៩] យស្ស កាយសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋតិ
 តស្ស ចិត្តសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋតីតិ ។ វិទា អស្សា-
 សប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ កាយ-
 សដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ ចិត្តសដ្ឋារោ
 ន និរុដ្ឋតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោ-
 ទសមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ កាយសដ្ឋារោ
 ច ន និរុដ្ឋតិ ចិត្តសដ្ឋារោ ច ន និរុដ្ឋតិ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស
 កាយសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៣០] យស្ស វេសិសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស
 ចិត្តសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋតីតិ ។ វិទា វិតក្កវិចារេហិ
 ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ វេសិសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួក
 អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ តែកាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ វចីសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិន
 រលត់ទៅផង កាយសង្ខារ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ព្រោះវៀរ
 ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[៣២៩] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិង
 បស្សាសៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ
 ទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធនិងរបស់
 អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ចិត្តសង្ខារ មិនរលត់ទៅផង ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា
 មិនរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ អើ ។

[៣៣០] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 រលត់ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធរាពោ

នោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ វេទិសង្ខារោ ច ន និរុជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខា-
រោ ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ ន
និរុជ្ឈតិ តស្ស វេទិសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៣១] យត្ថ កាយសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតិ ។ បេ ។

[៣៣២] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ វេទិសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ វិណា
អស្សាសប្បស្សាសេហិ វិតក្កវិចារានំ ភដ្ឋក្ខណោ
តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច
តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ អវិតក្ក-
អវិចារចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ន និរុជ្ឈតិ វេទិសង្ខារោ ច
ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទិសង្ខារោ
។ បេ ។ យស្សកម្មិ យស្សយត្ថកម្មិ សទិសំ
វិត្តាវេតព្វំ ។ យស្សយត្ថកេ និរោធសមាបន្នានន្តិ
ន កាតព្វំ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ចិត្តសង្ខារ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ ចិត្ត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ អើ ។

[៣៣១] កាយសង្ខារ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៣២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ព្រោះរៀវ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ ទៅផង វចីសង្ខារ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ព្រោះរៀវ ចាក ពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់ សត្វណាក្តី ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី ដូច ។ គ្នា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។ ពាក្យថា របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធបណ្ឌិត មិនគប្បីធ្វើ ក្នុងពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣៣៣] យស្ស កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
 វេទិសង្ខារោ និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន វេទិសង្ខារោ ។ បេ ។ យថា ឧប្បាទវារេ
 អតីតា បុច្ឆា យស្សកម្មិ យស្សយត្តកម្មិ អនុ-
 លោមម្មិ បច្ចុនិយម្មិ វិភត្តំ ឯវំ និរោធសារេបិ វិភជិ-
 តព្វំ ។ នត្ថិ នាណករណំ ។

[៣៣៤] យស្ស កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស វេទិសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន វេទិសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ កាមាវចរានំ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូចារចរេ អរូចា-
 វចរេ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច រូចារចរំ អរូចារចរំ
 ឧបបដ្ឋិត្តា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ
 វេទិសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ វេទិសង្ខារោ
 ច និរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៣៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ហើយ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា ។ បេ ។ បុច្ឆា ជាអតីត ពាក្យថា របស់សត្វណាក្តី ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី អនុលោមក្តី បច្ចុនិយក្តី ដែល លោកចែកហើយ ក្នុងឧប្បាទវារៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីចែក ក្នុង និរោធិវារៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ការធ្វើឲ្យផ្សេង ។ គ្នា មិនមានឡើយ ។

[៣៣៤] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងរបស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ នឹងរបស់សត្វនោះ ។ ដែលចូល កាន់ រូបាវចរៈ និងកាន់អរូបាវចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បុត នឹងរលត់ ទៅ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ នឹងរលត់ ទៅផង ។

[៣៣៥] យស្ស កាយសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 កាយសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមាវចរានំ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ រូចាវចរេ អរូ-
 ចាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ
 ឧបបន្និក្ខា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច
 និរុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។

[៣៣៦] យស្ស វេទិសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេទិសង្ខារោ និរុជ្ឈិ-
 ស្សតីតិ ។ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ
 ឧប្បន្និស្សតិ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច
 តេសំ វេទិសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ចិត្តសង្ខារោ
 ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទិសង្ខារោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

[៣៣៥] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ។ ដែលចូល កាន់រូបាវចរៈ និងកាន់អរូបាវចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្យុត នឹង រលត់ទៅ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ នឹង រលត់ទៅផង ។

[៣៣៦] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិន មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ ទៅ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ។

[៣៣៧] យត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ
។ បេ ។

[៣៣៨] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ វេសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។
ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ
កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
វេសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិ-
ស្សតិ វេសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ វេសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយ-
សង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមា-
វចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូចាវចរានំ អរូចា-
វចរានំ តេសំ តត្ថ វេសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច
តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ
សមាបន្នានំ ឥតវេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ
វេសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច
និរុដ្ឋិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៣៧] កាយសង្ខារ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៣៨] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន នឹង រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន និងរបស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់ សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹង រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទី បំផុត វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ និងរបស់ពួកសត្វ ជា រូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែកាយ- សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វជាកាមាវចរៈទាំងនោះ ក្រៅនេះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន នឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៣៩] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្ស-
 តីតិ ។ កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ រូចារចរានំ អរូ-
 ចារចរានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ បបមជ្ឈានំ
 ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ ឥតរេសំ
 កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ កាយសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។

[៣៤០] យស្ស យត្ថ វេសិសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វេសិសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អវិតក្ក-
 អវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

សង្ខារយមកៈ បរត្តិវារៈ និពោធាវារៈ

[៣៣៩] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជាទី
 បំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
 ណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជា
 កាមាវចរៈ នឹងរបស់សត្វជារូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈទាំងនោះ ដែល
 ចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ជាកាមាវចរៈទាំងនោះ ក្រៅនេះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុ-
 តិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន នឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ នឹង
 រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៤០] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
 ណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
 តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ វេសិសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
 កាមាវចរានំ ឥតវេសំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេសិសង្ខារោ ច
 និរុជ្ឈិស្សតិ ។

[៣៤០] យស្ស កាយសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស វេសិសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមាវចរានំ
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូចាវចរេ អរូចា-
 វចរេ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ
 ឧបបដ្ឋិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ វេសិ-
 សង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តេសំ កាយសង្ខារោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ វេសិសង្ខារោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិ-
យជ្ឈាន និងកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់
ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន និងរបស់សត្វជា
រូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង វចី-
សង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៤១] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ វចី-
សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួក
សត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ
និងរបស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ
និងរបស់ពួកសត្វនោះ ។ ដែលចូល កាន់រូបាវចរៈ និងកាន់អរូបាវចរៈ
ហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បុត នឹងមិនរលត់ទៅ តែវចីសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
ក្នុងភក្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ

ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន វេសិស្កាវោ
ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយសង្ការោ ន និរុជ្ឈិស្ស-
តីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៤២] យស្ស កាយសង្ការោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
តស្ស ចិត្តសង្ការោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមាវចរានំ
បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូចារចរេ អរូចា-
រចរេ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច រូចារចរំ អរូចារចរំ
ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ
កាយសង្ការោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
ចិត្តសង្ការោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខ-
ណោ តេសំ កាយសង្ការោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ចិត្ត-
សង្ការោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
ចិត្តសង្ការោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយសង្ការោ
ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៤៣] យស្ស វេសិស្កាវោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
តស្ស ចិត្តសង្ការោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អវិតក្កអវិ-
ចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ និពោធាវៈ

នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ អើ ។

[៣៤២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងរបស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ នឹងរបស់ពួកសត្វនោះ ។ ដែលចូល កាន់រូបាវចរៈ និងកាន់អរូបាវចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បុត នឹងមិនរលត់ទៅ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ អើ ។

[៣៤៣] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តេសំ វេសិសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ ចិត្ត-
 សដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
 តេសំ វេសិសដ្ឋាហោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ចិត្តសដ្ឋាហោ
 ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសដ្ឋាហោ
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស វេសិសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិស្ស-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៤៤] យត្ថ កាយសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិស្ស-
 តិ ។ បេ ។

[៣៤៥] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ វេសិសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។
 កាមាវចរាដំ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរាដំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តិ រូចាវចរាដំ អរូចាវចរាដំ តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋា-
 ហោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេសិសដ្ឋា-
 ហោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីដំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈាដំ សមាបដ្ឋាដំ អសញ្ញាសត្តាដំ តេសំ
 តត្ថ កាយសដ្ឋាហោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ វេសិសដ្ឋាហោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ តែចិត្តសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុង
ភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់
សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់
ទៅឬ ។ អើ ។

[៣២២] កាយសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣២៥] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
ណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។
ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំ-
ដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត កាយសង្ខារ
របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ និងរបស់ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងជាអរូ-
បាវចរៈទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត
ជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តណា ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ចតុត្ថ-
ជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស និរោធារោ

ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 វចីសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយ-
 សដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ តតិ-
 យជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ វចីសដ្ឋារោ ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
 អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្ត-
 រា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វចីសដ្ឋារោ
 ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ កាយសដ្ឋារោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។
 [៣៤៦] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។
 កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ រូចារចរានំ អរូចារចរានំ
 តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ

សង្ខារយមកៈ បរត្តិវារៈ និពោធាវៈ

នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់
 សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែល
 ចូលកាន់ ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
 តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 នោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ
 ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែល
 ចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ
 ផង កាយសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៤៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។
 ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត កាយសង្ខារ របស់ពួក
 សត្វ ជាកាមាវចរៈ និងរបស់ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈ
 ទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ន
 និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៤៧] យស្ស យត្ថ វេសិសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។
 អរិតក្កអរិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អរិតក្កអរិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បដ្ឋិ-
 ស្សតិ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
 បដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 ដោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ វេសិសង្ខារោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ
 ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ វេសិសង្ខារោ
 ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាយសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចិត្ត-
សង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងទី
នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់
ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
ទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៤៧] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជា
ទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
មានវិចារៈ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន
កាន់តតិយជ្ឈាន និងកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែ
ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
នោះទេ វចីសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង
ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុង
ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់
ទៅ ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
នោះឬ ។ អើ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស និរោធរាព

[៣៤៨] យស្ស កាយសង្ខារោ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 វេទិសង្ខារោ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន វេទិសង្ខារោ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស កាយសង្ខារោ
 និរុជ្ឈិត្តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 វិទា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ វេទិសង្ខារោ
 និរុជ្ឈិត្ត ឆោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ និរុជ្ឈិតិ
 អស្សាសប្បស្សាសានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ វេទិសង្ខារោ
 ច និរុជ្ឈិត្ត កាយសង្ខារោ ច និរុជ្ឈិតិ ។

[៣៤៩] យស្ស កាយសង្ខារោ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស កាយសង្ខារោ និរុជ្ឈ-
 តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វិទា
 អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ និរោធស-
 មាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
 និរុជ្ឈិត្ត ឆោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ និរុជ្ឈិតិ
 អស្សាសប្បស្សាសានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
 ច និរុជ្ឈិត្ត កាយសង្ខារោ ច និរុជ្ឈិតិ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

[៣៤៨] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ វចីសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ
 របស់សត្វណា រលត់ហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ
 ឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូល កាន់និរោធនិង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និង
 ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែ
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ វចីសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង កាយសង្ខារ រលត់ទៅផង ក្នុងភក្តី-
 ក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[៣៤៩] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា រលត់ហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ
 ឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូល កាន់និរោធនិង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និង
 ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែ
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង កាយសង្ខារ រលត់ទៅផង ក្នុងភក្តីក្ខ-
 ណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[៣៥០] យស្ស វេសិដ្ឋាហោ និរុដ្ឋតិ តស្ស
 ចិត្តសដ្ឋាហោ និរុដ្ឋត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន ចិត្តសដ្ឋាហោ និរុដ្ឋត្ត តស្ស វេសិដ្ឋាហោ និរុដ្ឋ-
 តីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វិណា វិតក្ក-
 វិចារេហិ ចិត្តស្ស កដ្ឋក្ខណោ និរោទសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តសដ្ឋាហោ និរុដ្ឋត្ត ណោ
 ច តេសំ វេសិដ្ឋាហោ និរុដ្ឋតិ វិតក្កវិចារានំ កដ្ឋ-
 ក្ខណោ តេសំ ចិត្តសដ្ឋាហោ ច និរុដ្ឋត្ត វេសិដ្ឋាហោ
 ច និរុដ្ឋតិ ។

[៣៥១] យត្ថ កាយសដ្ឋាហោ និរុដ្ឋតិ ។ មេ ។

[៣៥២] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋាហោ និរុដ្ឋ-
 តិ តស្ស តត្ថ វេសិដ្ឋាហោ និរុដ្ឋត្តាតិ ។ ទុតិ-
 យជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្ប-
 ស្សាសានំ កដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋា-
 ហោ និរុដ្ឋតិ ណោ ច តេសំ តត្ថ វេសិដ្ឋាហោ
 និរុដ្ឋត្ត បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ
 អស្សាសប្បស្សាសានំ កដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 កាយសដ្ឋាហោ ច និរុដ្ឋតិ វេសិដ្ឋាហោ ច
 និរុដ្ឋត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេសិដ្ឋាហោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៥០] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា រលត់ហើយ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធនិងរបស់អសញ្ញា-
 សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងភ័ក្ត្រក្ខ-
 ណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ តែវចីសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
 ហើយផង វចីសង្ខារ រលត់ទៅផង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។

[៣៥១] កាយសង្ខារ រលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៥២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន រលត់
 ទៅ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តែវចី-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ
 របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈទាំងនោះ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន រលត់
 ទៅផង វចីសង្ខារ រលត់ហើយផង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈ
 និងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

និរុដ្ឋិត្ត តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិតិ ។ បឋ-
មជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្បស្សា-
សានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំយេវ វិណា អស្សា-
សប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ រូចាវចរានំ អរូ-
ចាវចរានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ និរុដ្ឋិត្ត ណោ ច
តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិតិ បឋមជ្ឈានំ
សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិត្ត
កាយសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិតិ ។

[៣៥៣] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិតិ
តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
តត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស
ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិត្ត ណោ
ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិតិ អស្សាស-
ប្បស្សាសានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
ច និរុដ្ឋិត្ត កាយសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិតិ ។

សង្ខារយមកៈ បរតិវារៈ និពោធារៈ

រលត់ហើយ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ
 ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈទាំងនោះឯង
 ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សា-
 សៈ និងរបស់ពួកសត្វ ជាអូបាវចរៈ និងជាអូបាវចរៈទាំងនោះ ក្នុង
 ភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ រលត់
 ហើយ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ
 ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈទាំងនោះ ដែល
 ចូល កាន់បឋមជ្ឈាន រលត់ហើយផង កាយសង្ខារ រលត់ទៅផង ក្នុង
 ភង្គក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។

[៣៥៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងអស់នោះ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និង
 ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
 ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 នោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង កាយសង្ខារ
 រលត់ទៅផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣៥៤] យស្ស យត្ថ វេសិសដ្ឋាហោ និរុដ្ឋតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសដ្ឋាហោ និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសដ្ឋាហោ និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
 តត្ថ វេសិសដ្ឋាហោ និរុដ្ឋិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ វិណា វិតក្កវិចារហិ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋាហោ និរុដ្ឋិត្ត ដោ ច
 តេសំ តត្ថ វេសិសដ្ឋាហោ និរុដ្ឋិតិ វិតក្កវិចារាណំ
 ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋាហោ ច និរុដ្ឋិត្ត
 វេសិសដ្ឋាហោ ច និរុដ្ឋិតិ ។

[៣៥៥] យស្ស កាយសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋតិ
 តស្ស វេសិសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ និរុដ្ឋិត្ត ។
 យស្ស វា បន វេសិសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
 កាយសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិតិ ។ នត្ថិ ។

[៣៥៦] យស្ស កាយសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋតិ
 តស្ស ចិត្តសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ និរុដ្ឋិត្ត ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
 កាយសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិតិ ។ នត្ថិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៥៤] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងអស់នោះ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុង
 ភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ
 តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង វចីសង្ខារ រលត់ទៅផង
 ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ ។

[៣៥៥] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ វចីសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វ
 នោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៥៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វ
 នោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ មិនមានទេ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធរាពេ

[៣៥៧] យស្ស វេសិសដ្ឋាហោ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
ចិត្តសដ្ឋាហោ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។ យស្ស
វា បន ចិត្តសដ្ឋាហោ ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស វេសិសដ្ឋាហោ
ន និរុជ្ឈិតីតិ ។ នត្ថិ ។

[៣៥៨] យត្ថ កាយសដ្ឋាហោ ន និរុជ្ឈតិ ។ មេ ។

[៣៥៩] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋាហោ ន និរុជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ វេសិសដ្ឋាហោ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ បឋមជ្ឈានំ
សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំយេវ វិធា អស្សាសប្បស្សា-
សេហិ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ
តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋាហោ ន និរុជ្ឈតិ ឆោ ច
តេសំ តត្ថ វេសិសដ្ឋាហោ ន និរុជ្ឈិត្ត ទុតិយជ្ឈានំ
តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំយេវ វិធា អស្សាសប្បស្សា-
សេហិ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
បន្នានំ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាណេ
អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋាហោ ច
ន និរុជ្ឈតិ វេសិសដ្ឋាហោ ច ន និរុជ្ឈិត្ត ។

សង្ខារយមកៈ បរត្តិវារៈ និពោធាវារៈ

[៣៥៧] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។ មួយយ៉ាង ទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ វចីសង្ខារ របស់ សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៥៨] កាយសង្ខារ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៥៩] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទី ណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈទាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និង របស់ពួកសត្វ ជាបុប្ផាវចរៈ និងជាអបុប្ផាវចរៈទាំងនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ មិនរលត់ទៅ ក្នុង ទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់ទុ- តិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិង បស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងភង្គក្ខ- ណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួក សុទ្ធាវាសសត្វ ក្នុងចិត្តទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំង នោះ មិនរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ វេសិដ្ឋាវោ ន និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ កាយសដ្ឋាវោ ន និរុដ្ឋិតិ ។ ទុតិ-
 យដ្ឋានំ តតិយដ្ឋានំ សមាបដ្ឋានំ អស្សាសប្បស្សា-
 សានំ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ វេសិដ្ឋាវោ ន
 និរុដ្ឋិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋាវោ
 ន និរុដ្ឋិតិ ទុតិយដ្ឋានំ តតិយដ្ឋានំ សមាបដ្ឋានំ
 អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំយេវ
 វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
 ចតុត្ថដ្ឋានំ សមាបដ្ឋានំ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ
 វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេសិដ្ឋាវោ ច
 ន និរុដ្ឋិត្ត កាយសដ្ឋាវោ ច ន និរុដ្ឋិតិ ។

[៣៦០] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋាវោ ន
 និរុដ្ឋិតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសដ្ឋាវោ ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វិណា អស្សា-
 សប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 កាយសដ្ឋាវោ ន និរុដ្ឋិតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសដ្ឋាវោ ន និរុដ្ឋិត្ត សុទ្ធាវាសំ ឧបបដ្ឋដ្ឋានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋាវោ ច

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន មិនរលត់ហើយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ក្នុងចិត្ត ទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង កាយសង្ខារ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៦០] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់សុទ្ធាវាស និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារា

ន និរុជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ន និរុជ្ឈិត ។ យស្ស
វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិត តស្ស តត្ថ
កាយសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦១] យស្ស យត្ថ វេសិសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ សព្វេសំ
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វិធា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស
ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតិ ដោ
ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិត សុទ្ធាវាសំ
ឧបបដ្ឋន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ
ច ន និរុជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ន និរុជ្ឈិត ។
យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិត តស្ស
តត្ថ វេសិសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦២] យស្ស កាយសង្ខារោ និរុជ្ឈតិ តស្ស
វេសិសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
វេសិសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ និរុជ្ឈ-
តីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វិធា អស្សា-
សប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ និរោធសមា-
បដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ វេសិសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

មិនរលត់ទៅផង ចិត្តសង្ខារ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា
កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៦១] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចី-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
ចិត្ត និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក្នុង
ទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ
ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស
និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ចិត្តសង្ខារ មិនរលត់
ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
ណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិន
រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៦២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ វចីសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ
របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់
ទៅឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូល កាន់និរោធន
និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ

នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋតិ អស្សា-
សប្បស្សាសាទំ ភន្តក្ខណោ តេសំ វេទិសង្ខារោ ច
និរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច និរុដ្ឋតិ ។

[៣៦៣] យស្ស កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋតិ តស្ស
ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
វា បន ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស កាយ-
សង្ខារោ និរុដ្ឋតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
ណោ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខ-
ណោ និរោទសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ កាយ-
សង្ខារោ និរុដ្ឋតិ អស្សាសប្បស្សាសាទំ ភន្តក្ខណោ
តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ
ច និរុដ្ឋតិ ។

[៣៦៤] យស្ស វេទិសង្ខារោ និរុដ្ឋតិ តស្ស
ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិម-
ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ វេទិសង្ខារោ និរុដ្ឋតិ
នោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ ឥតវេសំ
វិតក្កវិចារានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ វេទិសង្ខារោ
ច និរុដ្ឋតិ ចិត្តសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ វចីសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ រលត់ទៅផង ក្នុងកង្ក-
ក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[៣៦៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់
ទៅឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូល កាន់និរោធន
និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះរៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ រលត់ទៅផង ក្នុងកង្ក-
ក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[៣៦៤] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
រលត់ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់
ទៅទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ រលត់ទៅផង
ចិត្តសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស និរោធហារោ

យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស វេចិ-
 សង្ខារោ និរុដ្ឋតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ វិណា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខា-
 រោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ វេចិសង្ខារោ និរុដ្ឋតិ
 វិតក្កវិចារានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច
 និរុដ្ឋិស្សតិ វេចិសង្ខារោ ច និរុដ្ឋតិ ។

[៣៦៥] យត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋតិ ។ មេ ។

[៣៦៦] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋតិ
 តស្ស តត្ថ វេចិសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ ទុតិយ-
 ជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សា-
 សានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋ-
 តិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេចិសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ
 បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សា-
 សប្បស្សាសានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច និរុដ្ឋតិ វេចិសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ វេចិសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ

សង្ខារយមកៈ បរិគ្គិវារៈ និរោធាវារៈ

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ វចីសង្ខារ របស់
សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូល
កាន់និរោធន រលត់របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទ-
ក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈ
និងវិចារៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ចិត្ត-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ រលត់ទៅផង
ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។

[៣៦៥] កាយសង្ខារ រលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៦៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយ-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិ-
យជ្ឈាន រលត់ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុង
ទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
ទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន និងរបស់
ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈទាំងនោះ រលត់ទៅផង វចីសង្ខារ នឹងរលត់
ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា

តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋតីតិ ។ បឋមដ្ឋានំ
 សមាបដ្ឋានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំយេវ វិជានោ អស្សាសប្បស្សា-
 សេហិ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ រូចារចរានំ អរូចារចរានំ
 តេសំ តត្ថ វេទីសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋតិ បឋមដ្ឋានំ សមាបដ្ឋានំ
 កាមាវចរានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ វេទីសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច
 និរុដ្ឋតិ ។

[៣៦៧] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វិជានោ អស្សាសប្បស្សាសេ-
 ហិ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 និរុដ្ឋតិ អស្សាសប្បស្សាសានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ
 ច និរុដ្ឋតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់
 ពួកសត្វ ជាការវាចរៈទាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ជា
 រូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈទាំងនោះ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះរៀរ
 ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែកាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ
 របស់សត្វជាការវាចរៈទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន នឹងរលត់
 ទៅផង កាយសង្ខារ រលត់ទៅផង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈ
 និងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។

[៣៦៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងអស់នោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុង
 ភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះរៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទី
 នោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ រលត់
 ទៅផង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស និរោធរាពោ

[៣៦៨] យស្ស យត្ថ វេសិដ្ឋានោ និរុដ្ឋតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសដ្ឋានោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ សវិ-
 តក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 វេសិដ្ឋានោ និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សដ្ឋានោ និរុដ្ឋិស្សតិ ឥតវេសំ វិតក្កវិចារាណំ កដ្ឋ-
 ក្ខណោ តេសំ តត្ថ វេសិដ្ឋានោ ច និរុដ្ឋតិ
 ចិត្តសដ្ឋានោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ចិត្តសដ្ឋានោ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ វេសិ-
 សដ្ឋានោ និរុដ្ឋតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 នក្ខណោ វិណា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស កដ្ឋក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋានោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ វេសិដ្ឋានោ និរុដ្ឋតិ វិតក្កវិចារាណំ កដ្ឋ-
 ក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋានោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ
 វេសិដ្ឋានោ ច និរុដ្ឋតិ ។

[៣៦៩] យស្ស កាយសដ្ឋានោ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស
 វេសិដ្ឋានោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បានក្ខណោ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស
 កដ្ឋក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ
 កាយសដ្ឋានោ ន និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ វេសិដ្ឋានោ

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

[៣៦៨] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់ សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់ សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ រលត់ទៅផង ចិត្តសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់ សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ នោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ រលត់ទៅផង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈ និងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ ។

[៣៦៩] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូល កាន់និរោធិ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ

ន និរុដ្ឋិស្សតិ សរិតក្កសរិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខ-
 ណោ អរិតក្កអរិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អរិតក្កអរិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បដ្ឋិស្សតិ តេសំ
 កាយសដ្ឋាហោ ច ន និរុដ្ឋតិ វចីសដ្ឋាហោ ច ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន វចីសដ្ឋាហោ ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស កាយសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋតិតិ ។
 អាមន្តា ។

[៣៧០] យស្ស កាយសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋតិ
 តស្ស ចិត្តសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិស្សតិតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ កាយសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋតិ នោ ច
 តេសំ ចិត្តសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ កាយសដ្ឋាហោ ច ន និរុដ្ឋតិ
 ចិត្តសដ្ឋាហោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន ចិត្តសដ្ឋាហោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 ណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ នឹងមិនរលត់
 ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់
 ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ អើ ។

[៣៧០] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 អស់ ដែលចូលកាន់និរោធិ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះរៀរ
 ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ទៅផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទី
 បំផុត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៣៧១] យស្ស វេសិដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋតិ
 តស្ស ចិត្តសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វិនា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ
 វេសិដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ ចិត្តសដ្ឋា-
 ហោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋ-
 ក្ខណោ តេសំ វេសិដ្ឋាហោ ច ន និរុដ្ឋតិ ចិត្ត-
 សដ្ឋាហោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 ចិត្តសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស វេសិដ្ឋាហោ ន
 និរុដ្ឋតីតិ ។ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
 តេសំ ចិត្តសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ
 វេសិដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋតិ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ ចិត្តសដ្ឋាហោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 វេសិដ្ឋាហោ ច ន និរុដ្ឋតិ ។

[៣៧២] យត្ថ កាយសដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋតិ
 ។ បេ ។

[៣៧៣] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋាហោ ន
 និរុដ្ឋតិ តស្ស តត្ថ វេសិដ្ឋាហោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

[៣៧១] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូល កាន់និរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាក ពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិន រលត់ទៅទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ចិត្ត- សង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលមិន មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ ចិត្ត- សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ តែវចីសង្ខារ របស់ សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំង នោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ។

[៣៧២] កាយសង្ខារ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៧៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទី ណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។

បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សា-
 សប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំយេវ វិណា
 អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ រូចារ-
 ចរានំ អរូចារចរានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ន និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទីសង្ខារោ
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តក្ខ-
 ណោ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បដ្ឋិស្សតិ
 ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សា-
 សប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំយេវ វិណា
 អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ ចតុត្ថ-
 ជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច ន និរុដ្ឋតិ វេទីសង្ខារោ ច ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទីសង្ខា-
 រោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ន និរុដ្ឋតីតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ ភន្តក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ វេទីសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ន និរុដ្ឋតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាការវិចារៈទាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់
 បឋមជ្ឈាន និងរបស់ពួកសត្វ ជាបុរាវចរៈ និងជាអបុរាវចរៈទាំងនោះ
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និង
 ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
 ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់
 ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
 របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃ
 ចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ កាយសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន
 និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំង-
 នោះ មិនរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ
 ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន នឹងមិន
 រលត់ទៅ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តែ
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អវិតក្កអ-
 វិចារបច្ឆិមចិត្តសមង្កំនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិ-
 តក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ទុតិយជ្ឈានំ តតិ-
 យជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំយេវ វិដា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ វចីសដ្ឋារោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 កាយសដ្ឋារោ ច ន និរុជ្ឈតិ ។

[៣៧៤] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋារោ ន និ-
 រុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វិដា អស្សា-
 សប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 កាយសដ្ឋារោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសដ្ឋារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋារោ
 ច ន និរុជ្ឈតិ ចិត្តសដ្ឋារោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែល
 ប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះឯង
 ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន និងរបស់ពួកសត្វ
 ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់
 ទៅផង កាយសង្ខារ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សា-
 សៈនិងបស្សាសៈ និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សា-
 សៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។

[៣៧២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្ត និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិង
 បស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំង
 នោះ មិនរលត់ទៅផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៧៥] យស្ស យត្ថ វេសិសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋតិ
តស្ស តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វិណា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស
កដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ វេសិសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋតិ នោ
ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ អវិ-
តក្កអវិចារេបច្ឆិមចិត្តស្ស កដ្ឋក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ វេសិសដ្ឋារោ ច ន និរុដ្ឋតិ ចិត្តសដ្ឋា-
រោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្ត-
សដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ វេសិសដ្ឋារោ ន
និរុដ្ឋតីតិ ។ សវិតក្កសវិចារេបច្ឆិមចិត្តស្ស កដ្ឋក្ខណោ
តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច
តេសំ តត្ថ វេសិសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋតិ អវិតក្កអវិចារេ-
បច្ឆិមចិត្តស្ស កដ្ឋក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
ចិត្តសដ្ឋារោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ វេសិសដ្ឋារោ ច ន
និរុដ្ឋតិ ។

[៣៧៦] យស្ស កាយសដ្ឋារោ និរុដ្ឋិត្ត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៧៥] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និង
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ
 តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 នោះទេ វចីសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ចិត្ត-
 សង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងទីនោះ ។

[៣៧៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ហើយ

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធហារោ

តស្ស វេសិសដ្ឋារោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សវិតក្កសវិចារ-
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្ត-
 សមដ្ឋិនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ
 បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បដ្ឋិស្សតិ តេសំ កាយសដ្ឋារោ និរុជ្ឈិត្ត
 នោ ច តេសំ វេសិសដ្ឋារោ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ
 កាយសដ្ឋារោ ច និរុជ្ឈិត្ត វេសិសដ្ឋារោ ច និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន វេសិសដ្ឋារោ ។ មេ ។
 អាមន្តា ។

[៣៧៧] យស្ស កាយសដ្ឋារោ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 ចិត្តសដ្ឋារោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខ-
 ណោ តេសំ កាយសដ្ឋារោ និរុជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ
 ចិត្តសដ្ឋារោ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ កាយសដ្ឋារោ
 ច និរុជ្ឈិត្ត ចិត្តសដ្ឋារោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន ចិត្តសដ្ឋារោ ។ មេ ។ អាមន្តា ។

[៣៧៨] យត្ថ កាយសដ្ឋារោ និរុជ្ឈិត្ត ។ មេ ។

[៣៧៩] យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋារោ និរុជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ វេសិសដ្ឋារោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិន
មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
ណា ក្នុងភ័ក្ត្រក្នុងណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ តែវចី-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ កាយសង្ខារ របស់
ពួកសត្វ ក្រៅនេះ រលត់ហើយផង វចីសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ។
មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៣៧៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
រលត់ហើយ ក្នុងភ័ក្ត្រក្នុងណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត តែចិត្តសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ក្រៅ
នេះ រលត់ហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាង
ទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៣៧៨] កាយសង្ខារ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៧៩] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុង
ទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។

កាមាវចរេ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ ទុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 និរុដ្ឋិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ ឥតវេសំ កាមាវច-
 រានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិត្ត វេសិ-
 សង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 វេសិសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ
 និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ រូចារចរានំ អរូចារចរានំ តេសំ តត្ថ
 វេសិសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ ណោ ច តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ និរុដ្ឋិត្ត បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវ-
 ចរានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ
 កាយសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិត្ត ។

[៣៨០] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ កាមាវ-
 ចរេ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ និរុដ្ឋិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 និរុដ្ឋិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ ឥតវេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច និរុដ្ឋិត្ត ចិត្តសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់
តតិយជ្ឈាន រលត់ហើយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងកាមា-
វចរៈ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់
ទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វជាកាមាវចរៈទាំងនោះ
ក្រៅនេះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន រលត់ហើយផង វចីសង្ខារ
នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់
សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាអរុបាវចរៈ
និងជាអរុបាវចរៈទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់
សត្វជាកាមាវចរៈទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន នឹងរលត់ទៅ
ផង កាយសង្ខារ រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៨០] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា
ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុង
កាមាវចរៈ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈនោះ
ក្រៅនេះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិ-
យជ្ឈាន រលត់ហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស និរោធារោ

យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ ចតុត្ថជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ រូចារចរានំ អរូចារចរានំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ និរុដ្ឋិត្ត បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ កាមារចរានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ច និរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិត្ត ។

[៣៨០] យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ សវិ-
 តក្កសវិចារក្ខមិយំ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ វចីសង្ខារោ និរុដ្ឋិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ ឥតរេសំ សវិតក្កសវិចារ-
 ក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិត្ត ចិត្ត-
 សង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ
 និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អវិតក្កសវិចារក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វចី-
 សង្ខារោ និរុដ្ឋិត្ត សវិតក្កសវិចារក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ វចីសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិត្ត ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាអូបារាវចរៈ និងជាអូបារាវចរៈទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ ចតុត្ថជ្ឈាន នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វជាកាមាវចរៈ ទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន នឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៨១] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុង សវិតក្កសវិចារកូមិ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ រលត់ហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងសវិតក្កសវិចារកូមិ ក្នុង ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងអវិតក្កសវិចារកូមិ ក្នុង ទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ រលត់ ហើយផង ក្នុងសវិតក្កសវិចារកូមិ ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣៨២] យស្ស កាយសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិត្ត
 តស្ស វេទិសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។
 យស្ស វា បន វេទិសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។

[៣៨៣] យស្ស កាយសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិត្ត
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។

[៣៨៤] យស្ស វេទិសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
 វា បន ចិត្តសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេទិ-
 សង្ខារោ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។

[៣៨៥] យត្ថ កាយសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិត្ត
 ។ បេ ។

[៣៨៦] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ន
 និរុជ្ឈិត្ត តស្ស តត្ថ វេទិសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 រូចារចរាណំ អរូចារចរាណំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ន និរុជ្ឈិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ន

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៨២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វ នោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។

[៣៨៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ចិត្ត-សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។

[៣៨៤] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាង ទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ វចីសង្ខារ របស់ សត្វនោះ មិនរលត់ទៅហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។

[៣៨៥] កាយសង្ខារ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៨៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុង ទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាអរុប្បាវចរៈ និងជាអរុប្បាវចរៈ ទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស និរោធហារោ

និរុដ្ឋិស្សតិ រូចារចរេ អរូចារចរេ សវិតក្កសវិចារ-
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្ត-
 សមដ្ឋីនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ
 បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ច
 ន និរុដ្ឋិត វចីសដ្ឋារោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ វចីសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិតាតិ ។
 កាមារចរេ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ ទុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ វចីសដ្ឋារោ
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋា-
 រោ ន និរុដ្ឋិត រូចារចរេ អរូចារចរេ សវិតក្កស-
 វិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិម-
 ចិត្តសមដ្ឋីនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិ-
 ចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
 បន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វចីសដ្ឋារោ
 ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ កាយសដ្ឋារោ ច ន និរុដ្ឋិត ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

មែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
ភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ក្នុងរូបាវចរៈ និងអរូបាវចរៈ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូល
កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ
ផង វចីសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ
របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន នឹងមិន
រលត់ទៅ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងកាមាវចរៈ ក្នុងទីនោះ
តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ
ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹង
កើតឡើង ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា ក្នុងភង្គក្ខណៈនៃចិត្តជាទីបំផុត ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ
វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញ-
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ មិនរលត់ហើយ
ផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៨៧] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ន និ-
 រុដ្ឋិត្ត តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។
 ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ រូចារចរានំ អរូចារចរានំ
 តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិត្ត ណោ ច
 តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ រូចារចរេ
 អរូចារចរេ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ន និរុដ្ឋិត្ត ចិត្ត-
 សង្ខារោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ កា-
 យសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ កាមារចរេ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ ណោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ន និរុដ្ឋិត្ត រូចារចរេ អរូចារចរេ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ន និរុដ្ឋិត្ត ។

[៣៨៨] យស្ស យត្ថ វេសិសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៨៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុង
 ទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។
 កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាអូបាវចរៈ និងជាអូបាវចរៈ ទាំងនោះ
 ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយ-
 សង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង ចិត្តសង្ខារ មិន
 រលត់ទៅផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុង
 អូបាវចរៈ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិន
 រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងកាមាវចរៈ ក្នុងទី
 នោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ
 ផង កាយសង្ខារ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត
 ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអូបាវចរៈ ក្នុងទីនោះ ។

[៣៨៨] វេទិសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
 ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

អវិតក្កអវិចារក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ វេសិសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិត្ត
 នោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 អវិតក្កអវិចារក្ខមិយំ បច្ឆិមចិត្តស្ស កដ្ឋក្ខណោ អ-
 សញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេសិសដ្ឋារោ ច ន និរុដ្ឋិត្ត
 ចិត្តសដ្ឋារោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 វេសិសដ្ឋារោ ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ សវិតក្កសវិចារក្ខមិយំ
 បច្ឆិមចិត្តស្ស កដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេសិសដ្ឋារោ
 ន និរុដ្ឋិត្ត អវិតក្កអវិចារក្ខមិយំ បច្ឆិមចិត្តស្ស កដ្ឋ-
 ក្ខណោ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ច
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ វេសិសដ្ឋារោ ច ន និរុដ្ឋិត្ត ។

និរោធារំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៨៩] យស្ស កាយសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 វេសិសដ្ឋារោ និរុដ្ឋិតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន
 វេសិសដ្ឋារោ និរុដ្ឋិតិ តស្ស កាយសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជ-
 តិ ។ នោ ។ យស្ស កាយសដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជ-
 តិ តស្ស ចិត្តសដ្ឋារោ និរុដ្ឋិតិ ។ នោ ។

សង្ខារយមកៈ បរត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធហារៈ

វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុងអវិតក្កអវិចារក្ខមិ មិនរលត់ហើយ
 ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់
 ទៅ ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជា
 ទីបំផុត ក្នុងអវិតក្កអវិចារក្ខមិ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងសវិ-
 តក្កសវិចារក្ខមិ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃ
 ចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងអវិតក្កអវិចារក្ខមិ ក្នុងទីនោះ ។

ចប់ និរោធហារៈ ។

[៣៨៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង វចីសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វចីសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើត
 ឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ មិនមែនទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈតិ តស្ស កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ នោ ។ យស្ស វេទីសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈតីតិ ។ នោ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈតិ តស្ស វេទីសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ នោ ។ យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ
 តត្ថ វេទីសង្ខារោ និរុជ្ឈតីតិ ។ ទុតិយជ្ឈានេ តតិ-
 យជ្ឈានេ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តត្ថ វេទីសង្ខារោ និរុជ្ឈតិ ។ បេ ។ ឥតវេសំ
 យត្ថកានំ សទិសំ ។ យស្ស យត្ថ កាយសង្ខា-
 រោ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ យស្សកម្មិ យស្សយត្ថ-
 កម្មិ សទិសំ ។

[៣៩០] យស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 វេទីសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ វិតក្កវិចារានំ ភដ្ឋក្កុលោ
 តេសំ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វេទី-
 សង្ខារោ ន និរុជ្ឈតិ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ វិណា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្កុលោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ កាយសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ វេទីសង្ខារោ
 ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន វេទីសង្ខារោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទុតិយជ្ឈាន និងក្នុងតតិយជ្ឈាននោះ តែវចីសង្ខារ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់សត្វក្រៅនេះ ដូចគ្នានឹង ពាក្យថា ក្នុងទីណា ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណាក្តី ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី ដូច ។ គ្នា ។

[៣៩០] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅទេឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វដែលចូលកាន់និរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

ន និរុជ្ឈតិ តស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ឈតីតិ ។
 អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វចី-
 សង្ខារោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ
 នុប្បជ្ឈតិ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ វិណា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ វចីសង្ខារោ
 ច ន និរុជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច នុប្បជ្ឈតិ ។

[៣៩០] យស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខ-
 ណោ តេសំ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ន និរុជ្ឈតិ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ កាយសង្ខារោ ច នុប្បជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ
 ន និរុជ្ឈតិ តស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ឈតីតិ ។
 អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ

សង្ខារយមកៈ បរត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

មិនរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ វចី-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួក
អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
ជាមិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធនិង
របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងផង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។

[៣៩១] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់
នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ
ដែលចូលកាន់និរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
ចិត្តសង្ខារ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ
ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់
សត្វណា មិនរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
ឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ

នុប្បជ្ជតិ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
ចិត្តសង្ខារោ ច ន និរុដ្ឋតិ កាយសង្ខារោ ច
នុប្បជ្ជតិ ។

[៣៩២] យស្ស វេទីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ វេទីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច
តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋតិ វិណា វិតក្កវិចារេហិ
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ វេទីសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខា-
រោ ច ន និរុដ្ឋតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ
ន និរុដ្ឋតិ តស្ស វេទីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ ។ វិតក្ក-
វិចារានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ន និ-
រុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ វេទីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ វិណា
វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមា-
បន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ន
និរុដ្ឋតិ វេទីសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ ។

[៣៩៣] យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់
និរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ
មិនកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សា-
សៈនិងបស្សាសៈ ។

[៣៩២] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់
និរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ
មិនរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈ
និងវិចារៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនរលត់
ទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ
តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ
របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិន
រលត់ទៅផង វចីសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។

[៣៩៣] កាយសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

[៣៩៤] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បន្នតិ
។ យេ ។ យស្សកម្មិ យស្សយត្ថកម្មិ សទិសំ ។
យស្សយត្ថកេ និរោធសមាបន្នានន្តិ ន លព្ពតិ ។

[៣៩៥] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ តស្ស
វេសង្ខារោ និរុជ្ឈិត្ថតិ ។ អាមន្តា ។ អតីតា បុត្តា
ឧប្បាទវារេបិ និរោធហារេបិ ឧប្បាទនិរោធហារេបិ សទិ-
សំ វិត្តារេតព្វំ^(១) ។

[៣៩៦] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
តស្ស វេសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន វេសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ កាមាវចរានំ បច្ចិ-
មចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
កាមាវចរានំ បច្ចិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ រូចារចរេ អរូ-
ចារចរេ បច្ចិមភវិកានំ យេ ច រូចារចរំ អរូចារចរំ
ឧបបន្និត្ថា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ
វេសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ កាយ-
សង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ឥតវេសំ វេសង្ខារោ ច
និរុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

១ ម. វិត្តារេតព្វា ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធហារៈ

[៣៩៤] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណាក្តី ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី ដូច ។ គ្នា ។ ពាក្យថា របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធិ បណ្ឌិតមិន បាន (មិនគួរពោល) ក្នុងពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាឡើយ ។

[៣៩៥] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ វចី- សង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ បុច្ឆា ជាអតីត បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូច ។ គ្នា ក្នុងឧប្បាទវារៈផង ក្នុងនិរោធហារៈ ផង ក្នុងឧប្បាទនិរោធហារៈផង ។

[៣៩៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើត ឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើត ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងរបស់ពួកសត្វ ដែលកើត ក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ។ ដែលចូលទៅ កាន់រូបាវចរៈ និងកាន់អរូបាវចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បុត នឹងរលត់ទៅ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង មិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ។

[៣៩៧] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ កាមាវចរានំ បច្ឆិ-
 មចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ រូចាវចរេ អរូ-
 ចាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ
 ឧបបន្និស្តា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ឥតវេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច
 និរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

[៣៩៨] យស្ស វេទិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស វេទិសង្ខារោ
 ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទិ-
 សង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ឥតវេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច
 និរុដ្ឋិស្សតិ វេទិសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៩៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ។ ដែលចូលទៅ កាន់រូបាវចរៈ និងកាន់អរូបាវចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន នឹងរលត់ទៅ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ។

[៣៩៨] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

[៣៩៩] យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ។ មេ ។

[៤០០] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
តស្ស តត្ថ វេសិសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ ទុតិយ-
ជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
សង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ
និរុដ្ឋិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ
តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ វេសិសង្ខារោ
ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេសិសង្ខារោ
និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្ស-
តីតិ ។ កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ
ឧប្បន្និស្សតិ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ
វេសិសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយ-
សង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
ឥតវេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ច
និរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

[៣៧៧] កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៤០០] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និង កាន់តតិយជ្ឈាន នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វ ទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់ពួក សត្វ ជាកាមាវចរៈទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន នឹងកើត ឡើងផង វចីសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី នោះទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន និងពួក សត្វ ជាកាមាវចរៈទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៤០១] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ កាមាវចរានំ
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ ស-
 មាបន្នានំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខា-
 រោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្ប-
 ន្និស្សតិ បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមា-
 បន្នានំ ឥតរេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

[៤០២] យស្ស យត្ថ វេសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ វេសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ
 បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២០១] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាអរុប្បាវចរៈ និងជាអរុប្បាវចរៈទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ ចតុត្ថជ្ឈាន នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន និងរបស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ នឹងកើត ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២០២] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង ទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត ណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំង នោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន និងកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេសិស្កាហោ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ ឥត-
វេសំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្កា-
ហោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេសិស្កាហោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៤០៣] យស្ស កាយសង្កាហោ នុប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស វេសិស្កាហោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមាវចរានំ
បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូចាវចរេ អរូចា-
វចរេ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧប-
បជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ កា-
យសង្កាហោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ វេសិស្កាហោ
ន និរុជ្ឈិស្សតិ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តក្ក-
ណោ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ
កាយសង្កាហោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ វេសិស្កាហោ ច ន
និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន វេសិស្កាហោ ។ មេ ។
អាមន្តា ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ ដែល
ចូល កាន់បឋមជ្ឈាន និងរបស់ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈ
ទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។

[៤០៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង វចី-
សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់
ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វជាកាមាវចរៈ
របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ
និងរបស់ពួកសត្វនោះ ។ ដែលចូលទៅ កាន់រូបាវចរៈ និងកាន់អរូបា-
វចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បុត នឹងមិនកើតឡើង តែវចីសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទី
បំផុតដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃ
ចិត្តណា ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
វចីសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់
សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៤០៤] យស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បន្និស្សតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ កាមាវច-
 រាណំ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា កាមាវចរាណំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ រូចា-
 វចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវិកាណំ យេ ច រូចាវចរំ
 អរូចាវចរំ ឧបបន្និក្ខា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តាណំ
 តេសំ កាយសង្ខារោ នុប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 តេសំ កាយសង្ខារោ ច នុប្បន្និស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ
 ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ
 ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៤០៥] យស្ស វេទិសង្ខារោ នុប្បន្និស្សតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិ-
 តក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ តេសំ វេទិសង្ខារោ
 នុប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ វេទិសង្ខារោ
 ច នុប្បន្និស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២០៤] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់
 ពួកសត្វ ជាការវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាការវិចារៈ កាយសង្ខារ
 របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ
 និងរបស់ពួកសត្វនោះ ។ ដែលចូលទៅ កាន់រូបាវចរៈ និងកាន់អរូបា-
 វចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បុត នឹងមិនកើតឡើង តែចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ កាយសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[២០៥] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ វចីសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជានឹងមិនរលត់ទៅទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

[៤០៦] យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ ។

[៤០៧] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ វេសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ រូចារចរានំ អរូចារចរានំ តេសំ តត្ថ កា-
យសង្ខារោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេស-
ង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស
ភដ្ឋក្ខណោ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋំនំ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេ-
សំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ វេសង្ខារោ
ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេស-
ង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខា-
រោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ វេសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធហារៈ

[២០៦] កាយសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២០៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។
ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាការមារចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាការ-
មារចរៈ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជារូបារចរៈ និងជាអរូបារចរៈទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិន
មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
ណា ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន
និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ នឹងមិន
រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វ
ណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែល
ចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឆោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បន្និស្សតិ
 សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អវិតក្កអ-
 វិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិ-
 តក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
 បន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ច
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច នុប្បន្និស្សតិ ។

[៤០៨] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បន្និ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។
 កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និ-
 ស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ រូចារចរានំ អរូចារច-
 រានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បន្និស្សតិ ឆោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ បច្ឆិ-
 មចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច នុប្បន្និស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៤០៩] យស្ស យត្ថ វេសិសង្ខារោ នុប្បន្និស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ
 ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែល
 ចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ
 ផង កាយសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២០៨] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។
 ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាកា-
 មាវចរៈ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈទាំង
 នោះ ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 កាយសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ
 នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ក្នុងទីណា ។ បេ ។ អើ ។

[២០៩] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។
 អរិតក្កអរិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អរិតក្កអរិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
 បដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 វេសិសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៤១០] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 វេសិសង្ខារោ និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន វេសិសង្ខារោ និរុដ្ឋិត្ត តស្ស កាយសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ វិនា
 អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោ-
 ធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ វេសិសង្ខារោ និ-
 រុដ្ឋិត្ត នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ អស្សា-
 សប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វេសិសង្ខារោ
 ច និរុដ្ឋិត្ត កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធហារៈ

ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជា
 ទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន
 កាន់តតិយជ្ឈាន និងកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
 ទេ វចីសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចិត្ត-
 សង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ក្នុងទីណា
 ។ បេ ។ អើ ។

[២១០] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង វចីសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ
 របស់សត្វណា រលត់ហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធនិង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត
 និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិង
 បស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
 វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង កាយសង្ខារ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។ បេ ។

យថា ឧប្បាទវារេ បច្ចុប្បន្នេនាតីតា បុច្ឆា អនុ-
 លោមម្បិ បច្ចុនិយម្បិ វិភត្តំ ឯវំ ឧប្បាទនិរោធហារេបិ
 បច្ចុប្បន្នេនាតីតា បុច្ឆា អនុលោមម្បិ បច្ចុនិយម្បិ
 វិភទិតព្វំ ។

[៤០០] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 វេទិសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន វេទិសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយសង្ខា-
 រោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ វេទិសង្ខារោ
 និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ
 អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វេទិសង្ខា-
 រោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[៤០២] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ វិណា អស្សា-
 សប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមា-
 បន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

អនុលោមក្តី បច្ចុនិយៈក្តី ជាបច្ចុប្បន្នបុច្ឆា និងជាអតីតបុច្ឆា ដែលចែក
ហើយ ក្នុងឧប្បាទវារៈ យ៉ាងណា ក៏អនុលោមក្តី បច្ចុនិយៈក្តី ជា
បច្ចុប្បន្នបុច្ឆា និងជាអតីតបុច្ឆា ក្នុងឧប្បាទនិរោធហារៈ បណ្ឌិត គប្បី
ចែក យ៉ាងនោះដែរ ។

[២១១] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង វចីសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ
របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើត
ឡើងឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញា-
សត្វ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ
នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈ
និងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ កើត
ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[២១២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
ឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ចិត្ត-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត និង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ អស្សា-
សប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
ច និរុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[៤០៣] យស្ស វេសិសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេសិសង្ខារោ
ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ វិណា
វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមា-
បន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិ-
ស្សតិ នោ ច តេសំ វេសិសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ វិតក្ក-
វិចារានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច
និរុជ្ឈិស្សតិ វេសិសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[៤០៤] យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ ។ មេ ។

[៤០៥] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ វេសិសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ ទុតិយ-
ជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សា-
សានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ

សង្ខារយមកៈ បរត្តិវារៈ ឧប្បាទនិពោធារៈ

តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[២១៣] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
ឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ចិត្ត-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត និង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ តែ
វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។

[២១៤] កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២១៥] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន
កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ
តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ

បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សា-
 សប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទីសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ វេទីសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បឋមជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
 ភន្តក្ខណោ តេសំយេវ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ
 តេសំ តត្ថ វេទីសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ បឋមជ្ឈានំ សមា-
 បន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ វេទីសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ
 កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[៤០៦] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្ស-
 តិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វជាកាមាវចរៈ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន កាយសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង វចីសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 ឯង ជាកាមាវចរៈ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួក
 អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ នឹងរបស់ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងអរូបាវចរៈ
 ទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាក
 ពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកា-
 មាវចរៈទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន នឹងរលត់ទៅផង កាយ-
 សង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
 ក្នុងទីនោះ ។

[២១៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិពោធារោ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ វិណា អស្សាសប្បស្សា-
 សេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[៤១៧] យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ វិណា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ វិតក្ក-
 វិចារានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ច និរុដ្ឋិស្សតិ វចីសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

សង្ខារយមកៈ បរត្តិវារៈ ឧប្បាទនិពោធាវៈ

ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត
និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង កាយ-
សង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
ក្នុងទីនោះ ។

[២១៧] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វទាំងអស់នោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ
តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្ត-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង វចីសង្ខារ កើតឡើង
ផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៤១៨] យស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 វេសិសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ភក្កក្ខណោ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ ណោ ច តេសំ វេសិ-
 សង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស
 ភក្កក្ខណោ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋំនំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តេសំ កាយសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ វេសិសង្ខារោ
 ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន វេសិសង្ខារោ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ ។
 អាមន្តា ។

[៤១៩] យស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ភក្កក្ខណោ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ ណោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 ភក្កក្ខណោ តេសំ កាយសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២១៨] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះរៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេឬ ។ អើ ។

[២១៩] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះរៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

ចិត្តសង្ខារោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ
នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៤២០] យស្ស វេទីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
ភដ្ឋក្ខណោ វិណា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
វេទីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
ន និរុដ្ឋិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ វេទី-
សង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ន និរុដ្ឋិ-
ស្សតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិ-
ស្សតិ តស្ស វេទីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៤២១] យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ ។ មេ ។

[៤២២] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ វេទីសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។
បបមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្ប-
ស្សាសានំ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំយេវ វិណា អស្សាស-
ប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ រូចាវចរានំ
អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ។ អើ ។

[២២០] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ។ អើ ។

[២២១] កាយសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២២២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈទាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងអារូបាវចរៈទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឆោ ច តេសំ តត្ថ វេសិស្តោ ឆោ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អវិតក្កអ-
 វិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ទុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
 ភដ្ឋក្ខណោ តេសំយេវ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ទុប្ប-
 ជ្ឈតិ វេសិស្តោ ច ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ វេសិស្តោ ឆោ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតីតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយ-
 ជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ វេសិស្តោ ឆោ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 ឆោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ
 សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អវិតក្កអវិ-
 ចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិ-
 តក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ទុតិយជ្ឈានំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកប ដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុង លំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះឯង ដែល ចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួកអស្សា- សៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និង របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាក ពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ មិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ នឹងមិនរលត់ ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិ- យជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ ពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិន មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត ណា ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន

សង្ខារយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
 ភក្កក្ខណោ តេសំយេវ វិណា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេសិស្នាវោ ច ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ ។

[៤២៣] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ និរុប្បជ្ជ-
 តិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ វិណា អស្សាសប្ប-
 ស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច នុប្ប-
 ជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៤២៤] យស្ស យត្ថ វេសិស្នាវោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ វិណា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ វេសិស្នាវោ នុប្បជ្ជតិ

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

និងកាន់តតិយជ្ឈាន និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និង
របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ មិនកើត
ឡើងផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទី
នោះ ។

[៤២៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយ-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត
និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សា-
សៈ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹង មិន
រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត
ជាទីបំផុត ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
ណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

[៤២៤] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចី-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត
និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឆោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 វេសិសង្ខារោ ច នុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ន និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ វេសិសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ ។
 អាមន្តា ។

[៤២៥] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 វេសិសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ
 ច តេសំ វេសិសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ ឥតរេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ច នុប្បជ្ជិត្ត វេសិសង្ខារោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន វេសិសង្ខារោ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 នោះទេ វចីសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្ត-
 សង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់
 ទៅ ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេឬ ។ អើ ។

[២២៥] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ តែវចីសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ
 ក្រៅនេះ មិនកើតឡើងហើយផង វចីសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ កាយសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

សង្ខារយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

[៤២៦] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តក្ខ-
 ណោ តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ កាយសង្ខារោ
 ច ឧប្បជ្ជិតុ ចិត្តសង្ខារោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន ចិត្តសង្ខារោ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ជិតុតិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។

យថា និរោធារោ អតីតេនាណាគតា បុច្ឆា អនុ-
 លោមម្បិ បច្ចុនិយម្បិ វិភត្តំ ឯវំ ឧប្បាទនិរោធារោបិ
 អតីតាណាណាគតា បុច្ឆា អនុលោមម្បិ បច្ចុនិយម្បិ
 វិភជិតតំ អសម្មោហាន្តេន ។ និរោធារោ សទិសំ ។
 នត្ថិ នាណាករណំ ។

ឧប្បាទនិរោធារំ និដ្ឋិតំ ។

បវត្តិវារោ ។

សង្ខារយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

[២២៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចិត្ត-
សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វ
ទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត តែចិត្ត-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ កាយសង្ខារ របស់
ពួកសត្វក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ។
មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ កាយសង្ខារ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ បេ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនិយៈក្តី ជាអតីតបុព្វា និងជាអនាគតបុព្វា ដែល
លោកចែកហើយ ក្នុងនិរោធាវៈ យ៉ាងណា អនុលោមក្តី បច្ចុនិយៈក្តី
ជាអតីតបុព្វា និងជាអនាគតបុព្វា បណ្ឌិត ដែលមិនផ្ទេង គប្បីចែក
ក្នុងឧប្បាទនិរោធាវៈ យ៉ាងនោះដែរ ។ ពាក្យ ក្នុងនិរោធាវៈ ដូច ។
គ្នា ។ ការធ្វើឲ្យផ្សេង ។ គ្នា មិនមានឡើយ ។

ចប់ ឧប្បាទនិរោធាវៈ ។

ចប់ បវត្តិវារៈ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បរិញ្ញាវារោ

[៤២៧] យោ កាយសង្ខារំ បរិជាតតិ សោ
 រថិសង្ខារំ បរិជាតតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា បន
 រថិសង្ខារំ បរិជាតតិ សោ កាយសង្ខារំ បរិជាត-
 តតិ ។ អាមន្តា ។

យថា ខន្ធយមកេ បរិញ្ញាវារំ វិភត្តំ ឯវំ សង្ខារ-
 យមកេបិ បរិញ្ញាវារំ វិភត្តំ ។

បរិញ្ញាវារំ និដ្ឋិតំ ។

សង្ខារយមកំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បរិញ្ញាវារៈ

[២២៧] សត្វណា កំណត់ដឹង នូវកាយសង្ខារ សត្វនោះ
 ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង នូវវចីសង្ខារឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សត្វណា កំណត់ដឹង នូវវចីសង្ខារ សត្វនោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង
 នូវកាយសង្ខារឬ ។ អើ ។ បរិញ្ញាវារៈ ក្នុងខន្ធយមកៈ ដែលលោក
 ចែកហើយ យ៉ាងណា បរិញ្ញាវារៈ ក្នុងសង្ខារយមកៈ បណ្ឌិត គប្បី
 ចែក យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ បរិញ្ញាវារៈ ។

ចប់ សង្ខារយមកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ

យមកស្ស ទុតិយោ ភាគោ

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	ធាតុយមកំ	អង្កេ
បណ្ណតិវារោ.....		១
ឧទ្ទេសវារោ.....		“
និទ្ទេសវារោ.....		៤
បទសោធនវារោ.....		“
បទសោធនមូលចក្កវារោ.....		៧
សុទ្ធជាតុវារោ.....		១០
សុទ្ធជាតុមូលចក្កវារោ.....		១២
បវត្តិវារោ.....		១៣
ឧប្បាទវារោ.....		“
បរិញ្ញាវារោ.....		១៦

សច្ចយមកំ

បណ្ណតិវារោ.....		១៦
ឧទ្ទេសវារោ.....		“

អភិធម្មបិដក

យមកៈ ទុតិយភាគ

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ធាតុយមកៈ	ទំព័រ
បណ្ណតិវារៈ.....		១
ឧទ្ទេសវារៈ.....		“
និទ្ទេសវារៈ.....		៤
បទសោធនវារៈ.....		“
បទសោធនមូលចក្កវារៈ.....		៧
សុទ្ធជាតុវារៈ.....		១០
សុទ្ធជាតុមូលចក្កវារៈ.....		១២
បវត្តិវារៈ.....		១៣
ឧប្បាទវារៈ.....		“
បរិញ្ញាវារៈ.....		១៦

សច្ចយមកៈ

បណ្ណតិវារៈ.....	១៦
ឧទ្ទេសវារៈ.....	“

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេត
និទ្ទេសវារោ	២០
បទសោធនវារោ	“
បទសោធនមូលចក្កវារោ.....	២២
សុទ្ធសច្ចវារោ.....	២៤
សុទ្ធសច្ចមូលចក្កវារោ	២៥
បវត្តិវារោ.....	២៧
ឧប្បាទវារោ.....	“
និរោធិវារោ.....	៧៧
ឧប្បាទនិរោធិវារោ.....	១១៨
បរិញ្ញាវារោ.....	១៤១

សង្ខារយមកំ

បណ្ណតិវារោ.....	១៤៥
ឧទ្ទេសវារោ	“
និទ្ទេសវារោ	១៤៧
បទសោធនវារោ	“
បទសោធនមូលចក្កវារោ.....	១៤៧

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
និទ្ទេសវារៈ.....	២០
បទសោធនវារៈ.....	“
បទសោធនមូលចក្កវារៈ.....	២២
សុទ្ធសច្ចវារៈ.....	២៤
សុទ្ធសច្ចមូលចក្កវារៈ.....	២៥
បវត្តិវារៈ.....	២៧
ឧប្បាទវារៈ.....	“
និរោធិវារៈ.....	៧៧
ឧប្បាទនិរោធិវារៈ.....	១១៨
បរិញ្ញាវារៈ.....	១៤១

សង្ខារយមកៈ

បណ្ណតិវារៈ.....	១៤៥
ឧទ្ទេសវារៈ.....	“
និទ្ទេសវារៈ.....	១៤៧
បទសោធនវារៈ.....	“
បទសោធនមូលចក្កវារៈ.....	១៤៧

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេត
សុទ្ធសង្ខារវារោ.....	១៥១
បវត្តិវារោ.....	១៥៣
ឧប្បាទវារោ.....	“
និរោធិវារោ.....	១៩៧
ឧប្បាទនិរោធិវារោ.....	២៣៣
បរិញ្ញាវារោ.....	២៥៦

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
សុទ្ធសង្ខារវារៈ.....	១៥១
បវត្តិវារៈ.....	១៥៣
ឧប្បាទវារៈ.....	“
និរោធិវារៈ.....	១៩៧
ឧប្បាទនិរោធិវារៈ.....	២៣៣
បរិញ្ញាវារៈ.....	២៥៦

